

EVANGÉLIKUS Életo

Hányat kell még
aludni karácsonyig?

Ahol otthonra
találnak
a kántorok

A legügyesebb
ajándékozó

Kiemelkedő életutak, példaértékű szolgálatok
Átadták az idei Ordass- és Prónay-díjat

Gyurta Dániel

Nagy Ervin

Lévai Anikó

MEGJELENT!

És te mit kapsz?

Ebben a könyvben a harmincéves Ökumenikus Segélyszervezet sokszínű közösségének ismert tagjai vallanak arról, mit ad számukra, és hogyan vált életük részévé a segítő munka. Egy-egy szó, egy-egy élmény, egy-egy történet, amelyeken keresztül közelebb kerülhetünk egy segítő szervezet DNS-ébe kódolt titokhoz, amely kimondatlanul is mindig jelen van, amikor az egyik ember akár ismeretlenül, érdek nélkül segíti a másikat.

4500 Ft helyett 3600 Ft

Lutherkiado.hu

Evangélikus könyvesbolt: 1085 Budapest, Üllői út 24.

Nyitvatartás: hétfőtől péntekig 8.30–17 óra között.

kiado@lutheran.hu • +36 1 411 0385 • +36 20 824 5518

KIHÍVÁSRA FEL!

Dermedten állunk a naptár előtt, és azon morfondírozunk, mégis mikor szaladt el az előző (egyházi) év, és hogyan lehetséges, hogy újra itt toporgunk advent küszöbén? Előre rettegünk a ránk váró hajtástól, a közelgő ünnepéről pedig csupán a tennivalók jutnak az eszünkbe? Vagy képesek vagyunk lelassulni, elcsendesedni, a karácsonyi készülődésbe nem beleőrülni, ezzel együtt pedig a külsőségek helyett az igazán fontosra figyelni?

„Ha komolyan akarjuk, hogy adventünk legyen, érdemes rá valóban kinyitni a szívünket és a szemünket” – írja a névleg a gyermekeknek szóló rovatunk vezetője. Huszonhat napra huszonhat játékos feladatot állított össze. A kalendárium „lapozásába” persze nemcsak a család apróbb, hanem a nagyobb tagjai is bekapcsolódhatnak. Készen állunk a kihívásra?

Fordított irányú bekapcsolódási lehetőségről ír Szemerei János püspök az *Égtájéoló* rovatban, a konfirmáció előtti úrvacsoráról elmélkedve. A szentség vételének eddig csak a gyülekezetek felnőtt tagjai számára nyitva álló lehetőségével nagycsütörtök óta egyházunk zsinatának döntése értelmében a kisebbek is élhetnek – felügyelet mellett –, így részesei lehetnek az egymással és a Krisztussal való mélyebb közösségnek.

A vér szerinti, a lelki vagy épp a szellemi közösség fontosságáról, egymás támogatásának nagyszerűségéről több cikkben is szó esik. A főtí Mandák-villában működő Evangélikus Kántorképző Intézet munkatársai, illetve az Ökumenikus Segélyszervezet kastélyosdombói szociális intézménye „sorsfordító házainak” lakói is sokat tudnak erről mesélni.

Ha már ától zéig kiolvasták magazinunkat, és további olvasnivalóra vágnak, rendeljenek a Luther Kiadó legújabb kiadványaiból: az adventi kedvezmények december 23-ig élnek. És gondoljanak másokra is, a kötetek ugyanis karácsonyi ajándéknak is kiválóak!

■ VITÁLIS JUDIT

Négyezer karakteres hitvallások

Két éve, adventben jelentkezett első írásával *Élő víz* rovatunkban dr. Gáncs Tamás lelkész, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Gyakorlati Teológia Tanszékének oktatója. Azóta cikkeiből összegyűjtött egy könyvre való. A *Negyvenkét életjel* című, nemrég megjelent kötetével a kezünkben ültünk le beszélgetni.

18. oldal

Adventi kihívás

Gyerekeknek szóló rovatunk szerzője egy új kihívással készült: van benne mozgás, csend, figyelés, ima és cselekvés. Természetesen nemcsak a kicsik, hanem a nagyok is csatlakozhatnak, és négy héten át Istenre figyelve várhatják az ő áldását. Ez idő alatt néhány jó szokás is kialakulhat a család minden tagjában.

36. oldal

Stabil jelen, tervezhető jövő

Az idén harmincéves Ökumenikus Segélyszervezet 2013-ban nyitotta meg a Somogy megyei Kastélyosdombón a Szociális és Fejlesztő Központ, Családok Átmeneti Otthonát. Az intézmény úgynevezett „sorsfordító házainak” lakói közül osztották meg velünk néhányan a történetüket.

32. oldal

TARTALOM

Forrás • Láthatóan evangélikus, Oratio oecumenica	4
A vasárnap igéje • Weltler Gábor	5
Forrás • Új nap – új kegyelem • Zsíros András	6
Krónika • Hírek, tudósítások	7
Égtájéoló • Szemerei János püspök írása	14
Portré • Varsányi Réka – aki számol a pályázatokkal	16
Élő víz • Gáncs Tamás rovata	17
Interjú • Gáncs Tamás a továbbadandó életjelekről	18
Népszerű teológia • Egyetemes papság • Hafenscher Károly írása	20
Küldetés • Emlékezésből fakadó identitás • Arató J. Lóránd írása	22
A Luther Kiadó adventi könyvvására	23
Riport • Ahol otthonra találnak a kántorok	27
Jegyzet • A legügyesebb ajándékozó • Füller Tímea írása	30
Jegyzet • És mi érkezében vagyunk? • Balczó Mátyás írása	31
Riport • Stabil jelen, tervezhető jövő – Látogatóban sorsfordító házak lakóinál	32
Gyermekeknek • Füller Tímea rovata	36
Ajánló • Bibliák, bibliaolvasó sorozatok a digitális világban	39
Thesaurus • Haragtól, vizzálytól a népbírói perig	40
Nekrológ • Búcsú Szirmai Zoltántól	42
A hónap igéje • Balicza Iván	43
Forrás • Oratio oecumenica	44
A vasárnap igéje • Győri Gábor	45
Forrás • Új nap – új kegyelem • Zsíros András	46

LÁTHATÓAN EVANGÉLIKUS

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

Sebesi Julianna gimnazista – Fót. Nagyon sokat hozzáad a személyiségemhez, hogy istentiszteletre járó, aktív gyülekezeti tag vagyok. Az iskolában is mindenki tudja rólam, hogy istenhívó vagyok, ugyanis ez megnyilvánul a személyiségemben. Szüleimmel kisgyermekkorom óta járok istentiszteletre, bibliaórákra. Korábban volt egy rövid időszak, amikor eltávolodtam egy kicsit a gyülekezettől, de visszatáláltam. A gyülekezet számomra az a hely, ahol sokan sokfelől jövünk, de egy irányba tekintünk. Felemelő a gyülekezeten belüli közösségi élmény! Felbecsülhetetlen az a szeretet, amit a gyülekezeti tagoktól kapok. A közös éneklés és imádság meghatározó számomra. Annyira jó érzés együtt mondani a *Miatyánkot!*

Régebben résztvevőként, ma már segítőként vagyok jelen a gyülekezet nyári táboráiban. A gyermek-istentiszteleteknek is állandó szolgálója vagyok, és az adventi műsorokban is tevékenyen közreműködöm. Csodálatos megélni a gyermekek szeretetét. Humán beállítottságú vagyok. Érettségi előtt állva gondolkodtam a tanári pályán, de végső elhatározásom az lett, hogy az Evangélikus Hittudományi Egyetem teológus-lelkész szakára szeretnék jelentkezni. Ebben a Szélrózsza őszi kerti partija adta meg a megerősítést. Ott több teológushallgatót, lelkészt is megismertem. Meséltek az egyetemről, a képzésről, és megismerhettem a személyiségüket. Ez nagy hatással volt rám. Biztatás, hogy elhatározásomat nemcsak a családom, hanem a főtí gyülekezet is támogatja.

Az evangélikusok mai arcképcsarnoka az interneten a Lathatoan.reblog.hu és a [Facebook.com/lathatoan.evangelikus](https://www.facebook.com/lathatoan.evangelikus) címen érhető el.

A napkeleti bölcsek története az imahétén. Elérhető a jövő évi ökumenikus imahét anyaga. A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának (MEÖT) weboldaláról (Meot.hu) tölthető le az a füzet, amelyet a Közel-keleti Egyházak Tanácsa állított össze. 2022. január 16–23. között a napkeleti bölcsek történetének egy-egy mozzanata jelenik majd meg az igehallgatók előtt. A hét mottója: „Láttuk az ő csillagát napkeleten, és eljöttünk, hogy imádjuk őt.” (Mt 2,2)

A MEÖT elnökségének javaslata alapján az ökumenikus imahét a tagesházak aktuális járványügyi intézkedéseinek betartása mellett rendezhető meg. A nyitó istentisztelet az előzetes tervek szerint 2022. január 16-án, vasárnap 18 órától a Deák téri evangélikus templomban lesz.

Forrás: Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa

ORATIO OECUMENICA

Istenünk, hálat adunk neked az új egyházi esztendő küszöbén. Köszönjük, hogy megtartottál, és reménységgel nézhetünk a jövőbe. Kérünk, hallgass meg könyörgésünket, amikor hozzád fordulunk.

Urunk, köszönjük, hogy nem hagytad reménység nélkül népedet. Beteljesítetted a próféták jóvondolását, és elküldted egyszerűlt Fiadat erre a földre. Add, hogy méltó és neked tetsző módon készüljünk a karácsony ünnepére! Jézus Krisztusért kérünk...

Urunk, hallgass meg minket!

Az adventi időszakban kegyelme-dért is könyörgünk. Ajándékozz meg minket élő hittel, hogy tanítványaid maradjunk. Óvj meg minket minden bajtól és veszedelemtől, de legfőképpen a kishitűségtől. Áldd meg az ige hirdetését, hogy el ne veszítsük reménységünket. Jézus Krisztusért kérünk...

Urunk, hallgass meg minket!

Óvj meg minket a világjárvány pusztító rémétől! Légy a betegekkel, gyógyítsd meg őket, hogy életet nyerve felismerjék benned az áldott orvost! Légy az ápolókkal, hogy a te eszközeid legyenek sokak gyógyulásában! Jézus Krisztusért kérünk...

Urunk, hallgass meg minket!

Ádvent kapujában a dicsőségesen megjelenő Jézusra is emlékeztess minket, aki majd eljön itélni élőket és holtakat. Add, hogy ne rekedjünk meg a Betlehem felé vezető úton! Adj még kegyelmi időt a világnak, hogy evangéliumod a föld minden lakójához eljusson, és senkit ne érjen készületlenül a számadás napja! Jézus Krisztusért kérünk...

Urunk, hallgass meg minket!

Hallgass meg minket, Urunk! Kegyelmed kíséren minket az új egyházi esztendőben is! Szent igédvel és Lelked áldásával vezess minket, hogy amikor utunk véget ér ebben a világban, eljussunk örök országodba, ahol számunkra is helyet készítettél! A mi Urunk, Jézus Krisztus nevében kérünk. Ámen.

ADVENT 1. VASÁRNAPJA – MK 1,1-8

Ki jön?

A névtelen evangélista. Általában nem szeretjük, ha valaki *spoilerezik*, vagyis idő előtt „lelővi” a poént. [Irodalmi mű, film végkifejletét előre elárulja. – A szerk.] Ádvent első vasárnapja kivétel ezalól. Az evangélista mindjárt könyvének az elején nyilvánvalóvá teszi, hogy kiről fog tanúskodni. Jézus földi útját, halálát és feltámadását tárja olvasói elé. Vagyis azt a világot sarkaiból kiforgató öröm-üzenetet, amely máig aktuális, és amely minket is új életre hív.

Pál és az apostolok már nem éltek, amikor Márk írni kezdett. Negatív jelenségek egész sora ütötte fel a fejét a gyülekezetekben, a fókusz kezdett elhomályosodni. Ekkor Márk elsőként vállalkozott arra, hogy a Jézus Krisztusról szóló örömhírt lejegyezze. Nevét, más szerzőkkel ellentétben, elhallgatja. (Csak később sikerült azonosítani.)

Az evangélistát nem hiú dicsőségvágy sarkallja, hanem a Krisztus ügye iránt érzett felelősség és elkötelezettség. Ebben az önző világban és meglehetősen emberközpontú egyházban az evangélium szolgálai csendes névtelenek. Mert az evangélium mindig az, amit Isten cselekszik – értünk. Ez az apostoli örökség, amelyre az új egyházi év küszöbén állva magunk is rácsodálkozhatunk.

A cselekvő Isten. A közhelyszerűség vádját elkerülendő folyton megkísért minket a gondolat, hogy tudunk-e valami igazán eredeti, „releváns” üzenetet mondani. Isten megóv ettől, hisz nem nekünk kell beszélni, hanem ebben az ádventben is ő szólal meg először: „Íme, én...” Ő az alanya mindannak, ami történni fog. Ő az, aki újat készít elő és valósít meg. Ő az, aki mindent pontosan megtervezett. Ő fáradozik – értünk.

Krisztus keresztútja, amelyről az evangélista tanúskodik, valójában Isten útja a bűnös világ felé. Ézsaiás rémisztő képet fest arról, hogy milyen nagy a távolság az Isten és az emberek útja közt (Ézs 55,8-9). Ám Urunk kegyelméből e két út egy ponton mégis metszi egymást: Krisztus keresztjénél. Isten igéje ott célba ért: „Elvégtetett!”

Amit János követelt, Jézusban megvalósult. Ő hozta el az üdvösséget: a Lélek ajándékát. Ő hajolt le hozzánk, és minden ádventben ő közeledik felénk. Ő az Isten remeke, akit azért küldött szerető Atyánk, hogy egyedül ő segítsen rajtunk.

Hol kezdődik a megtérés? Ott, ahol Krisztus megjelenik, és evangéliuma megszólal.

Az alázatos tanúk. Keresztelő János nemcsak azt hirdette Jézusról, hogy nagyobb mindennél, hanem azt is, hogy irlalmasabb mindenkinél: „Íme, az Isten Báránya, aki hordozza a világ bűnét!” (Jn 1,29) Majd Jézusra mutatva kimondta a legszebb

„

ádventi üzenetet: „Neki növekednie kell, nekem pedig kisebbé lennem.” (Jn 3,30) Pál is ebben az összefüggésben írta egykor: „Élek pedig többé nem én, hanem él bennem a Krisztus...” (Gal 2,20; Károli-fordítás) Az evangélium ugyanis mindig ott kezdődik, ahol az „én” véget ér.

Nekünk, evangélikusoknak sohasem az volt a fontos, hogy „evangélikus”. Nekünk az evangélium a fontos! Mi nem magunkat ajánlgatjuk. Mi a megfeszített Krisztusra mutatunk. Ő a mi örökségünk, akit senki nem vehet és vitathat el tőlünk. Jézus földi útjának küszöbén ott állt a hírnök, Keresztelő János, akinek egész élete Krisztusra mutatott. Húsvét hajnalán is hírnökök kiáltották ki a diadalt: „Feltámadt, nincsen itt.” (Mk 16,6) Amikor

PIER FRANCESCO MOLIA: KERESZTELŐ SZENT JÁNOS PREDIKÁL A PUSZTÁBAN

pedig lelkét kilehelte, egy százados sóhajtott fel így: „Bizony, ez az ember Isten Fia volt!” (Mk 15,39)

És ebben a láncolatban ott vagyunk mi is, akik már az egyházi év kezdetén elmondhatjuk, hogy kicsoda számunkra Jézus Krisztus. Akár Paul Gerhardt énekével: „A nap, mely rám világol: / Jézus, üdvösségem, / S az öröm, mely boldogít: / Égi örökségem.” (Dunántúli énekeskönyv, 352,7) Számunkra Jézus az út, az igazság és az élet. Nála újabb és érvényesebb üzenetre nincs szükségünk.

■ WELTLER GÁBOR

Imádkozzunk! Szerető Atyám! Engedd meglátnom, hogy te ebben az ádventben is közeledsz felém. Engedd megértenem, hogy közted és közöttem nincs más érintkezési lehetőség, csak a te kegyelmed. Engedd felismernem, hogy Jézus Krisztus az én Uram és Megváltóm, aki nekem is bűnbocsánatot szerzett a kereszten. Kérlek, hallá ára rajtam ne vesszen kárba. Ámen.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (november 28.) Vigasztaljon meg engem szereteted, ahogyan megérted szolgálódnak. Zsolt 119,76 (Lk 2,25; Mt 21,1–9; Róm 13,8–12; Zsolt 24) „Törölték a járatom!” – kesergett kétségbeesetten az utas a terminál folyosóján. Egy arra járó stewardess igyekezett megnyugtatni. Megértette vele, hogy valószínűleg az ő és a többi utas biztonsága érdekében törölték a járatot, bizonyára a kedvezőtlen időjárás miatt, és biztosan nem marad majd itt, hiszen a jegye továbbra is érvényes. „Olyan, mint egy ígéret!” – vigasztalta meg az utast végül.

Hétfő (november 29.) Ha engedelmesen hallgatsz az Úrnak, a te Istenednek szavára..., áldott leszel jártodban-keltesben. 5Móz 28,1.6 (Mt 12,50; 1Pt 1,[8–9]10–13; Zak 1,1–6) A repülőgépekben van egy eszköz, amely segít elkerülni az ütközést egy másik géppel. Ha vésszen közel kerülnek egymáshoz, a berendezés utasítást ad a pilótának, hogy emelkedjen. A másik gépben ugyanez a szerkezet ugyanekkor süllyedésre ad parancsot. A két berendezés ugyanis kommunikál egymással, és „megegyeznek” az eltérő irányban. Mind a két repülőgép vezetője biztos lehet benne, hogy ha engedelmeskednek, megmenekülnek. Ha maguk döntenének, lehet, hogy ugyanúgy katasztrófa és pusztulás lenne az eredménye, mint oly sokszor máskor, ha az ember elkezd a maga feje után menni.

Kedd (november 30.) Kezedben van sorsom... Zsolt 31,16 (Lk 12,25; Zsid 10,32–39; Zak 1,7–17) Kérheted első osztályra a jegyed, és akár azt is eldöntheted, ablak vagy folyosó mellé ülj. Választhatod italt, és esetleg a fedélzeti menüből is válogathatsz. Hallgathatsz zenét vagy nézhatsz filmet, sőt van, ahol internetezni is lehet. De hogy végül odaérsz-e az úti céloddhoz, az végső soron mégiscsak a pilótán múlik.

Szerda (december 1.) [A jó pásztor] előttük jár, és a juhok követik, mert ismerik a hangját. Jn 10,4 (2Móz 33,15; Kol 1,9–14; Zak 2,1–9) A repülőterek ikonikus járműve az óriásgépek között aprócskának tűnő, fekete-sárga kockás mintájú autó, amelynek tetején a „follow me”, azaz „kövess engem” felirat világít. Ez a kocsi segít eltalálni a megfelelő gurulópályára a pilótáknak, és egyáltalán a földi közlekedésben a legfontosabb iránymutató is számukra. Ott szalad a kis autó a hatalmas légi jármű előtt, az pedig engedelmesen követi, mert tudja, hogy jó felé vezet. Néha megfedkezünk róla, hogy nekünk is van ilyen vezetőnk, aki ráadásul ugyanezekkel a szavakkal hívta el a tanítványait.

Csütörtök (december 2.) Múlik a sötétség, és már fénylik az igazi világosság. 1Jn 2,8 (Ézs 51,4; 1Thessz 5,[1–3]4–8; Zak 2,10–17) Műhorizont, magasságjelző, radarképernyő és még tucatnyi műszer, amelynek segítségével egy tapasztalt pilóta akkor is képes biztonságban le- és felszállni, ha a sötét vagy a rossz időjárási körülmények miatt nem lát semmit az ablakon kinézve. A hívő lélek ugyanígy képes a világ bűnös sötétségében eligazodni, hiszen vezetnek bennünket a remény műszerei és a hit radarja, amelyek segítségével hamarosan megpillanthatjuk a leszállópálya fényeit.

Péntek (december 3.) De amikor a fáraó látta, hogy megszűnt az eső, a jég és a mennydörgés, visszaesett vétkébe, és konok maradt a szíve... 2Móz 9,34 (Róm 2,4; Ez 37,24–28; Zak 3,1–10) Szinte egyidős a polgári repülés történetével a géprablók megjelenése. A gépellátások sorában néhány magyarországi esetet is feljegyeztek. Az elsők között nem kisebb személy, mint az utolsó magyar király, IV. Károly nevét is megtaláljuk, aki szintén ehhez a megoldáshoz folyamodott, amikor 1921 őszén megpróbálta visszaszerezni az uralmat Horthytól. Néhány hozzá hű katonatiszttal felszálltak egy svájci sétatrepülő-járatra, majd birtokba vették a gépet, és Budapestre repültek vele. A puccskíséret végül nem járt sikerrel, a budaörsi csatában pár nap alatt vereséget szenvedtek a király csapatai, a volt uralkodót pedig száműzték. A történet azonban jól szimbolizálja azt a sikertelenséget, amely a megtérésre hívó szótól elfordulva a régihez vissza-visszatérő életet jellemzi. Elindult a járatunk az örök élet felé. Ne akarjuk eltéríteni a kárhozatba!

Szombat (december 4.) Akkor majd az igazak fénylenek Atyjuk országában, mint a nap. Mt 13,43a (Ézs 45,17; Hab 2,1–4; Zak 4,1–14) Sűrű, sötét felhők és kellemetlen, zuhogó eső borította be a repteret. Csúnya, őszi idő volt, tipikusan olyan, amikor az ember egy bögre forró kakaóval és egy jó könyvvel a kezében inkább a kandalló elé kuporodna ahelyett, hogy utazásra adja a fejét. De akik aznap a felszállásra vártak, biztosak voltak benne, hogy indulniuk kell. Valamit tudtak. Elfoglalták hát a helyüket, és becsatolták az öveiket. A gép lassan gurulni kezdett. Egyre gyorsabban és gyorsabban szaladtak el az ablakok előtt a környező épületek, aztán elemelkedett a földről a repülő. Az utasokon izgalommal és hálával teljes öröm morajlott végig. Az eső hangosan kopogott a gép testén, és kövér cseppekben folyt végig az ablakokon, ám az egész csak néhány percig tartott. Hamarosan ugyanis a felhők fölött találták magukat az utazók. Szikrázó napsütés és békesség fogadta őket. Megérkeztek.

■ ZSÍROS ANDRÁS

Átadták az idei Ordass Lajos- és Prónay Sándor-díjat

Kiemelkedő életutakat, példaértékű szolgálatokat ismert el a Magyarországi Evangélikus Egyház, amikor november 11-én idei kitüntetettjeit köszöntötte. Az Ordass Lajos-díjat ebben az évben Madocsi Miklós nyugalmazott lelkész, a Prónay Sándor-díjat pedig Nagy Panka diakóniai munkatárs, a pilisi Bizsu közösségi tér szakmai vezetője kapta meg.

Bensőséges hangulatú ünnepség keretében adták át Márton napján a Magyarországi Evangélikus Egyház legmagasabb kitüntetését Budapesten, az egyház Üllői úti országos székházának templomában. A 2008 óta kiosztott elismerésekkel egyfelől felszentelt lelkészek szolgálatát, másrészt világi személyek vagy intézmények odaadó munkáját jutalmazzák.

A mártírsorsú püspökről elnevezett Ordass Lajos-díjat ezúttal Madocsi Miklós nyugalmazott evangélikus lelkésznek ítélte oda a héttagú kuratórium. Az indoklás szerint a díjazott ígéhirdetői és lelkigondozói szolgálata messze túlnyúlt a budavári gyülekezeten, ahol évtizedeken át szolgált; amikor pedig politikai okból félreállították, és világi munkát kellett vállalnia, akkor is alázatos maradt, és egyházának sem fordított hátat. Aktívan közreműködött a Fében diakonisszaegyesület újjászervezésében, többségében magánkiadásban megjelent könyveivel pedig sokakhoz juttatta és juttatja el az evangéliumot és a kultúra szeretetét.

Laudációjában Fabiny Tamás elnök-püspök – atyai jóbarátjáról szólva – Madocsi Miklós személyiségének azt a titokzatos vonását emelte ki, hogy egyaránt megtudta szólítani az egyszerű, akár iskolázatlan embereket és az akadémikusokat, és ugyanígy a fiatalokkal és az idősekkel is könnyen szót értett. „Egész földi pályafutását, kitartását és lelkierejét, elszántságát a szolgálatban való odaadásra jól jellemzi az a bibliai íge, amit még menyasszonyaként adott neki felesége, Márta, ezzel bátorítva leendő férjét hivatásában: »...buzgólkodván az Úrnak dolgában mindenkor, tudván, hogy a ti munkátok nem hiábavaló az Úrban.« [1Kor 15,58].”

Miután átvette az Ordass Lajos-díjat, Madocsi Miklós a hálójának adott hangot, és Istennek mondott köszönetet mindazért, amit megtapasztalhatott és megélhetett az ő kegyelméből.

A báró Prónay Sándor aransarkantyús lovagra, királyi kamarásra, korábbi egyetemes felügyelőre emlékeztető díjat idén Nagy Panka magyar-esztétika sza-

szolgálatát Ittész Szilvia tanár méltatta; beszédét távollétében Pröhle Gergely országos felügyelő tolmácsolta. Mint elhangzott: „Panka nem engedi szem elől az emberi sorsokat csak azért, mert vége a tábornak vagy a projektnek, ő biztos ponttá válik sokaknak, akikről mások már rég lemondtak. [...] Valódi igényekre valódi válaszokat keres, meghallja és meglátja, amire szükség van. Nem kívül-

FOTÓ: PETE DÓRA

kos bölcsész, diakóniai munkatárs vehette át. Rászorulók, szegények, állami gondozottak és romák közt végzi munkáját. Évek óta együttműködik egyházunk országos irodájának diakóniai, illetve nevelési és oktatási osztályával, az elmúlt években pedig modellértékű projektet indított el a pilisi romák felzárkóztatása és integrációja terén. Ennek fontos eleme az úgynevezett Bizsu-ház megvalósítása és működtetése.

Nagy Panka sokrétű, több évtizedes múltra visszatekintő – például mozgássérült-táborokban, gyermekotthonokban, javítóintézetekben vállalt – önkéntes

ről okoskodik, hanem személyesen találkozik azokkal, akiket mások észre sem vesznek.” A laudáció szerint Nagy Panka egyike Isten azon szolgálóinak, „akik az esélyegyenlőség és a társadalmi igazságosság jézusi útját járják, még ha minden egyes lépés csak cseppnek tűnik is a tengerben”.

A friss Prónay Sándor-díjas Nagy Panka az útja során öt támogató, segítő, vele együtt járó embereknek fejezte ki háláját, és annak a reményének adott hangot, hogy a díj révén a figyelem középpontjába kerül a munkájuk.

■ V. J.

Megszámláltatunk

Megtartották a felügyelők országos konferenciáját Révfülöpön

A jövő évi népszámlálás és az evangélikus presbiterek tervezett országos találkozója voltak a fő témái a felügyelők országos konferenciájának. A két év után ismét személyes jelenléttel zajlott eseménynek november 5-7. között a révfülöpi Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központ adott otthont.

A koronavírus-járvány miatt tavaly nélkülözni kellett a személyes találkozást, így idén annál nagyobb volt az öröm, hogy az ország különböző pontjairól érkezett gyülekezeti és egyházmegyei felügyelők, másodfelügyelők ismét találkozhattak, megoszthatták egymással a tapasztalataikat. Megtelt az oktatási központ ezen a hétfőjén. A járványügyi szabályokat betartva, maszkot viselve, mégis testvéri közösségben voltak együtt a résztvevők. Az összejövetel minden évben alkalom a baráti beszélgetésekre, új kapcsolatok kialakítására, Balaton-parti sétára.

Az egybegyűlteket pénteken este Pröhle Gergely, egyházunk országos felügyelője köszöntötte, majd Rosta Gergely vallásszociológus tartott előadást *A vallásosság trendjei Magyarországon és Európában* címmel. A Pázmány Péter Katolikus Egyetem docense kutatási adatok alapján ismertette, hányan hisznek Istenben Magyarországon, illetve az Egyesült Államokban, valamint hogy miért lépnek ki az evangélikus egyházból Nyugat-Európában. Az említett szempontok szerint a magyarországi adatokat 1991-től kezdve elemezte, korosztályonként is lebontva.

Hafenschner Károly, az Evangélikus Hittudományi Egyetem professzora, az oktatási központ igazgatója, egyházunk zsinatának lelkészi elnöke a vesperán az *Ószövetség* és az *Újszövetség* számainak idézte, a teremtés hat napjától kezdve a *Jelenések könyvében* szereplő száznegyvennégyezer pecséttel megjelöltig. Isten számontart bennünket, számol velünk – mondta.

A szombati reggeli áhítatot Kondor Péter déli egyházkerületi püspök tartotta, majd Fábri György előadása hangzott el *Egyházunk a számok tükrében* címmel. Az Északi Egyházkerület felügyelője, az Eötvös Loránd Tudományegyetem docense többek között arról szólt: a történelmi egyházak hívei jellemzően az idősebbek közül kerülnek ki, nem volna

szabad elveszíteni a fiatalokat. Az egyház működését a híveknek kell fenntartaniuk; az evangélikusok negyvenegy százaléka

FOTÓ: SZAMOSI ÁTILKA

gazdaságilag aktív, dolgozik. A személyi jövedelemadó egy százalékát felajánlók száma folyamatosan növekszik. Megemlítette, hogy a 2011-es népszámláláson kétszázötvenöt ezren vallották magukat evangélikusnak, a gyülekezetek által beküldött adatok szerint száznyolcvanöt ezer emberről tudunk, harmincezerről nincs információ. Fábri György prognózisa szerint a jövő évi népszámláláson mintegy kétszáz ezren vallják majd magukat evangélikusnak.

Gáncs Péter nyugalmazott püspök az egyház jelenlegi presbiter- és munkatárs-képzéseit ismertette, majd az evangélikus presbiterek országos találkozásáról beszélt. Ezt a rendezvényt, amely egyben a gyülekezetek, intézmények vezetőinek és munkatársainak konferenciája, 2022. szeptember 24-ére tervezik. „Várjuk a hitoktatókat, gyülekezeti munkatársakat,

szeretnénk megtölteni az Expó kétezer embert befogadó konferenciatermét” – mondta. A konferencia mottójáról is szó esett: „Mid van, amit nem kaptál?” (1Kor 4,7); „Elfogadtál és elhívtál...” (EÉ 475,1); „Ti adjatok nekik enni!” (Mk 6,37)

A jövő évi népszámlálásra készülve ismertette a figyelemfelhívó kampány szakaszait Zászkaliczky Anna Eszter,

egyházunk országos irodájának kommunikációs referense és Font Sándor, a Déli Egyházkerület felügyelője. Mészáros Tamás, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület felügyelője interaktívvá, mozgalmassá tette a beszélgetést: piros és zöld színű lapok felmutatásával kellett válaszolni a kérdésekre – például hogy voltak, vannak-e a járványnak pozitív hozadékai; csak a vírus miatt hagyták-e el a hívek a templomot; legyen-e részvételi díj a jövő évi presbiter találkozón; legyen-e kötelező a peresbiterek számára; kell-e kötelező képzés a presbitereknek. Az esti áhítatot Fabiny Tamás elnök-püspök tartotta.

A felügyelők 2021. évi konferenciája hagyományosan a vasárnapi összegzéssel és istentisztelettel zárult, amelyen ez alkalommal Szemerei János nyugati egyházkerületi püspök hirdette Isten ígését.

■ BALLA EMÓKE

Személyiségvédelem és nyugdíjkorhatár

Ülésezett az országos presbitérium

Márton napján, november 11-én, az Ordass Lajos- és a Prónay Sándor-díj átadása után tartotta meg soron következő ülését a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Presbitériuma.

Az egyházpolitikai, stratégiai ügyek között került napirendre az evangélikus presbiterek 2022. szeptember 24-re tervezett országos találkozójának koncepciója. Az előterjesztő, Gáncs Péter nyugalmazott püspök az országos presbitériumi ülés előtti hétvégén Révfülöpön lezajlott országos felügyelői konferencia javaslatait is beépítette a tervezetbe. A presbiterek egyetértettek abban, hogy a népszámlálást közvetlenül megelőző alkalom nem csupán a lelki töltekezést, a találkozás örömét kínálja, hanem a gyülekezetek életét segítő gyakorlati tapasztalatok átadását is elősegíti majd.

Szó esett a Magyarország kormánya által a lelkészek és hitoktatók jövedelemkiegészítését szolgáló költségvetési támogatás elosztásáról. Az elfogadott szabályrendelet a lelkészek esetében az adatszolgáltatási kötelezettség határidőre történő teljesítéséhez köti a teljes összeg kifizetését. A hitoktatók esetében az óradíjak emelése egy évtizedes mulasztást pótol, ugyanakkor itt is szükség van a minőségbiztosítási szempontok érvényesítésére – állapították meg a presbiterek.

Élénk eszmecsere kísérte a személyiségvédelmi programról szóló napirendi pontot, amelynek kapcsán többen is megerősítették: egyházunknak elsősorban a megelőzés érdekében és az áldozatok védelmében kell széles körben világossá tennie elkötelezettségét a keresztyén közösséghez méltó, világos szabályrendszerben működő kollegiális együttműködés mellett – az autoriter viselkedéssel szemben.

Parázs vita alakult ki a lelkészi nyugdíjkorhatár emelésének lehetőségéről, amely hamarosan a zsinat napirendjén is szerepel majd. Az előterjesztő hangsúlyozta, hogy az elmúlt időszak tapasztalatai, a lelkészutánpótlás nehézségei tették szükségessé az eddigi szabályozás módosítását. A presbiterek – mindhárom püspök egybehangzó javaslatát elfogadva – úgy módosították a zsinat elé terjesztendő javaslatot, hogy a hatvanöt év fölötti, 2 + 2 + 1 éves hosszabítás minden esetben a választó testületek egyetértéséhez van kötve. Tehát az eddigi szabályozással szemben a püspökök sem pusztán saját döntésük alapján maradhatnak hivatalban hatvanhét éves korukig.

Az oktatási ügyek között egyhangúlag fogadta el az országos presbitérium egyházunk köznevelési stratégiáját, és döntött egy dombóvári általános iskola egyházi fenntartásba vételének megvizsgálásáról, illetve egy medgyesegyházi általános iskola egyházi fenntartásba vételének elfogadásáról. Utóbbi esetében a presbiterek a Déli Egyházkerület vezetésének nyomatékos érvelését tekintették irányadónak. Elfogadta a presbitérium az intézményvezetők teljesítményértékeléséről szóló beszámolót is, továbbá döntött az idei Péterfy-díj kitüntetettjének személyéről.

A diakóniai ügyek tárgyalása néhány kisebb adminisztratív, már működő intézményeink tevékenységét bővítő, módosító napirendi ponttal zajlott, ugyanakkor egyházunk 2022. évi költségvetésének tárgyalása már nagyobb horderővel bírt. A következő év költségvetésének kiemelt stratégiai célja a felsőoktatási kollégiumok támogatása, amely lehetőséget teremt a felsőoktatással kapcsolatos egyházi stratégia átgondolására és megvalósítására. A költségvetés részletes vitája után a presbiterek egyhangúlag javasolták a zsinatnak a 2022. évi költségvetés elfogadását.

A történelmi emlékezet ápolásának jegyében az országos presbitérium elfogadta a Déli Egyházkerület püspökének és az országos felügyelőnek a közös javaslatát arról, hogy az állammal kötött megállapodásunk keretében egyházunk vásárolja meg Bajcsy-Zsilinszky Endre szarvasi szülőházát.

■ PRÖHLE GERGELY

Demokráciáról és kereszténységről – Bibó István nyomán. A békéről és a demokráciáról folyt a szó november 9-én este a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium dísztermében, amikor bemutatták Csepregi Andrásnak a Luther Kiadó gondozásában megjelent, „*Boldogok a békét teremtők*” című könyvét. A *keresztény erőszakmentességtől a nyugati demokráciáig – Bibó István politikai teológiai megközelítésben* alcímű kötetéről a szerzővel, valamint Béres Tamással, az Evangélikus Hittudományi Egyetem tanszékvezető professzorával és Kovács Gábor filozófussal, a Bölcsészettudományi Kutatóközpont Filozófiai Intézetének tudományos főmunkatársával Galambos Ádám beszélgetett.

Forrás: *Evangélikus.hu*

FOTÓ: BELICZAY LÁSZLÓ / KULTÚRA.HU

Egyházkerületi közgyűlések

*Hűséges szolgálókat
díjaztak*

*Tervezés és támogatások
a fókuszban*

Két év után újra személyes jelenléttel tartotta meg közgyűlését november 12-én a Déli Evangélikus Egyházkerület a Budapest-Angyalföldi Evangélikus Egyházközség nemrég felszentelt új gyülekezeti termében.

Az alkalom nyitóáhitatát a házigazda lelkész, Grendorf Péter tartotta, aki az ülést levezető Font Sándor egyházkerületi felügyelő felkérésére a gyülekezetet is bemutatta a nap során.

A közgyűlés résztvevői meghallgatták Kondor Péter püspöki, Font Sándor felügyelői, valamint Horváth-Csitári Boglárka missziói lelkészi jelentését, mindhármat egyhangúlag elfogadták, akárcsak a Gusztáv Adolf Segélyszervezet egyházkerületi felelősének, Koskai Erzsébetnek a korábban a közgyűlési tagok számára elküldött jelentését.

A közgyűlés hivatalos lezárása után került sor az egyházkerület díjainak ünnepélyes átadására. (Ezt eredetileg 2020-ban és 2021-ben is a kerületi családi és missziói napra tervezték, de a járványhelyzet miatt a rendezvények elmaradtak.) A kitüntetettek a Déli Egyházkerület hűségérmeit, Tessedik Sámuel-díjait, valamint – 2020-ra vonatkozóan – az Ordass Lajos és a Prónay Sándor-emlékplakettet vehették át Kondor Pétertől és Font Sándortól.

H. T.

A Déli Egyházkerület díjazottjai

2020 • Tessedik Sámuel-díj: az év lelkésze Sefcsik Zoltán; az év pedagógusa Hajdó Ákos; az év diakónusa Szöllősiné Kassai Judit. **Prónay Sándor-emlékplakett:** Győri András Timótheus. **Ordass Lajos-emlékplakett:** Lupták György. **Hűségérem:** Dérné Csepregi Klára, dr. Kovács Pál László, Kovács Kálmánné, Szabó József, Szarka János.

2021 • Tessedik Sámuel-díj: az év lelkésze Tamásy Tamásné; az év pedagógusa dr. Dávid Péter; az év diakónusa Bíró Kornélia. **Hűségérem:** Hollós Károly, Kesjár Mátyás, Kovács Imréné, Nyári Mihály, Pallai Pálné.

Az elmúlt időszakra való visszatekintés és a jövő tervezése mellett a gyülekezetek és a teológushallgatók támogatása állt a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület november 12-én tartott közgyűlésének fókuszában. Az ülést a répcelaki művelődési házban tartották.

Baranyay Bence helyi helyettes lelkész nyitóáhitata után Mészáros Tamás egyházkerületi felügyelő nyitotta meg a tanácskozást, majd Fekete-Dombi Éva jegyzőkönyvvezető ismertette a legutóbbi, április végén tartott közgyűlés határozatait.

Szemerei János püspök a beszámolójában a konfirmáció előtti úrvacsora bevezetését emelte ki az előző fél év történései közül. Elmondta, hogy az úrvacsorai asztal kinyitása elsősorban a felekezeti vegyes házaspárok, illetve a külföldön más gyakorlattal találkozó családok számára jelenthet előrelépést. A döntés célja nem a konfirmáció jelentőségének gyengítése volt. Tekintsük lehetőségnek, ne pedig beszűkítésnek vagy kényszernek – fogalmazott a püspök.

Mészáros Tamás a november 5–7. között Révfülöpon tartott országos felügyelői konferencia pozitív tapasztalait hangsúlyozta. Az egyházkerület nem lelkészi vezetője felhívta a jelenlévők figyelmét arra, hogy 2022 a népszámlálás éve lesz, és ezzel összefüggésben jövő szeptemberben országos presbitertalálkozót szerveznek.

Az egyházkerület pénzügyi keretének aktuális helyzetéről Szemerei János tájékoztatta a közgyűlés tagjait, majd ismertette a beérkezett támogatási kérelmeket. A tagok egyhangúlag támogatták a zalaegerszegi templom felújítását hét-százötvenezer, az oroszlányi templom fűtésének korszerűsítését pedig egymillió forinttal. A komáromi egyházközségnek rendkívüli működési támogatásként hat-százezer forintot szavaztak meg.

Az egyházkerület 2012-ben alapított ösztöndíjat a területén lévő gyülekezetekből származó teológushallgatók részére. A 2020–2021-es tanévben ezt Udvaros Dóra nyerte el, aki jelenleg a németországi Neuendettelsauban tanul,

FOTÓ: ADÁMI MÁRIA

ezért nem tudott jelen lenni a közgyűlésen. Kerületi ösztöndíjként végzett szolgálatairól, gyülekezeti munkájáról szóló írásbeli beszámolóját Adami Mária püspöki asszisztens olvasta fel.

Az idei tanév támogatója, Riczinger Péter rövid videóüzenetben mutatkozott be az ülés résztvevőinek. Megtekintése után Szemerei János terjesztette elő a teológus-ösztöndíj összegének emelésére vonatkozó javaslatot, amelyet a közgyűlés egyhangúlag elfogadott. Ennek értelmében az egyházkerület támogatását tizenkét hónapra nyerhetik el a teológusok; összege havi harmincezer forint. A módosítás december 1-jén lép hatályba.

Ezek után a kerület elnöksége ismertette a 2022. évre tervezett programokat, köztük kiemelten a már kétszer elhalasztott missziói napot, amelyet reményesség szerint 2022. május 28-án végre megtudnak tartani Balatonbogláron.

A kisebb ügyek megbeszélését és a hozzászólásokat követően arra is jutott idő, hogy az egyes egyházmegyék jelen lévő esperesei és felügyelői röviden beszámoljanak a mögöttük lévő hónapok örömeiről és nehézségeiről. Az ülés közös vacsorával ért véget.

■ – AM –

Megtöltötték a korszókat

Konferencia a gyermek- és ifjúsági munkában szolgálóknak

Lelkiesen megerősödve, kapcsolatok terén és módszertanilag is gazdagodva térhettek vissza gyülekezeteikbe mindazok, akik részt vettek a november 13-i, Küldetésünk az ifjúságért címmel rendezett szakmai konferencián Budapesten, egyházunk Üllői úti országos székházában.

Az egész napos alkalmat a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodájának Gyülekezeti és Missziói Osztálya a Gyermek- és Ifjúsági Bizottsággal együttműködésben szervezte Grendorf-Balogh Melinda bizottsági elnök és Szidoly Roland gyermek- és ifjúságimunkaág-vezető koordinálásával. A tanácskozás félszáz résztvevője között lelkészek, hitoktatók és ifjúsági munkások is voltak.

A kezdőáthítatot Vladika Zsófia téri lelkész, bizottsági tag a kánai menyegző (Jn 2,1-10) történetére fűzte fel. Ebből kiindulva arra biztatta a jelenlévőket: engedjék, hogy a programok során üres korszók megteljenek, így tudjanak majd hazatérve mások felé szolgálni, és tudják őket is megkínálni azzal az éltető nedűvel, melyet Jézus nyújt nekünk.

A szakmai programpontok sorát Lukács Máté András előadása nyitotta meg. Az evangélikus lelkész nagy vonalakban ismertette a 2020-ban zajlott ökumenikus ifjúságkutatás eredményeit. [Összefoglalónk Egyház a fiatalok között címmel olvasható lapunk előző, 45-46. számában. – A szerk.] A hozzászólásokból az világott ki: a résztvevők egyfelől számítottak a kijózanító adatokra, másrészt mégis szíven

ütötték őket a számok. Az elhangzottak abban mindenképpen megerősítették a jelenlévőket, hogy mennyire nagy a felelősségük a jövő generációinak nevelésében.

A folytatásban ugyancsak a helyzetkép felállítására és elemzésére tettek kísérletet a résztvevők, amikor olyan kérdéseket jártak körbe, mint hogy a gyülekezetekben megfelelő kommunikációs módszereket alkalmazunk-e a fiatalabb korosztályokba tartozók megszólítására, vagy hogy a fiatalok kapnak-e elég teret a gyülekezeti

életben, és így a közösség fontos tagjainak érzik-e magukat.

A jövő nyárra tervezett Szélrózsa evangélikus ifjúsági találkozó kapcsán a szervezők fő céljairól hallhattak a jelenlévők, akik közül néhányan még egyetlen korábbi találkozón sem vettek részt. A Szélrózsát szervező Tízek a hálózatoság elvét szem előtt tartva a gyülekezeti

ifjúsági csoportok közötti kapcsolattartást kívánják elősegíteni és bátorítani, hogy a fiataloknak ne csak két évente legyen lehetőségük találkozni egymással.

A délutáni workshopok – Bence Győző, Pongráczné Győri Boglárka, Pongrácz Máté és Csadó Balázs lelkészek vezetésével – három témát jártak körbe: miképpen vonhatók be a fiatalok a gyermekek között végzett szolgálatba; hogyan lehet ifjúsági munkát végezni az online térben; illetve mi kell a sikeres táborszervezéshez. Az elméleti tudnivalók mellett a nap végén a résztvevők kézbe vehető segédanyagokkal is gazdagodtak, majd úti áldással indulhattak haza.

A visszajelzések alapján lelkiileg és tartalmilag is gazdag, felüdítő napon vehettek részt a jelentkezők. A szervezők azt tervezik, hogy a gyülekezeti ifjúsági munkában szolgálók számára levelezőlistát indítanak, amelyre szabadon fel lehet iratkozni; emellett fél évente-évente a mostanihoz hasonló szakmai konferenciákat szeretnének tartani.

■ Sz. R. – V. J.

FOTÓK: SOMOGYVÁRI JÚLIA

A „parasztkirályról” – objektíven

Kiállítás a békéscsabai Munkácsy-múzeumban

„Ondris, Ondris...” (Andis, Andris) – szolt az ének szlovákul a békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeumban november 9-én, amikor Áchim L. András parasztpolitikus személyéről nyílt kiállítás. Arról az Áchimról, akiről – miként a megnyitón Varga Tamás alpolgármester is kiemelte – mindenki másnál több mementót állítottak a békési megyeszékhelyen: két szobra és négy emléktábla őrzi az emlékezetét.

Áchim L. (Liker) András (1871–1911) a szlovákságára mindig büszke középbirtokos családba született, tágabb családjába tartozott Gyóni (eredetileg Áchim) Géza, a tragikus sorsú költő is. Tanulmányokat a békéscsabai és szarvasi evangélikus intézményekben folytatott.

Fiatalon bekapcsolódott a közéletbe, azonnal vezéreghényisége lett a megalakulásakor is már mintegy ötszáz tagot számláló Csabai Általános Népegyletnek. 1905-ben szociáldemokrata színekben országgyűlési képviselőnek választották. 1906-ban megalapította a Magyarországi Független Szocialista Pártot, amely az ország első parasztpártja volt. *Paraszt Újság* címmel hetilapot indított.

A legszeleesebb nyilvánosság számára Áchim L. András a halálának körülményei miatt lett ismert. Dr. Zsilinszky Endrével (1852–1919) komoly politikai és személyes konfliktusba kerültek. A korabeli sajtó 1911 tavaszáról őrzi a két tábor közötti – személyeskedésektől sem mentes – üzenetéseket. Zsilinszky két fia, Endre (a később Bajcsy-Zsilinszky néven ismert politikus) és Gábor felkeresték Áchimot. A találkozás dulakodásba torkollott, amelynek következtében a parasztpolitikust halálos lövés érte. A Zsilinszky fivéreket végül jogerősen felmentette a bíróság, de azóta is komoly tábora van az Áchim mártíromságát hirdetőknél, míg mások hangosan érvelnek az önvédelemből leadott lövés mellett.

A múzeum döntését, hogy hangsúlyozottan objektív módon kívánja bemutatni a parasztpolitikust, visszaigazolta az a tény, hogy a megnyitón feszülten figyeltek mindazok, akik az elmúlt években az Áchim-ügyben – pró és kontra – nyilvánosan véleményt nyilvánítottak.

Megnyitóbeszédében dr. Erdész Ádám, a Magyar Nemzeti Levéltár Békés Megyei Levéltárának nyugalmazott igazgatója segített megérteni a 20. század hajnalának

társadalmi-politikai folyamatait. Rámutatott, hogy az iskolázottság a zsidóság után az evangélikusok körében volt messze a legmagasabb, az oktatási intézmények pedig egyértelműen a változás hajtómotorjai voltak.

FOTÓ: MUNKÁCSY MIHÁLY MÚZEUM

Nagy újítása volt Áchim L. Andrásnak, hogy megpróbálta egy platformra hozni a birtokos parasztságot és a földmunkásokat, meg kívánta teremteni eme réteg politikai képviselőjét, sürgette a földparcellázások ügyét és mindenekelőtt az általános választójog megteremtését. „Békéscsabai parasztember volt, de pillanatok alatt tudta magára irányítani az országos figyelmet. Csapatai folyamatos harcban álltak a politika minden szintjén, még az egyházközségi presbitériumban is” – fogalmazott az előadó. *[Dedinszky Gyula evangélikus lelkész-helytörténész egy tanulmányában jegyzőkönyvekre alapozva részletesen elemzi Áchim gyülekezetvezetésen belüli harcait. – A szerző.]*

Mind a kiállítás, mind a megnyitó jól érzékeltette, hogy a politikus meglehetősen „magas hőfokon égett”. Jól példázta ezt az egyik vitrinben bemutatott kulcs: mivel többször az életére törtek, még az ablakredőnyt is zárnia kellett. A tárlaton személyes tárgyai, az őt bemutató fényképek mellett megjelennek Áchim kampányiratai, a róla szóló és általa szerkesztett sajtóanyagok is. Azt pedig, hogy kultusza máig él, mi sem példázta jobban, mint a megnyitó délutánján az Áchim huszonötzres (!) gyülekezet előtt

megtartott temetésén készült fotó előtt időző idősebb hölgynek a barátnőjéhez intézett mondata: „Látod, azért ennyi ember csak nem tévedhet...”

A kiállítás 2022. február 20-ig tekinthető meg a békési megyeszékhely Munkácsy Mihály Múzeumának abban a termében, amelyet néhány hónapja Zsilinszky Mihályról neveztek el. Arról az akadémikus tudós emberről, evangélikus egyházkerületi felügyelőőről, Békéscsaba díszpolgáráról, a helyi múzeum alapításának mecénásáról, aki az 1905-ös országgyűlési választáson Áchim legfőbb politikai vetélytársa és a parasztszervező halálában érintett Zsilinszky fiúk nagybátyja volt...

■ -Ó -Ő -A

Látvánnyá fordított látomások

Tükör által címmel nyílt meg november 15-én Nagy Zoltánnak, a Semelews Egyetem professor emeritusának kiállítása a Budavári Evangélikus Egyházközség gyülekezeti termében. Fabiny Tamás, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke úgy jellemezte a festőművészt, mint aki az agy tudósaként különleges módon látja és képes láttatni az ember arcán megmutakozó érzelmvilágot. Kodolányi Gyula költő, irodalomtörténész pedig a személyes belső mozi naplójaként mutatta be Nagy Zoltán festészetét.

Scientia (tudomány), *ars* (művészet), *caritas* (szeretet) – Fabiny Tamás erre a három szóra építette megnyitóbeszédében Nagy Zoltán pszichiáter, neurológus, neuropatológus méltatását, a hazai és nemzetközi tudományos élet egyik legkiválóbbjaként bemutatva őt az összegyűlt közönségnek. Nagy Zoltán úgy képviseli a tudományt, hogy annak korántsem csak egy részletét ismeri és vizsgálja, hanem holisztikus módon az összefüggéseket keresi, és ennek megfelelően az orvoslás mellett maximálisan nyitott más szakterületekre, így a természet-, illetve a társadalomtudományokra is – mondta a püspök –, és az ehhez kapcsolódó teológiai érdeklődése soha nem öncélú, hanem szeretett evangélikus egyházának keretein belül valósul meg.

Fabiny Tamás a művész korábbi gondolatait idézve beszélt arról, hogy „az alkotás és befogadás a másodperc tört része alatt kialakuló szellemi rezonancia, aminek megértése, ha ez egyáltalán lehetséges, a művész és az idegkutató számára egyaránt kihívás”. Hozzátette: meglátása szerint Nagy Zoltán művészte azért a portréban teljedik ki, mert „az agy tudósaként különleges módon látja és képes láttatni az ember arcán megmutakozó érzelmvilágot”.

Kodolányi Gyula költő, irodalomtörténész úgy fogalmazott Nagy Zoltánról: kétféle érzékenység és tudás – az orvosé

és a művészé, a tudósé és az esztétáé – folyamatos párbeszédet folytat benne az elmúlt évtizedekben. Festészetét a „személyes belső mozi” naplójaként jellemezte, ami azt jelenti, hogy a művészi alkotófolyamat nála belülről, nagy erővel feltörő képekkel kezdődik. Rámutatott, hogy ez a bizonyos belső mozi mindannyiunkban szüntelenül működik, ugyanakkor a művész ennek folyamatosan tudatában is van: „Tudja, hogy valamit tennie kell e mozi képeivel, ami végül abban ölt testet, hogy a látomásokat látvánnyá fordítja át a maga és a közönség számára.” Kodolányi Gyula a festmények

üzenetét röviden összefoglalva kiemelte, hogy megerősítik sejtésünket: életünk nem egyetlen lehetőség.

■ BALCZÓ MÁTYÁS

A kiállítás az év végéig tekinthető meg – 9 és 13 óra között, illetve előzetes bejelentkezéssel – a Budavári Evangélikus Egyházközség gyülekezeti termében (Budapest I. ker., Tánácsos Mihály u. 28.).

FOTÓK: MAGYARI MÁRTON

SZEMEREI ANDRÁSNE

ELSŐ ÚRVACSORÁM

Emlékezés

Kicsi voltam, elemista,
szívemet nehéz teher nyomta,
nagy kérdés égetett: Miért nem
katolikusnak születtem?

Többi apró gyerekek
szentáldozáshoz készültek.
Fehér ruha, fehér fátyol,
pirosak a boldogságtól.

Az még ennél is jobban fájt,
hogy én nem kaphatok ostyát.
Benne Isten magát adja,
Ő legyen szívünk lakója.

Szívem sejtett valamit,
egy nagy csodából egy kicsit.
Ezért szomorított nagyon,
hogy én még nem áldozhatom.

Búslakodtam, ki ne maradjak!
Vajon ki mit is találjak?
Többiekkel nem lehetett –
a más vallás nem engedett.

Orvosságok között egyszer
fehér ostyát fedeztem fel.
Ebből ollóval kört nyírtam,
majd a szobába osontam.

Letérdeltem áhítattal,
titokban nagy izgalommal...
De az Isten mégis látta,
s úrvacsorám megáldotta.

Azóta sok idő eltelt,
Szentség szükségtelen nem lett.
De azt a hitet-hiányolom,
gyermeki bizalmat vágyom,
mint első úrvacsorámon.

Szemerei János püspök
Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület

Konfirmáció előtt?

Voltak, akik évek óta vártak rá, kérték és kezdeményezték, mások értetlenül kapták fel rá a fejüket, és voltak – vannak –, akik úgy érzik, hogy egyházunk hibát követett el, mert feladott valamit a régi tradícióinkból, amikor az idei év nagycsütörtökétől az evangélikus úrvacsorai asztalt a korábbinál szélesebbre nyitotta.

Azért is gondoltam, hogy írok erről, mert ebben a kérdésben valamennyire mindenkinek igaza van. A döntést örömmel üdvözlőknek éppúgy, mint az óvatos értetlenkedőknek vagy az erősebb kritikát megfogalmazóknak. Éppen azért van szükségünk a téma árnyaltabb végiggondolására, hogy egymást jobban megértsük, az új szabályozás adta lehetőséggel pedig bölcsen éljünk.

Azzal kell kezdeni, hogy szó sincs arról, hogy a konfirmáció sok évszázados hagyományát akarná bárki felrúgni vagy meggyengíteni. A konfirmáció az egyház ősi tanítói szolgálata, amelynek keretében igyekszünk megismertetni az érintettekkel hitünk legfontosabb igazságait, hogy felelős felnőtt keresztyén életre jussanak, és bekapcsolódjanak az egyháznak, a Krisztus testének közösségébe. Fiataljaink hagyományosan továbbra is a konfirmációs ünnepük keretében vesznek először úrvacsorát.

A változtatás arra nyit lehetőséget, hogy ettől a fő szabálytól lelkipásztorilag indokolt esetekben el lehessen térni. A közmondás szerint „a kivétel erősíti a szabályt”. Ennél a népi bölcsességnél azonban sokkal erősebb érv az, hogy Jézus Urunk, aki nem azért jött, hogy a törvényt eltörölje, hanem hogy betöltse, mégsem a törvényt betűjéhez, hanem a lényegéhez ragaszkodott. Nemritkán éppen ezért került konfliktusba korának írástudóival: mert ők az ősi tradíciókat formálisan igyekeztek őrizni. Ennek jegyében akarták távol tartani például a gyermekeket az Isten fenséges dolgaitól, merthogy értelmezésük szerint ők még éretlenek ehhez. Jézus ezzel szemben magához hívta és megáldotta a gyermekeket, sőt a felnőttek elé példaként állította őket...

A konfirmáció előtti úrvacsora „felügyelettel való részvételt” engedélyez olyan testvéreknek, akik ott vannak a közösségünkben, és szívesen megélnék az egymással és a Krisztussal való mélyebb közösséget is, de a szabályaink szerint eddig ebből ki voltak zárva.

Bevallom, én elsősorban a gyülekezeti tagjaink nem evangélikus házastársai miatt örültem ennek az új lehetőségnek, mert tudom: sokan nagyon vágytak arra,

hogy valahol, valamikor közösen térdelhessenek az Úr oltárához. Sajnos az ökumenikus teológiai gondolkodás és az egyházi diplomácia malmai lassabban örölnék, mint szükséges volna...

Jézus nagycsütörtökön nem rendelt el ortodox, római katolikus, evangélikus, református stb. úrvacsorai rendeket. Ezek az évszázadok során kikristályosodott értelmezések révén alakultak ki, amelyek fontosak és értékesek a maguk nemében, de mint minden emberi dolog, töredékesek is. Nagy jelentőségűnek tartom, hogy mi, evangélikusok felvállaltuk a nyitást, hogy legálisan testvérként fogadjuk az Úr asztalánál azokat a testvérelekezeti közösségekbe tartozó testvéreket is, akik talán éppen a házastársukkal együtt szeretnének hittel mellénk térdelni, hogy átélhessék az összetartozásnak egy másik dimenzióját is.

Mit érhetnek belőle a gyermekek? – tesszük fel a jogosnak tűnő kérdést. Úgy gondolom, hogy annyit, mint azok a kicsinyek, akik egykor Jézushoz siettek, hogy ők is kapjanak az áldásból, amelyből a felnőttek részesültek. A kérdés fordítva is feltehető: mi, felnőttek többet értünk és élünk át az úrvacsorából?

Teljesen megindított, amikor az édesanyám versei között rátaláltam egy több mint hatvan éve, 1960-ban papírra vetett visszaemlékező írására, amelyben a saját konfirmáció előtti úrvacsorájának történetét osztotta meg. Ő Egerben, a római katolikus érseki városban élte a gyermekkorát, és evangélikus kislánként azt érezte, hogy valami fontos számára nem érhető el.

Ma sok esetben családon belül is előfordul, hogy az egyik gyermek evangélikus, a testvére viszont római katolikus. A mai mobilis világban az is megesik, hogy egy család külföldön vállal munkát, például olyan országban, ahol az evangélikusoknál másféle gyakorlat van az úrvacsoraosztás területén, mint nálunk. A kinti közösségbe betagozódva természetes lesz számukra, hogy a gyermekek szüleikkel az ottani szokása szerint részesei az úrvacsorai közösségnek. Aztán hazajönnek látogatóba a nagyihoz, elmennek együtt a templomba, és ott értetlenül állnak az előtt, hogy itthon miért nem. Hasonló esetek sokaságát lehet hozni, amelyek régóta feszegették már a tradicionális gyakorlatunk kereteit.

Örökségünket továbbra is tiszteljük, ugyanakkor nem bálványozzuk. Igyekezünk pásztori bölcsességgel, jól élni vele! ■

Aki számol a pályázatokkal

Varsányi Réka a gyülekezetek előtt is nyitva álló lehetőségekről

Sorozatunkban a Magyarországi Evangélikus Egyház budapesti Üllői úti országos székházában szolgálatot végzőket szólaltatjuk meg indíttatásukról, munkájukról, céljaikról. Varsányi Rékával, a pályázati és fejlesztési osztály megbízott vezetőjével személyes életútján túl arról is szót ejtettünk, miért érdemes az evangélikus gyülekezeteknek is figyelniük a pályázati kiírásokat.

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

– Pécsről vezetett az útja az országos irodába. Hogyan történt?

– Lelkészcsaládból származom. Édesapám, Varsányi Ferenc Pécssett szolgált huszonöt éven át, így ott nőttem fel az evangélikus parókián. Azután kerültem Budapestre, miután a pécsi egyetemen, a közgazdaságtudományi karon befejeztem a tanulmányaimat. Folyamatosan pályázatokkal kapcsolatos munkákat végeztem. Amikor 2017 februárjában pályázati referensként elkezdtem dolgozni az országos irodán, akkor még édesanyám is itt dolgozott. 2021 márciusától pedig megbízott osztályvezetőként végzem a feladatom.

– Mi a pályázati és fejlesztési osztály fő tevékenysége?

– Feladataink közé tartozik az országos iroda által kezelt pályázatok, támo-

gatások végigkísérése. A Magyarországi Evangélikus Egyház által fenntartott – például diakóniai és oktatási – intézmények pályázatai kerülnek hozzánk. Ebben az évben kiemelt állami támogatásból indult el többek között huszonhárom parókia felújítása, öt gyülekezeti közösségi tér kialakítása és tizennégy óvoda építése, bővítése. Utóbbi beruházások hároméves időszakra szólnak. Ezenkívül vannak olyan – még lezárás előtt álló – pályázatok is, amelyekre az állam kiemelt forrást biztosított, de a beruházás a legtöbb helyszínen már megvalósult. Tehát nemcsak a lebonyolítói vagyunk, hanem a támogatói kapcsolattartás és a projektek elszámolása is az osztályunk feladata. Olyan pályázataink is vannak, amelyeket a támogató összefogottan kezel. Az ilyen

esetekben több gyülekezet nyer támogatást, de ezeket mi koordináljuk, rajtuk keresztül valósulnak meg a projektek. A gyülekezeteknek segítséget nyújtunk a támogatás szabályos felhasználásában, valamennyi szakaszt kontrolláljuk, majd a támogatóknak mi nyújtjuk be az elszámolást.

– Gyülekezeti szinten mennyire él egyházunk a pályázatok által kínált lehetőségekkel?

– Örömmel mondhatom, hogy szép számmal vannak nagyon jól és átgondoltan pályázó gyülekezetek. Ugyanakkor azt is látjuk, hogy olyanok is akadnak, amelyek nem élnek ezzel a lehetőséggel.

– Mivel tudná buzdítani a gyülekezeteket, hogy minél többen pályázzanak?

– A pályázatok többségükben tervezhetők. Évről évre jelennek meg felhívások közösségi célokra, az épített örökség megővására; a Magyar falu program keretében egyházi közösségi terek, egyházi temetők infrastrukturális fejlesztésére, egyházi közösségszervezéshez szükséges eszközökre, bérre is lehet pályázati támogatást kapni. Ezekkel a pályázati kiírásokkal számolni lehet. Fontosnak tartom azonban, hogy a gyülekezetek, intézmények a stratégiájukhoz illeszkedően pályázzanak. Ehhez elengedhetetlen a reális igényfelmérés. Van egy jól működő egyházi rendszerünk, a Mókus rendszer, amelynek felületén a tervek, igényeken túl a pályázatokra beküldött anyagokat is lehet rögzíteni. Ezáltal nemcsak a szükségleteket látjuk, de igény esetén finanszírozási támogatás kérésére is van lehetőség.

– Mit jelent az ön számára az evangélikusság?

– Családommal a budapest-angyalföldi egyházközségnek vagyok aktív tagja, presbiteri tisztséget is betöltök. Otthon a családommal minden napot közös imádsággal zárunk. Ez keretet ad a napunknak. Nagy öröm számomra, hogy férjem két évvel ezelőtt – hosszas gyülekezetbe járás és gyermekeink megkeresztelése után – úgy döntött, ő is él a keresztség szentségével. Ez azért is meghatározó számomra, mert az evangélikusság számomra a létezésem, azaz a mindennapjaim része. Nemcsak kulturális és családi örökség, hanem megtartóerő is. Az evangélikusság üzenetét, lelkeségét és világnézetét nemcsak megélni szeretném, hanem ezt az életet teljessé tevő gazdagságot kívánom gyermekeimnek is továbbadni.

■ G. Á.

Hányat kell még aludni karácsonyig?

Zak 9,9

Amikor testvéreimmel kisgyermekek voltunk, az alvások számában mértük, még hány nap van karácsonyig. Nap mint nap elmondtuk egymásnak Tündérrel és Krissel, hogy már csak huszonegyet, húszat, tizenkilencet kell aludni a szentesti ajándékozásig.

És bár nehéz volt várni, mindig nagyon gyorsan elment az a négy hét, fogytak az éjszakák, fogytak a zárt ablakok az adventi kalendáriumon, és ha komótosan is, de megérkezett a várva várt katarzis. Mint anno a katonaságnál a sorkatonák vágták a centit a szabadulás napjáig, úgy számoltuk mi is az alvásokat, és vártuk az ünnepek ünnepét. Emlékszem, még azzal is bepróbálkoztam vicces és édes kishúgom, hogy ő bizony délutánoként is aludni fog, hátha így hamarabb betoppan a karácsony.

A mai napon elkezdődött advent, és ezzel elkezdődött egy nagy-nagy várákozás. Várákozás, ami, mint tudjuk, sokszor bizonyos kockázatokat is rejt önmagában. Vajon az jön-e, amit annyira várunk? Vajon az jön-e, akit valóban várunk? Sok olyan történetet és korszakot fel tudnánk idézni saját magunk, társadalmunk, bolygónk életéből, amikor valamit vagy valakit nagyon vártunk. Maga a Biblia is számos ilyen történetről, korszakról számol be, amely a korabeli zsidóság körében várákozásokat ébresztett.

De minden ilyen várákózásteljes időszakból kiemelkedik a Jézus fellépése előtti időszak: a várákozás szinte tapintható, kézzelfogható volt, leginkább a nehezen elviselhető, gyűlölt római uralom miatt. Nem egyszerűen egy eseményt, hanem egy olyan személyt vártak, aki elhozza ennek a szenvedésekkel teletsúfolt történelmi időnek a végét. Úgy érezték, élték meg tömegek, hogy mindez a sok megaláztatás, gyötrelem már nem tarthat soká.

Valaminek történnie kell! Valami lényegi változásnak el kell jönnie még az ő életükben. Abban reménykedtek, hogy ez nem majd egyszer, valamikor a távoli jövőben lesz, hanem akkor és ott, az ő személyes életükben érkezik meg a megtestesült ígéret, a várva várt Messiás. Arra vágytak, hogy várákozásuk beteljesüljön, és amit Zakariás próféta megjövendölt – „*Királyod érkezik hozzád...*” – valóban megtörténjen. Velük. Bennük.

Nagyon izgalmas felfedezés, hogy a Biblia latin nyelvű fordításában ugyanazt a szót találjuk, mint amelyből az *advent* – „eljövetel” – szó képződött. Vagyis maga az *advent* kifejezés erre a zakariási próféciára is visszavezethető. A király, a Dávid fia eljött. Nem öltött magára királyi öltözetet, nem úgy jött, ahogy várták, de eljött. Kisgyermekként egy jászolban feküdvé, de megérkezett. Számárháton, nem pedig felnyergelt paripán, de megérkezett. Erőszakos hatalomátvételt vártak tőle, erre ő

szerezzétek ellenségeiteket...”

A názáreti Jézus, ez a másrmilyen Messiás érkezett meg. Őt várták? Őt várjuk? Mit, és kit várunk?

Mit várunk mi? Kit várunk mi? Mit és kit várunk mi 2021 adventjén? Milyen várákózások fogalmazódnak meg bennünk? Mit várunk a következő egy hónaptól, az ünneptől, az adventi időszaktól? Mit várunk a többiektől, a családunktól, a társunktól, a közösségeinktől, a gyülekezetünkötől, az egyházunktól? Mit várunk saját magunktól? Mit várunk az érkező Úrtól? Hogyan lehet valóban a miénk advent ebben a drámai időszakban úgy, hogy megélőí leheünk ennek a különleges böjti időszaknak, ne pedig átrohanjunk rajta? Vajon tudunk-e percről percre – alvásról alváásra – lépegetve eljutni az idej karácsonyi ünnepig, amikor a járvány következtében az emberi találkozásaink száma megint csak csökken?

Kérdeünk. Sokat. Talán azt is megkérdezzük a szívünk mélyén: ugye az érkező Úrral tudunk, merünk találkozni idén is? Mi vár ránk, ki vár ránk ebben az adventben? Mert advent elkezdődött. Körülöttünk már korábban is, de valóban ma. Bennünk ma kezdődhet el. Egy advent, ami megint más lesz, mint a korábbiak. Legyen más! Legyen radikálisan új! Új, mégis ismerős. Más, de a lényegét, a lényegét tekintve ugyanaz.

Az Isten közeledik a másrmilyen Messiásban. Advent Királyában. Mi közeledünk-e hozzá? Várjuk-e őt, aki újra vár minket? Úgy vár, ahogy vagyunk. Fájdalmainkkal, szorongásainkkal, álmainkkal és számolgatásainkkal. (Kedves Tündér, huszonhatot kell még aludni.)

■ GÁNC S TAMÁS

Négyezer karakteres hitvallások

Gáncs Tamás a továbbadandó életjelekről

Két éve, adventben jelentkezett első írásával az Evangélikus Élet – akkor újraindult – Élő víz rovatában dr. Gáncs Tamás budapest-kelenföldi igazgató lelkész, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Gyakorlati Teológia Tanszékének oktatója. Nagypai örökséget vett át: néhai Gáncs Aladár lelkész, orgonaművész az ihletett, rövid áhítataival évtizedeken át hirdette az evangéliumot – írásai lapunk hasábjairól is ismerősek lehetnek olvasóinknak, és kötetekbe rendezve is megjelentek a Luther Kiadónál. Az unoka, Tamás cikkeiből is összegyűlt immár egy könyvre való. A Negyvenkét életjel című, nemrég megjelent kötetével a kezünkben ültünk le beszélgetni.

– Miért negyvenkettő? Hiszen az nem kerek szám.

– Több oka van. Egyrészt idén lettem negyvenkét éves. Másrészt nagy rajongója vagyok Douglas Adamsnak, aki az élet értelmét a negyvenkettőben határozta meg mint az életet, a világmindenséget érintő végső kérdésre adott választ a *Galaxis útikalauz stopposoknak* című ikonikus könyvében.

– A miértet firtató hasonló kérdésre Adams állítólag azt felelte: „Ültem az asztalomnál, bámultam ki a kertbe, és arra gondoltam, a negyvenkettő jó lesz.”

– Amikor számot kellett választanom, akkor nagyon jól jött ez az ötlet. S természetesen negyvenkét írás került a könyvbe.

– Apropó, életjel: van még egy utólag kiderült összecsengés is.

– Ez nagyon érdekes történet: édesapám [Gáncs Péter nyugalmazott püspök – a szerk.] küldte el a fényképet, amin nagypapám *Élő víz* kötete mellett ott van az ő *Élet-jel* című, konfirmandusoknak készült – Foltin Brunóval közösen írt – könyve. Erről egyáltalán nem tudtam a címadáskor. Csak a képet látva ugrott be, hogy valóban, gyerekkoromban láttam ezt a könyvet otthon. *Élő víz, életjel*: arra utal, hogy lelkészként arra reagálok, amiben élünk. A valóságban, amiben vagyunk, hirdetem az evangéliumot, és élhetem meg a nemzedékről nemzedékre szóló bibliai ígéret realitását.

– Mit jelent az ön számára az apai anyai örökség, a Gáncs–Hafenscher család, a lelkész, pedagógus, művész fel-

menőinek és kortárs rokonainak a hite, talentuma?

A család az a közeg, amiből erőt meríthetek akkor is, amikor törekeny az élet, és akkor is, amikor életem legboldogabb napjait élhetem. Olyan természetes módon van jelen, mint a levegő. Olyan családban nőttem fel, ahol természetes volt az elődök tisztelete. Sokszor beszélgettünk a déd- és ükapáimról is, hiszen mind a lelkészi hivatást választották. Érezhető volt a közös érték, ami összeköti a generációkat.

a dilemmákról. S a végén összeállt a kép a sok-sok mozaikból, és egyértelművé vált, hogy én is a lelkészi pályán szeretnék létezni.

– Nagypapa Evangélikus Élet-beli rovatának az örökségét némileg újraforgalmazta, testre szabta. Egy méltatója füveskönyvnek nevezte a gyűjteményt, ugyanis e négyezer karakteres igei írások hitvallások, de a teológiából, filozófiából, irodalomból és a művészetekből is merítenek. Ráadásul két járványos év árnyékában íródtak. Örömmel vette a felkérést?

– Nagyon, hiszen tinédzserként várva vártam nagypapám kis szösszeneteit. Az az életszerűség, képiesség, amivel élt, nagyon közel tudta hozni az ígét az olvasókhoz. Én picit hosszabban, montázs- vagy mozaikszerűen, gyakran történeteket mesélve, szimbólumokat használva, de mindenképpen egy irányba mutatva írtam. A járvány óta mindannyian sokkal

A család az a közeg, amiből erőt meríthetek akkor is, amikor törekeny az élet, és akkor is, amikor életem legboldogabb napjait élhetem. Olyan természetes módon van jelen, mint a levegő.

Erre jó példa, hogy én örökölhettem Gáncs dédapám ezeroldalas, kézzel írt naplóját. Meghatottan értesültem ebből a naplóból, hogy sok olyan szerző műveit szerette, akikét én is. Például Friedrich Schiller vagy Frédéric Chopin művészetét.

– Ez a családi háttér milyen szerepet játszott abban, hogy ön is a lelkészi hivatást választotta?

– Lázadás, vívódás, útkeresés, „dráma” utáni katarzisz után mondtam igent Isten elhívására. De a támpontok kezdettől fogva ott voltak a családban, kérdezni lehetett

érzékenyebben éljük át a törekenységünket. Lelkészként több, a fertőzésben elhunyt hívem koporsója mellett hirdetem a feltámadt Krisztus evangéliumát. Ha egy szóval kellene meghatároznom, mi a célom az írásokkal – sőt egész lelkészi szolgálattal –, akkor az a *vigasztalás* szó lenne. Nagyon figyeltem arra, hogy minden írásban legyen egy-két karakteres mondat, főleg a kezdő- és zárómondatokkal dolgoztam sokat. Nem szabad spórolni az idővel; ez egy jó prédikációra is érvényes. Mióta megkaptam a rovatot,

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

átalakult az időbeosztásom is: van „élő vizes hetem” és „nem élő vizes hetem”.

– Kiemelne egy írást, amelynek a háterét is megosztja olvasóinkkal?

– Legyen az első, az *Advent fekete-fehérben!* Ezzel indult két éve az én *Élő víz* rovatom. A cím feketéje arra az adventi gyászra utal, amit Gáncs nagyapám halálakor éltünk át. A fehér egy későbbi adventről szól: amikor megszületett a kisfiam, Máté. Ez az írás nagyon meghatározó számomra, s elárulom: a borítón is ez olvasható, morzejelekkel ezt írta rá Pete Dóra grafikus. A Titanic óta tudjuk: a morzejel életet is menthet. Az életjelekben az élet Forrásáról, Jézus Krisztusról adok hírt. Isten igéje életet mentő üzenet, új köntösben megszólaltatva pedig életjel.

– „Az Írás önmagát magyarázza” lutheri elve alapján minden írásában több igét is idéz. Ez a Szentírás további forgatására is ösztönzi az olvasót.

– A prédikációim során is rámutatok arra, hogy minden ellentmondás és nehézség ellenére a szentírási igék ugyanabba az irányba mutatnak. Egyik erősíti a másikat. Ez tudatos munka volt, hogy a referenciák egy részét nem külső forrásokból, hanem magából a bibliai háttérből veszem.

– Hadd emeljek ki egy írást én is: a *Memoria caelestis – Felejthetetlen mondatok margójára* címűt. Kiindulópontja a családi legendáriumban őrzött mondatok, majd a folytatás már a Bibliához vezet: a Szentírásban is vannak felejthetetlen mondatok. Az egyik az ön számára a Jézus megkeresztelésekor elhangzott mondat, amely közelebb hozza az eget és a Teremtőt: *„Te vagy az én szeretett Fiam, benned gyönyörködöm.”* Ennek mi a története?

– Nekem ez „a” felejthetetlen bibliai mondataim közül az egyik. Egy keresztelő alkalmából kaptam, amelyen mi lehetünk a keresztzülők. Azon a vasárnapon ez volt az ige. Gyakran használom magam is keresztelői igeként. Fontos párhuzamnak, összekötő vonalnak érzem: ahogy a szülő gyönyörködik a gyermekében, úgy gyönyörködik Isten is bennünk. A keresztesség ennek a megpecsételése. A kapcsolat a családban átadott kedves mondatokkal már adta magát. Az írás zárómondatával is ennek az igének a lényegére mutattam rá: „Ez a legtisztább evangélium.”

– Meglepetésemre húsz, a kötetben is szereplő igékkel ellátott, kiszínezhető képeslapot kaptam a könyv mellé. Milyen házi feladatot ad ezekhez a szerző?

– Nagyon örültem, hogy a Luther Kiadó megvalósította ezt az ötletet! Ma már alig-alig küldenek az emberek egymásnak hagyományos képeslapot. Ezért szeretném, ha minél többen lennének olyanok, akik a könyvhöz mellékelt lapok közül mindennap kiszíneznék, megcímeznék egyet, és elküldik valakinek, akit szeretnek, akire gondolnak, vagy akit régen láttak, valakinek, aki esetleg beteg, magányos, vigasztalásra szorul. Akár egy újfajta adventi kalendárium feladatának is tekinthetjük ezt...

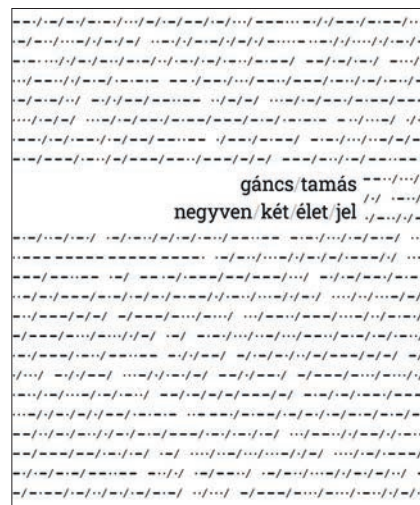
– Talán mi is visszakupunk majd egyet-egyet.

– Én is gondoltam rá... Örülnék, ha nekem is küldene valaki.

– Végezetül: mit helyez a szívünkre 2021 adventjén?

– A legfontosabb küldetésünk továbbadni az életjelet, de nem csak magunkról! Hiszem, hogy az ígésalap képeslap tartalmi közepe, vagyis Jézus Krisztus az igazi Életjel; ez evangélium lehet sokak számára. Ő maga is így mutatkozott be: *„Én vagyok az út, az igazság és az élet...”* Ő az, aki valódi reménységet hozott a világnak kétezer évvel ezelőtt. Ma sincs más reménység, mint ő. A külső sötétség ellenében ő a világ Világossága. Egyedül Jézus tudja legyőzni a sötétséget. Arra bátorítok mindenkit 2021 adventjén, hogy róla adjon életjelet. Akkor a sötétségeink világosabbak lesznek, és így lehetünk küldöttek, azaz angyalok egymás számára a következő hetekben.

■ S.-K. D.

Gáncs Tamás: *Negyvenkét életjel*. Luther Kiadó, Budapest, 2021. Megvásárolható a kiadó könyvesboltjában és webáruházában (Lutherkiado.hu). Kedvezményes ára 2560 forint

Egyetemes papság

Népszerű teológia rovatunkban ezúttal Luther Márton örök érvényű teológiai gondolatát, az egyetemes papság kérdését járjuk körül. Kik számítanak ebbe a csoportba tartozóknak, és mi is az ő feladatuk? Írásunkból kiderül.

Tényleg paphiány van? Lelkészből valóban nincs elegendő. Gyülekezetek várnak pásztorra, üres a parókia, alkalmi vendég áll a szószéken. Püspökök törik a fejüket, kít helyezzenek a megüresedett helyre. Lelkészhíány van! De papokból van elegendő? Talán igen. Elegendő. Vajon tudják-e az érintettek?

A reformáció óta központi téma ez a kereszténységben. A keresztségünk által mindannyian papok vagyunk. Mit értünk ezen, és mit mond ez az állítás a jelenre és a jövőre nézve?

FÉLREÉRTETT TANÍTÁS?

A legközkedveltebb magyarázat abból fakad, hogy az egyházban nem lehet uralkodónak és alattvalónak lenni, mert minden keresztény közösséghez tartozó ember egyenrangú. A gyülekezetet összefogó vezetőnek nincs „hatalma”, hiszen ha van is sajátos megbízatása, akkor sem több, nem nagyobb, mint a többiek. Ezt pedig elsősorban az Istenhez való viszonyulásunkban szokták érteni.

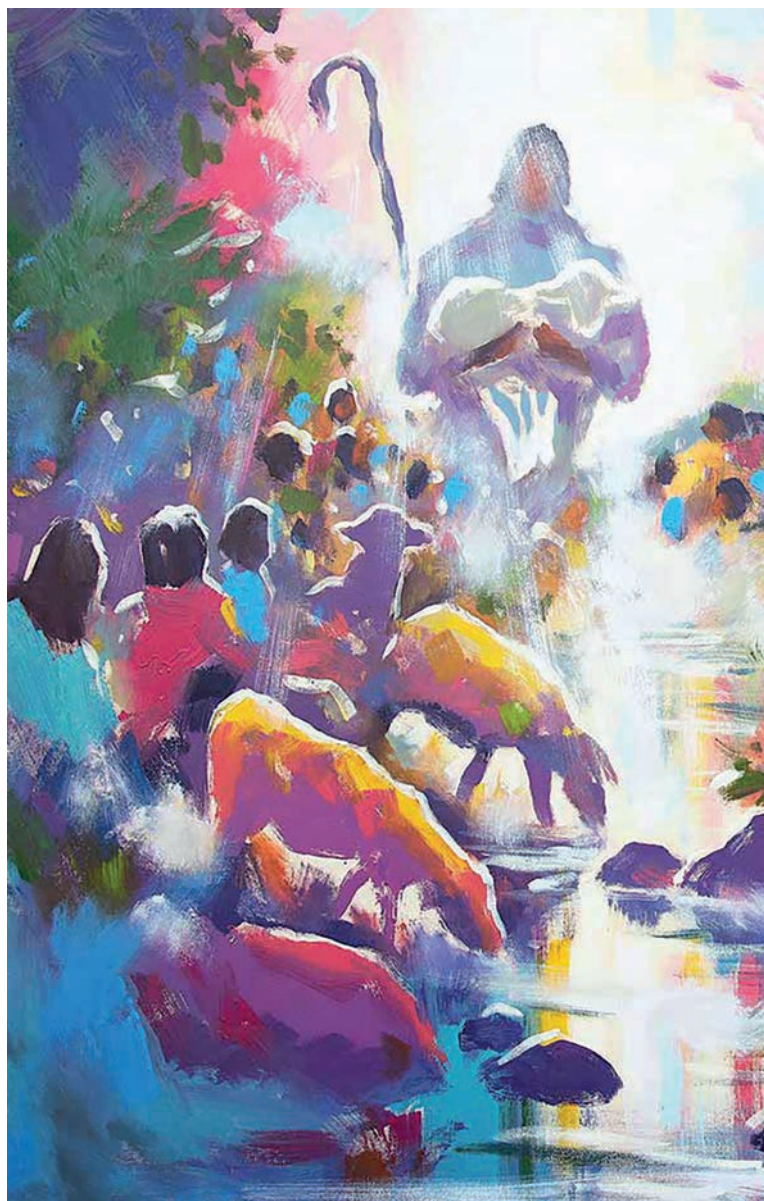
A háttérben természetesen voltak olyan – nagy vallástörténeti múltra visszamenő – torzulások, amelyekre ilyen válasz született: „Nem fordulhattok közvetlenül az Istenhez, kell valaki, aki segít, aki közbenjár, aki mindent el tud intézni. Ha megfelelő ellenszolgáltatást nyújtotok, akkor lesz, aki hivatalból elintézi a dolgokat a Mindenhatónál, kiegyenlíti a tartozásunkat, megnyeri az Isten jóindulatát, és nem kell félni attól, hogy valamit elvettünk vagy elmulasztunk.” A pap – a hídverő Isten és ember között – Isten szolgájaként és a mi alkalmazottunkként elrendez mindent, ott áll Isten és ember között.

A reformáció örömteli újrafogalmazása éppen itt (is) tetten érhető: mindannyian – kivétel nélkül – közvetlenül fordulhatunk Istenhez. Megszólíthatjuk, s a közvetlen, személyes kapcsolatban rendeződhetnek dolgaink – egyedül kegyelemből, csakis Jézus Krisztus miatt. Az egyetemes papság tanításában azonban másról – sokkal többről – van szó.

EVANGÉLIKUS PAP?

Mi is a lelkész feladata? Vegyük sorra. Prédikálni: gyülekezetre és személyre szólóan hirdetni Isten szavát, az ítélet szavait, a megbocsátás jó hírét, az életet hordozó evangéliumot, az Isten útján való, azaz az életbe vezető úton szükséges eligazodáshoz információt adni.

Szentségeket kiosztani, azaz Isten különleges ajándékait továbbadni: megkeresztelni az arra jelentkezőket, hogy átéljék a Mindenható tiszta lapot adó szeretetét, azt, hogy ne az elmúlás, hanem az élet útján járhassanak; és úrvacsorát osztani, azaz hívni Jézus asztalához, ahol életre ehetjük magunkat, hiszen nem romló és nem a romlásba vivő ételt ehetünk, hanem az Élet kenyerét és az Élet italát fogyaszthatjuk – teljes életközösségre lépve Jézus Krisztussal.

Pásztorolni: segíteni az élet rögös-kacsaringós-ködös útján, megoldani kríziseket, kísérni, ha egyedül elbizonytalanodik az ember, ott lenni a másik mellett, ha magányosnak érzi magát, közösségbe vezetni, ha nem találja a helyét.

E három fő feladathoz természetesen még nagyon sok háttér munka járul, hiszen mindhárom terület sok előkészítést és utómunkát jelent: a közösségben alázattal, de vezetni kell, az emberek közt valóban hidat kell verni, az Istenhez vezető hidat pedig időnként renoválni szükséges, azaz újra meg újra fel kell újítani.

Nem csoda hát, hogy szükség van arra is, hogy felkészült, jó hozzáállású, szolgálatra alkalmas emberek nemcsak napi nyolc, de életvitelszerűen huszonnégy órában ilyen munkát vállaljanak. Szükséges ez az elvégzendő feladatok miatt éppen úgy, mint a jó *rend* kedvéért, hogy az egyházban ne törjön ki a rendtelenség, összevisszaság, hanem a jó *rend* kedvéért elhívott embereket *rendeljenek* erre a szolgálatra (ordináljanak). Bárcsak

ilyen értelemben is lenne elég pap, elég gyülekezetvezető magyar evangélikusságunk számára!

Az aratnivaló sok, a munkás kevés... Ezért a gyülekezeteknek helyi szinten és az egész egyházban sokkal többet kelle-

PAUL OWAN: ÉN VAGYOK A JÓ PÁSZTOR

ne imádkozni a lelkészutánpótlásért. Tegyük ezt egyéni lelki életünk és közösségi létünk állandó napirendjévé! Isten nem utasítja vissza kérő gyermekeit, s ha szerinte is szükség van rá, megadja. Ha nem, annak oka lehet...

EGYSZERŰ PÁSZTOROK

Tegyük félre a modernkedő kérdésfelvetést: értik-e a mai emberek városon és falun, hogy kicsoda-micsoda a pásztor? Persze hogy értik. Értik, ha a lényegét elmondja nekik valaki. Pásztor az, aki ott van a nyáj mellett, ismeri a juhokat egyenként; ha kell, tanít; ha kell, terel; ha kell, véd; ha kell, gyógyít. Egyszerűen: pásztor. Nem villanypásztor, aki néhány dróttal s egy kis csipős feszültséggel helyettesíti a lényegét, s csak terel, no meg határt szab, mozgásteret korlátoz.

A pásztor ott van a nyáj mellett, vele él sorsközösségben, sőt: érte él. S a pásztor az, aki az adott időben a gazdának elszá-

mol. Nem „a nyájról”, hanem a nyájról és benne minden egyes bárányról. Ismerjük a népi mondást: „Szent György napján, kihajtáskor mindenki lehet pásztor, de Szent Mihálykor, behajtáskor csak az pásztor, aki elszámol.” Mély teológiai tartalmat hordoz ez a szólás!

Nem véletlen hát, hogy egyházunkban a reformáció óta az Isten szolgáit nem papoknak, hanem lelkészeknek vagy helyesebben lelkipásztoroknak nevezzük. Ebben a kifejezésben ugyanis benne van, hogy keresztény ember a pásztor képe kapcsán Jézus egyik legfontosabb önbemutakozására gondol. Az isteni ígényt bejelentő számos „én vagyok” mondat között ott található ez is: „Én vagyok a jó pásztor.” (Jn 10,11) Ezért minden lelkipásztor Jézus nyomdokain jár. Ő a minta, ő a követendő, de ő az erőforrás is.

S mindenki, aki a keresztség nyomán egyszer elindult a Krisztus-követés útján, lelkipásztorrá válik. (Pál tanít arra, hogy mi Krisztusba keresztteltettünk bele!) Krisztusi szolgálatra, pásztori feladatra van elhívásunk és küldetésünk. Nemcsak a „főállásúaknak”, hanem minden megkereszteltnek.

Jogos hát, hogy ma a bevett egyetemes papság kifejezés helyett az általános vagy még inkább a kölcsönös papságról szoktak beszélni. Mi, megkeresztelték mindannyian és kölcsönösen papok vagyunk. Miért? Mert Krisztus, a Jó Pásztor egymásra bízott bennünket. Ahogyan a keresztre szögezve egymásra bízta édesanyját, Máriát és tanítványát, Jánost, akik ott álltak a kereszttel. Ahogy Péterre, a botladozóra, sőt tagadóra rábízta: „Legeltesd az én juhaimat!” (Jn 21,17) Ahogy Pál, aki nem önmaga élt, hanem Krisztus élt benne, egymásra bízta a milétoszi véneket és a gyülekezeteiket. Van bőven bibliai hely és egyháztörténelmi példa erre a mandátumra.

Mi hát a megkeresztelték papi feladata? Az, hogy szüntelenül közbenjárjanak egymásért az imádságban. (Önmagunkért vagy másokért szoktunk imádkozni?) A papi feladat az, hogy életüket Istennek átadva áldozatot vállaljanak egymásért, ha kell, akár életüket is feláldozva. S az, hogy testvéri szóval vigasztalják egymást. Luther különösen is hangsúlyosnak tartotta ezt a harmadikat is, a „*consolatio fratrum*”. Ezek mindegyike vonatkozik a megkereszteltékre, s nem csak az egyházi szolgálatban állókra.

Ha az egyház Krisztus teste, és mi a tagjai vagyunk – hiszen a keresztségünk által ebbe a testbe tagolódtunk bele –, akkor a jól ismert páli kép nyomán tudjuk, hogy minden tag felelős a másikért. A kölcsönös papság tagjai nem a szószékről prédikálnak egymásnak, de testvéri szóval hirdetik a másiknak Isten személyes szeretetét. Nem az oltártól osztják a szentségeket, de megfogják egymás kezét, és odavezetik őket az oltárhoz. Nem a hivatalos formáját veszik a közösségi vagy egyéni gyónásnak, de egymásnak megbocsátanak, és a bűnbocsánat forrásához vezetik testvérüket.

Végül, de nem fenyegetésként, hanem biztatásként: nemcsak ránk bízott kincsekkel, hanem emberekkel kell elszámolnunk az ítélet napján az Úr előtt. Legyen hozzánk irgalmas. Addig pedig mi legyünk irgalmas társai – papjai – egymásnak. Jézus tanít meg: szükségünk van egymásra. A másiknak rám, nekem a másikra.

■ HAFENSCHER KÁROLY

A szerző evangélikus lelkész, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Gyakorlati Teológia Tanszékének tanszékvezető egyetemi tanára

Emlékezésből fakadó identitás

Egy rádióműsorban gyermekkori élményét osztotta meg a hallgatókkal Tóth Ferenc zenetanár, Liszt-díjas karnagy. Négy-öt éves korában húsvét ünnepén édesanyja az ünnepi ebédet készítette, ő pedig bent a házban magába szívta a sercegő zsír, a rántott hús illatát, majd kiment az udvarra hintázni. Hintázás közben egy gyönyörű zenét hallott meg, amely teljesen magával ragadta. Megállította a hintát, és csodálta a gyönyörű zenét.

Miután felelevenítette a gyermekkori élményét, a következőképpen folytatta élménybeszámolóját: „Mikor tanárképző főiskolán voltam, Hegyi József tanár úr tartott egy zenetörténeti órát Beethovenről és a IX. szimfóniáról. A IX. szimfónia 3. tételének a 2. melléktémáját játszotta be. Én elsápadtam: éreztem a sercegő zsír illatát, éreztem a rántott hús illatát, láttam a sarkantyúvirágot. Akkor jöttem rá, hogy én akkor négy-öt éves koromban a IX. szimfónia 3. tételének melléktémáját hallottam. Csodálatos, hogy az ember gyermekkorában mennyire megérzi a szép zenét. Én akkor nem tudtam, hogy mit hallok. Főiskolás koromban jöttem rá, hogy élt a lelkemben. A pillanat örökké megmaradt a szívemben.”

Ha a vallási, hitéleti élmények vonatkozásában tekintünk vissza a múltba, talán mi is felidézhetünk olyan gyermekkori képeket, amelyek egy hittanórához, egy istentisztelethez, egy-egy étkezés előtti-utáni vagy esti imádsághoz, illetve valamilyen más egyházi rendezvényhez kapcsolódnak. Sőt azt is kijelenthetjük, hogy a gyermekkori vallási élményeket a mai napig hordozzuk maradandó emlékek formájában. Az sincs kizárva, hogy a hitoktatónk, lelkészünk valamelyik mondatát csak felnőtt fejjel értettük meg. De a megértéshez, a felfedezéshez szükségszerű a gyermekkori élmény s az emlék.

A bevezetőben idézett gyermekkori élmény, valamint az azt követő felnőttkori felismerés történetével szeretném hangsúlyozni azt, mennyire fontos, hogy gyermekeinket éri olyan impulzusok, amelyek később meghatározzák identitásukat. Fontos megtanítani gyermekeinket imádkozni, beszélni nekik Isten végtelen szeretetéről, Istent dicsőítő énekeket tanítani nekik, valamint rámutatni arra, hogy milyen gazdagok vagyunk az Istennel való közösségben.

Olyan jó lenne, ha a keresztyén nevelés során tudnánk olyan pillanatokat szerezni gyermekeinknek, amelyek örökké megmaradnak szívükben!

Hadd idézzek fel egy megrázó esetet. Egy katolikus szerzetes pap mesélte el, hogy minden hittanos gyermekének megtanítja az imádság, imádkozás fontosságát és szükségszerűségét. Elmondja a gyermekeknek, hogy minden helyzetben forduljanak az élő Istenhez imádságban. Akkor is, ha minden rendben van, hogy kifejezhessék hálájukat, és akkor is, ha nehéz helyzetben vagy nagy bajban vannak.

Néhány éve történt egy motorbaleset, és a motorkerékpáros életét veszítette. A helyszínre érkezők összekulcsolt kezekkel találták rá az élettelen motorosra. Kiderült, hogy egykor

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ – FOTÓ: TIVA MIROSHICHENKO / PEXELS.COM

tanítványa volt annak a papnak, aki minden gyermek számára hangsúlyozta az imádkozás fontosságát.

De az imádságon és az éneklésen túl gondolhatunk azokra a hagyományainkra is, melyek közelebb vittek és visznek bennünket az élő Istenhez. Például advent gyertyái a várakozás és a megélt közeledés csodájával. A fenyő illata a családi közösség örömeivel. A szerencsen király jelmeze a különlegesség érzetével. A teaestek és nagyheti sorozatok a nagymama társaságában. A húsvéti, pünkösdli teli templom maga különleges illatával és jól megszokott rítusaival.

Megelevenedő emlékek, amelyek mind közelebb visznek az élet forrásához. Megelevenedő emlékek, amelyek örökké megmaradnak a szívünkben.

Megelevenedő emlékek, amelyek megmutatják, hogy ki vagy te, és kihez tartozol.

■ ARATÓ J. LÓRÁND

ADVENTI KÖNYVVÁSÁR

2021. NOVEMBER 24. – DECEMBER 23.

Adventi kedvezményeink igénybe vehetők boltunkban, webáruházunkban (Lutherkiado.hu), illetve levélben és e-mailben elküldött megrendelés esetén. A kedvezmény a december 23-ig beérkezett megrendelésekre érvényes, más akcióval nem vonható össze. A Luther könyvklub tagjai nem akciós kiadványainkat 15% kedvezménnyel vásárolhatják meg.

JÁRJATOK SZERETETBEN!

Leleki útvaló az éven át
~~3600 Ft~~ helyett 3240 Ft **-10%**

Szerkesztette: Boda Zsuzsa
Határidőnapló magyar evangélikus lelkészektől és Luthertől származó idézetekkel, igehirdetési textusokkal, bőséges jegyzetelési felülettel, jelzőszalagokkal.

ÉS TE MIT KAPTÁL?

Történetek arról, miért nagyobb öröm adni, mint...

~~4500 Ft~~ helyett 3600 Ft **-20%**

Szerkesztette: Kézdi Beáta
Az idén harmincéves Ökumenikus Segélyszervezetben önkéntes munkát végző közismert emberek inspiráló, olykor megrendítő vallomásai az ajándékozás örömeiről.

MERENGŐ

~~2600 Ft~~ helyett 2080 Ft **-20%**

Györi András Timótheus
Pillanatképek egy letűnt falusi világról egy nyolcgyermekes lelkészcsaládban felnőtt operatőr szubjektív szemüvegén keresztül.

SZERETETFORRÁS

Leleki útvaló az év minden napjára
2200 Ft

Szerkesztette: Galambos Ádám
Százhusz evangélikus lelkész és teológus napi igemagyarázatai, áldásai és imádságai a 21. század nyelven.

NEGYVENKÉT ÉLETJEL

~~3200 Ft~~ helyett 2560 Ft **-20%**

Gáncs Tamás
A szerző a Biblia örök érvényű szövegeit hozza közelebb az olvasóhoz montázsszerűen megalkotott, rendszerint személyes hangvételű írásaiban. A könyvet húsz kiszínezhető – felnőtteknek készült – iges lap egészíti ki.

EVANGÉLIKUS NAPTÁR 2022

~~1300 Ft~~ helyett 1170 Ft **-10%**

Szerkesztette: Boda Zsuzsa
Lelki írások egy évre, szépirodalom, egyházi és világi évfordulók, viccek – mindez egy kötetben, a Magyarországi Evangélikus Egyház név- és címtárával kiegészítve.

ÚTMUTATÓ 2022

A Biblia rendszeres olvasásához
640 Ft

ÚTMUTATÓ
OLVASMÁNYOKKAL 2022
850 Ft

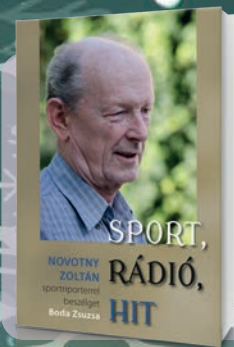
A KÖNYVESBOLT ADVENTI NYITVATARTÁSA DECEMBER 1-JÉTŐL 23-IG:

hétfőtől péntekig 8.30 és 17 óra között;

december 11-én, szombaton 9 és 14 óra között;

december 23-án, csütörtökön 8.30 és 13 óra között.

SPORT, RÁDIÓ, HIT

Novotny Zoltán sportriporterrel beszélget
Boda Zsuzsa

~~3200-Ft~~ helyett 2560 Ft **-20%**

13 nyári olimpia, több ezer sportközvetítés, sporttörténeti érdekességek, páratlan életút – mindez egy kötetben, humorral átszőtt, élvezetes stílusban.

MENNYEI HÁLÓZATBAN

Csermely Péter akadémikussal beszélget
Boda Zsuzsa

~~3700-Ft~~ helyett 2960 Ft **-20%**

A Széchenyi-díjas biokémikusnak, hálózatkutatónak, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagjának, Csermely Péternek őszinte vallomása ez az interjúkötet hitről, elhívástörténeiről, a bűnbocsánat kegyelméről.

KOCZOR TAMÁS SIETŐS TÖRTÉNETEK

~~2100-Ft~~ helyett 1680 Ft **-20%**

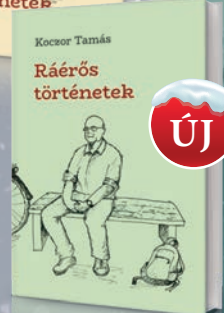
Szerkesztette: Boda Zsuzsa
Humorral átszőtt, megindítóan őszinte vallomások emberi gyengeségekről, hiányosságokról – és Isten végtelen szeretetéről egy evangélikus lelkész tollából.

RÁÉRŐS TÖRTÉNETEK

~~3400-Ft~~ helyett 2720 Ft **-20%**

Szerkesztette: Boda Zsuzsa
A szerző a *Sietős történetek* című kötetéhez hasonlóan a folytatásban is olyan pillanatokot örökített meg, amelyek arról tanúskodnak, hogy az emberi gyengeségekre Isten végtelen szeretete lehet a gyógyír.

KŐSZEGHYNÉ RACZKÓ ZSUZSANNA NAPI FALATOK

Gondolatok 2020-ból
~~2900-Ft~~ helyett 2320 Ft **-20%**

A *Napi falatok* a karantén napjaiban naplószerűen megírt apró fejezetek, valójában „hétperces novellák”. Mindennapi, de korántsem hétköznapi történetek különleges köntösben, igei útravalókkal és a szerző személyes gondolataival keretbe foglalva.

ÚJABB NAPI FALATOK

Továbbszőtt gondolatok
~~3400-Ft~~ helyett 2720 Ft **-20%**

Szerkesztette: Boda Zsuzsa
Az evangélikus esperes-lelkész nagy sikerű írásainak folytatása újabb kötetben.

RÓZSÁK A HÓBAN

Katharina von Bora élete
~~2500-Ft~~ helyett 2000 Ft **-20%**

Ursula Koch
Fordította: Fabiny Katalin
Az egykori apácából lett feleségnek, anyának, a fekete kolostor úrnőjének, a reformátor méltó párjának nem mindennapi életét mutatja be

Ursula Koch regénye, amelyet az olvasó második, javított kiadásban vehet kézbe.

FŰSZÁL A FOLYÓBAN

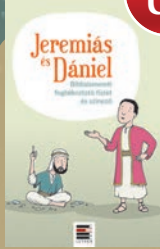
Árpád-házi Szent Erzsébet élete
~~3200-Ft~~ helyett 2560 Ft **-20%**

Ursula Koch
Fordította: Balicz Klára
Az életrajzi regény úgy mutatja be Erzsébetet, mint aki minden politikai, egyházi és társadalmi nyomásnak ellenállva csupán egyvalamire törekedett: mindenben Isten szavának engedelmeskedni és áldozatkész szeretettel megélni az elesetteket felkaroló jézusi evangéliumot.

LUTHER VÁLOGATOTT MŰVEI

~~4990-Ft~~ helyett 3990 Ft **-20%**
EGÉSZ SOROZAT MEGVÁSÁRLÁSA ESETÉN ~~34930-Ft~~ helyett 24 990 Ft
A Magyarországi Evangélikus Egyház legnagyobb vállalkozása a 2017-es jubileum alkalmából Luther Márton válogatott műveinek új, tudományos igényű magyar kritikai kiadása tizenkét tematikus kötetben. A sorozatból már hét rész kézbe vehető.

JEREMIÁS ÉS DÁNIEL

Bibliaismereti foglalkoztató füzet és színező

Péterné Mestery Rita

~~490 Ft~~ helyett 390 Ft **-20%**

Ebben a kis füzetben Jeremiás és Dániel próféta munkásságát és próbatételeit ismerhetik meg a gyerekek, miközben elvégzik a játékos feladatokat.

GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGI

KÜLDETÉSBEN

Kalandozás a prófétákkal Sámuelről Keresztelő Jánosig – Úton a 2022-es hittanversenyre

~~890 Ft~~ helyett 710 Ft **-20%**

Kerepeszki Anikó – Szűcs Petra

A kiadvány segítségével az olvasók felfedezhetik, Isten hogyan szólít meg embereket, és ők milyen veszélyeket, külső és belső akadályokat küzdenek le, hogy teljesítsék azt a küldetést, amellyel Isten megbízta őket.

KARÁCSONYI HANGOLÓDÓ

Családi foglalkoztató óvodásoknak 400 Ft

Füller Tímea –

Grendorf-Balogh Melinda

Hogyan kapcsolódik Jézus születése és a felnőtt Jézus gyermekek iránti szeretete a mai gyermekek életéhez? A kiadvány segítségével választ kaphatunk rá.

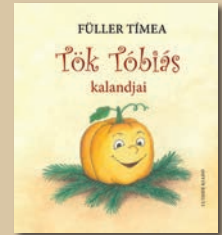

TÖK TÓBIÁS KALANDJAI

~~990 Ft~~ helyett 790 Ft **-20%**

Füller Tímea

Kicsoda Tök Tóbiás, és hogyan kerül az adventi koszorúra? Milyen kalandokban lesz része, mire elérkezik a szenteste? Mindezekre választ ad Füller Tímea tanulságos és mulatságos meséje.

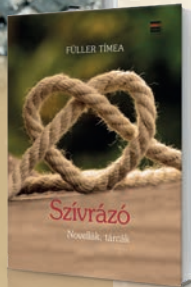

FÜLLER TÍMEA TÓCSATÜKÖRBEN

Mesék, tárcák, novellák

~~1790 Ft~~ helyett 1525 Ft **-15%**

Szerkesztette: Dobsonyi Sándor
Szívet melengető írások sokszor humorral átszőve.

SZÍVRÁZÓ

Novellák, tárcák

~~2100 Ft~~ helyett 1785 Ft **-15%**

Szerkesztette: Dobsonyi Sándor
Nem mindennapi történetek álmodokról, harcokról, megérkezésről. Felráznak, elgondolkodtatnak, a szívünkre hatnak.

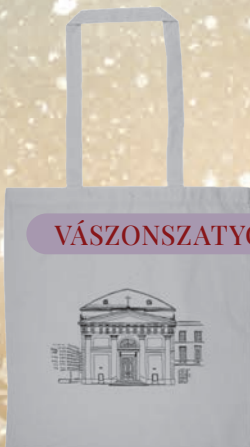
ÁLDÁSKÖNYV • REMÉNY S ÉG • ÉLŐK FÖLDJE

~~1890 + 1890 + 1890 Ft~~ helyett 1610 Ft **-15%**

Varga Gyöngyi

Áldás- és imádságszokor három kötetben minden alkalomra.

AJÁNDÉKÖTLETEK

VÁSZONSZATYOR

TERMELŐI MÉZ

COFFER KÁVÉ

AZ ERŐS VÁR FC TERMÉKEI

LUTHER-ZOKNI

EVFC

EGYHÁZ ÉS TEOLÓGIA

ÚTON AZ EGYSÉG FELE

A római katolikus – evangélikus párbeszéd dokumentumai 1972–2013

~~4200 Ft~~ helyett 3570 Ft **-15%**

Szerkesztette: Reuss András – Görfői Tibor

Luther Kiadó – Vigilia Kiadó

A kötet az 1967-ben kezdődött evangélikus – római katolikus teológiai párbeszéd eddig közreadott, közösen elfogadott tizenegy dokumentumát és a hozzájuk csatolt kilenc exkurzust tartalmazza.

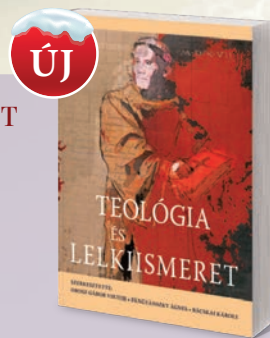

TEOLÓGIA ÉS LELKIISMERET

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem oktatóinak tanulmánykötete

~~3500 Ft~~ helyett 3150 Ft **-10%**

Szerkesztette: Orosz Gábor Viktor, Pángyánszky Ágnes, Bácskai Károly
A Biblián tájékozódva milyen vonalat jelöl ki számunkra, mely külső és belső útra indít minket életképzületünk irányítójáé, a lelkiismeretünk? Többek között erre is választ keres a tanulmánykötet.

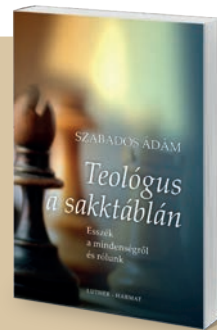

TEOLÓGUS

A SAKKTÁBLÁN

~~3900 Ft~~ helyett 3120 Ft **-20%**

Szabados Ádám
Luther Kiadó – Harmat Kiadó
A teológus kis pont az univerzumban, de a kinyilatkoztatás lámpása van nála, hogy a valóság minden zugába bevilágítson vele. Ez az esszékötet válogatás egy évtizednyi kíváncsiságból, amely egyszerre törekszik tanulásra és tanításra, meggyőződésre és meggyőzésre.

HITKÉRDÉSEK PROTESTÁNS SZEMMEL

~~3800 Ft~~ helyett 3040 Ft

-20%

Wolfgang Huber

Fordította: Wagner Szilárd
Hogyan fogalmazható meg a

Biblia évezredes és a reformáció ötszáz éves üzenete úgy, hogy az komoly szellemi tartalmat jelentsen mai világunkban? Erre tesz kísérletet könyvében a nyugalmazott német püspök, amikor elhelyezi az evangélium üzenetét napjaink gondolkodásában, miközben végigkalkulálja az olvasót a keresztény hit fő kérdésein.

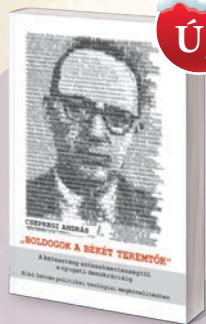
„BOLDOGOK A BÉKÉT TEREMTŐK”

Bibó István politikai teológiai megközelítésben

~~3600 Ft~~ helyett 2880 Ft **-20%**

Csepregi András

Az evangélikus teológus szerző a teológiai reflexió eszközeivel vizsgálja Bibó István életművét abból a célból, hogy a demokrácia és a kereszténység kapcsolatának mélyebb összefüggéseit világítsa meg.

TELJES KÍNÁLATUNKAT KERESSE A LUTHERKIADO.HU OLDALON!

FIZESSEN ELŐ LAPJAINKRA!

EVANGÉLIKUS ÉLET
kétheti magazin

LELKIPÁSZTOR
havi evangélikus
teológiai szakfolyóirat

CREDO
negyedéves evangélikus
folyóirat

Ahol otthonra találnak a kántorok

A megújult fóti Evangélikus Kántorképző Intézetben jártunk

Aki evangélikusként szereti az egyházzenét, annak bizonyosan ismerősen cseng Fót neve, a Pest megyei városban működik ugyanis az Evangélikus Kántorképző Intézet. Ezúttal azért kerestük fel az egyháztörténetileg is fontos múltú intézményt, hogy beszámoljunk az utóbbi években zajlott felújítások szemet gyönyörködtető eredményéről. Épületbejáró sétánkon az intézmény igazgatója, Bence Gábor és ifj. Zászkaliczky Pál üzemeltetési vezető volt – méltó büszkességgel – a kalauzunk.

Jövőre lesz hetvenöt éve, hogy a fóti Mandák-villa az evangélikus kántorképzés otthonaként szolgál. A háromnegyed százados évforduló már önmagában is impozáns, különösen, ha az adott időszak történelmére gondolunk.

IDŐN ÉS TÉREN ÁTÍVELŐ KÖZÖSSÉG

A hosszú évtizedek alatt folytonos volt a működés; a falak közötti szolgálat által az éneklő evangélikusság erős várának is tekinthető az épület. Ezért is érthető, hogy amikor az intézmény igazgatójától a *genius loci*ről, azaz a hely szelleméről érdeklődtünk, válaszként ő nem az épített és környezeti örökséget emelte ki,

sokkal inkább az intézmény szellemiségét említette.

„Aki idejár, és megérinti Fót szelleme, az aktív gyülekezeti tag lesz – fogalmazzott tömören Bence Gábor. – Aki itt részt vesz egy tanfolyamon, az megtanulja, hogy az egyházhoz tartozás tevékenységgel is jár. Megéri az istentiszteletet, annak részeit. Rájön, hogy a gyülekezethez tartozás személyes kapcsolatokon keresztül valósul meg. Továbbá képet kap arról, hogy milyen a személyes lelki élet. A zenében pedig különleges igényű ember lesz. A korálénekléses istentisztelet és a koráléneklés nem lesznek számára idegenek, sőt a saját identitásának a részévé válhatnak.”

Ifj. Zászkaliczky Pál – aki 1976-ban vett részt először fóti tanfolyamon – mindehhez hozzáteszi: „A kántorképző közössége átível időn és téren is. Akik itt tanultak, örömmel találkoznak egymással más egyházi rendezvényeken is. Stabil közösséget alkotunk. Mondhatnám úgy is, hogy az evangélikus egyháznak van egy része, akik »fótosok«, és vannak, akik nem tudják, hogy miből maradtak eddig ki.”

Ezek a gondolatok is jelzik, hogy mennyire eltökélt és hitvalló vezetői vannak az intézménynek. Mielőtt azonban rátérnénk a falak között zajló és onnan az ország különböző pontjaira kisugárzó zenei életre, valamint az elmúlt évek nagyszabású ingatlanfejlesztésére, tegyünk egy kis kitérőt, essék szó a ház történetéről.

NAGYPOLGÁRI NYARALÓNAK ÉPÜLT

A közel ötezer négyzetméteres parkban álló Mandák-villa pontos építési dátumát nem ismerjük, a rendelkezésre álló források alapján a 20. század első évtizedére tehető. ►

Bence Gábor és ifj. Zászkaliczky Pál

Az építető a Budapesten élő és dolgozó Mandák Pál szemétszállító fuvaros volt, aki úgy tett szert nagy jövedelmére, hogy részt vett a fővárosi Lágymányosi-tó feltöltési munkálataiban. Ebből építtette Fóton a nyaralónak szánt villát. Az épületet azonban nem Mandák Pál, hanem az evangélikusságát szintén gyakorló lánya, Mandák Mária hagyta élete végén az egyházra.

Az adományozásról ifj. Zászkaliczky Pál így mesélt: „Nagypapám, Zászkaliczky Pál 1934-ben került Fótra lelkésznek. Mandák Mária ekkor már idős volt, ápolásra szorult. Ezt a szolgálatot pedig nagymamám, Blaskovits Mária tanítónő vállalta. Mandák Máriának nem volt gyermeke, ezért örökségét a vele jól tevő lelkészcsaládra szerette volna hagyni. Ám nagyszüleim ezt visszautasították, viszont azt mondták, hogy az egyház számára belmissziói célokra szívesen elfogadják a felajánlást. Így lett 1947-ben a Magyarországi Evangélikus Egyházé a Mandák-villa.”

Az épület először a Nagytarcsáról ideköltöztetett népfőiskola ideiglenes otthonává vált, majd lelkészgyermek

számára táborok, férfi- és női konferenciák indultak. Érdekes, hogy a történelem zivatarai elkerülték a Mandák-villát. Igaz, többször is szó volt az ingatlan államosításáról, ez azonban végül nem történt meg, így a pártállami rendszer alatt is végig egyházi tulajdonban maradt a ház.

ÚTTÖRŐ ELŐDÖK

1956-ban engedélyezték, hogy a villában egyházunk lelkészkonferenciát tartson. A várva várt és egyháztörténetileg is érdekes összejövetelről ifj. Zászkaliczky Pál megjegyzi: „A lelkészek ekkor egy dokumentumot fogalmaztak meg. Ebben többek között az evangelizációk újraindítása mellett érveltek, de az egyházi légkör változásának szükségessége mellett is felszólaltak.” Különlegesség még, hogy a rendszerváltás után az újrainduló Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium első kollégiuma is itt volt.

A kántorképzés első időszakát Bence Gábor így foglalja össze: „Az elődök először a reformátusokkal közösen indítottak tanfolyamokat e falak között. Evangélikus részről Kiss János, Sulyok Imre és Trajtler Gábor voltak a kántorképzés legnagyobb hatású úttörői. Két évig működött a protestáns kántorképző, majd a reformátusok másutt folytatták az egyházzenei képzésüket. Ezután telente két-három hónapos bentlakásos képzések voltak, aztán háromszor kéthetes kurzusok is indultak. Az 1960-as évek végén megkezdődtek a nyári tanfolyamok. Ezeknek nemcsak a zenei képzés miatt volt fontos szerepük, hanem azért is, mert ebben az időszakban a templomon kívül hivatalosan semmilyen ifjúsági munka nem folyhatott az egyházban. Így ezek voltak a táborozási lehetőségek.”

A hetvenes évektől két-, majd háromhetes nyári, téli tanfolyamoknak, valamint bejárós képzéseknek is otthont adott az épület. „Trajtler Gábor orgonaművész, lelkész volt az intézmény igaz-

gatója. Ő évtizedeken keresztül minden szombatját itt töltötte a növendékeit tanítva. Nagyon sokan mentek innen teológiára. Óriási hatása volt – és reménység szerint ma is van – a kántorképzőnek” – meséli Bence Gábor.

EGYHÁZZENÉTŐL HANGOS

A most folyó képzésekről az igazgatótól megtudtuk: „Nyáron három tizenhét napos tanfolyamot tartunk, amelyek vizsgával végződnek. Télen húszalkalmas sorozatot hirdetünk. Utóbbira azokat a fiatalokat és felnőtteket hívjuk, akik kifejezetten kántori szolgálatra készülnek, vagy már gyakorló kántorok, de szeretnék továbbképezni magukat. Nyár végi programunk a felnőtteknek meghirdetett továbbképző tanfolyamunk.”

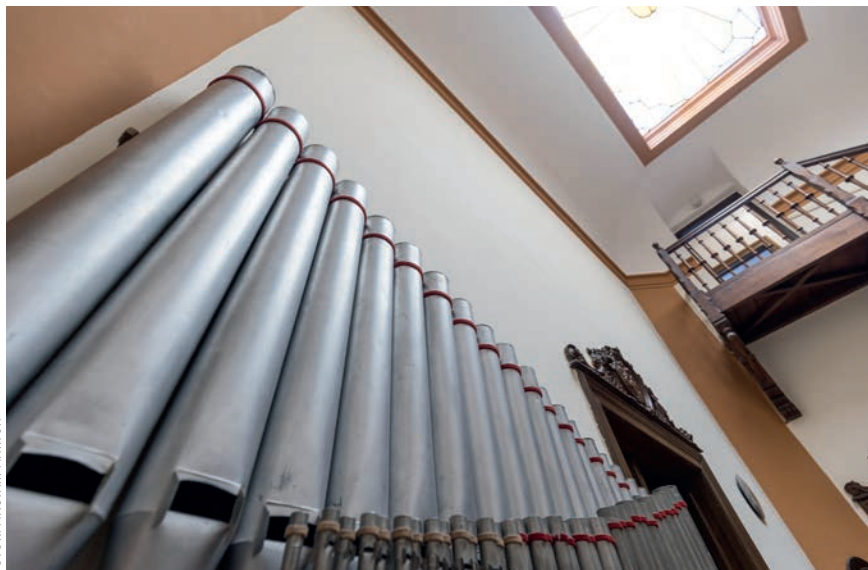
Az épület ad otthont az 1989-ben Hafenschér Károly által alapított Mandák kórusnak. Ezt hosszú ideig Balás István vezette, jelenleg Kertész Péter és Kretz István a két karnagy. „A nagyon színvonalasan vezetett kórust a nyári tanfolyamok azon tagjai alkotják, akik megszerették a kóruséneklést, de saját gyülekezetükben nincs módjuk gyakorolni” – mondta az igazgató.

A kántorképző keretében működik egyházunk zenei intézete. Ecsedi Zsuzsa – lapunk *Cantate* rovatának vezetője – tudományos munkatársként, Pócs Miklós titkárként és a honlap kezelőjeként szolgál. Országos szintű egyházzenei szervezőmunka és kiadványok is fűződnek a munkatársak nevéhez, például a bővített korálkönyv, az *Énekkincstár* című kötet (a *Cantate* rovat cikkeiből szerkesztve), de szolgálatuknak köszönhető az is, hogy egyházunk digitális énekeskönyvében minden olyan ének meghallgatható, amelynek saját dallama van. Az intézet munkáját dicséri az evangélikus iskoláknak szánt, az énektanárok által távoktatásban is alkalmazható *Karzatlépcső* sorozat – tíz-tizenöt perces kisfilmek, amelyek egy-egy gyülekezeti énekkel ismertetik meg nézőket –, valamint a virtuális énekeskönyv-kiállítás is.

Kántorképzésről, szakmai munkáról már tettünk említést, de nem szóltunk még az épület szinte minden sarkában megtalálható hangszerekről. Trajtler Gábor hosszas és szisztematikus munkával építette fel a tekintélyes hangszerállományt, ezt aztán Bence Gábor tovább bővítette. Az intézetnek két darab

kétmanuális, pedálos, többregiszteres szobaorgonája is van, továbbá találunk itt egy kétmanuális gyakorlóorgonát, egy kis pedálos orgonát is, és megőriztek egy pneumatikus traktúrájú orgonát is. Három zongora és számos digitális hangszer is rendelkezésre áll. Emellett minden szobában található harmónium.

Ezek után nem meglepő, hogy a Mandák-villában zajló zenei életről, annak hatásáról és szellemiségéről Luther Márton gondolata jut eszünkbe: „A zene

FOTÓK: MAGYARI MÁRTON

Isten adománya és ajándéka, nem pedig emberi vívmány. A zene elúzi az ördögöt és felvidítja az embereket. [...] A teológia után a zenének adom a második helyet és a legnagyobb dicsőséget.”

MEGÚJULT A HÁZ

Mindaz, amiről eddig szóltunk, jelzi, hogy egyházunk életében mennyire meghatározó a Mandák-villa. A komforton azonban jócskán volt mit javítani. A háromszintes, emeletenként négyszáz négyzetméteres épületben legutóbb 1987-ben történt nagyobb felújítás. Ekkor a tetőtérteret körfolyosós rendszerben vizesblokk nélküli szobákra osztották. Ez így volt két évvel ezelőttig, amikor az emeleten nagyszabású átalakítás kezdődött, hogy a ház megfeleljen a 21. századi igényeknek.

„2019-ben a bajor egyházi támogatást egyházunk a villa felújítására irányította. Ez tette lehetővé a saját forrásunkkal együtt számítva több mint százmillió forintot építkezést” – tudtuk meg ifj. Zászkaliczky Páltól. Az üzemeltetési vezető elmondta: a tetőtérben átalakították a lakószobákat, és teljes gépészeti, illetve burkolatfelújítást végeztek. Mind a nyolc szoba saját fürdő-

szobát és mellékhelyiséget kapott. A földszinten szobát és fürdőt alakítottak ki a mozgáskorlátozottak számára, valamint a télikert felől a mozgássérültek által önállóan is használható lépcsőliftet építettek. A tetőszerkezet is megújult.

„Fontos szempont volt a fenntarthatóság – fejti ki Zászkaliczky Pál. – Ezért két energiahatékony kazánra cseréltük az elavult fűtésrendszert, napelemek és napkollektorok kerültek a tetőre, valamint keringetős melegvíz-tároló rend-

szert is kiépítettünk. A főtí szellemiséget jelzi, hogy az elektromos felújítást Thiering Péter villamosmérnök adományból végezte el, míg az általam megálmodott tervek kivitelezése Balás Gergő építésmérnök, okleveles kántor munkáját dicséri. „A megújult kántorképző épülete immár hatvan férőhellyel várja oktatóit, növendékeit, de gyülekezeti csoportokat, kórusokat is szeretettel fogad” – tette hozzá Bence Gábor.

Bár a főbb munkálatok már befejeződtek, az építkezés még nem ért véget. Az emeleti lakótér fölötti padlás térben ugyanis két újabb szoba kialakítását határozták el a ház gazdái. A főtí összefogás itt is érvényesült: másfél millió forintba volt szükség, s közadakozásból végül egymillió-hatszázötvenezer forint gyűlt össze. Így a közeljövőben Berke József ácsmester, főtí gyülekezeti tag nagyvonalú felajánlásának köszönhetően két újabb szobával bővíthet az intézmény.

■ GALAMBOS ÁDÁM

A kántorképzés iránt érdeklődők az intézet honlapján (Kantorkepzozo.lutheran.hu) találnak információkat.

A legügyesebb ajándékozó

Zsanettnek hosszú idő óta elege volt a nagy karácsonyi ajándékmizériából. Úgy érezte, fölösleges és költséges dolog ez, ráadásul annyi límlom van már a háznál, hogy nem kellene fokozni semmiképpen. A gyerekek felnőttek, ők a férjével pedig akkor vesznek meg valamit, amikor valóban szükségük van rá. Nem akarta már a küzdelmes tömegjeleneteket a boltokban és az utólagos bánkódást a sok elfolyt pénz miatt, amelynek lett volna jobb helye is. És az is igaz, hogy egyik családtagjának sem az ajándékozás a szeretetnyelve. Menni meg sehová sem lehet, amióta ez a járványhelyzet van. Tehát ők majd csendben együtt ünnepelnek otthon, előkészületként pedig marad a finomságok elkészítése meg a lelkek ráhangolása az ünnepre. Ez épp elégnek is tűnt.

Elhatározta, de betartani már sokkal nehezebb volt, mint hitte. A nagyáruházak október közepétől kínálták a sok fontos, sőt nélkülözhetetlen mindenfélét, ami nélkül nem lesz elég szép és örömteli az ünnep. Néha megnézett néhány dolgot, időnként pedig már a kosarából tette vissza a kiszemelt újabb kacsatot. Nem, mégsem. Minek is lenne erre szükség?

Azt vette észre, hogy legtöbbször saját magának talál valamit. Ezen meglepődött. Azt hitte, neki minden gondolata a gyerekei körül forog, de lám, ez a kis árulkodó jel leleplezte. Nem találta már el az ízlésüket: amióta felnőttek, keveset vásárolt nekik. Inkább csak akkor, ha velük ment, és útközben észrevett valamit, aminek örülne a másik. Vagy ha előre megbeszélték, mit szeretnének. Általában akkor is együtt választották ki. Emlékezett, ennyi idősen hogy vágyott arra, hogy felnőttek kezeljék. Vigyázott hát, hogy jól tisztelje a háttárolat. Magának azonban eszébe jutott ez-az. Majd egyszer jó lenne esetleg... De most nem fogja elrontani, amit elhatározott.

Ahogy teltek az adventi napok, valami kis ösztönös ajándékozási vágy mégiscsak visszalopakodott belé. A tanítványai között volt egy kislány, akinek a szép hosszú haját nehéz volt fésülni. Épp, mint régebben az övét. A nagy angyalszárnyas hajkefét mosolyogva tette be a kislány padjába. A gyerek pont olyan „molyolós” volt, mint régen a sajátjai. Most is vala-

mi gyöngyökkel pizsmogott, de ahogy a hajkefét megpillantotta, mindent lerakott a kezéből. A szeme nagyra nyílt a csodálkozástól.

A virágra akkor gondolt, amikor a nagy úgy megörült egy cserép mikulásvirágnak. Pont akciós volt a boltban, vett a szomszéd néninek meg a sarkon lakó-

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ - FOTÓ: COTTONBRO / PEXELS.COM

– Ide nézz, Zsani néni! Ezt igazi angyalok hozták! – mutatta.

– Bizony. Használd örömmel – simogatta meg a kicsi fejét.

Máskor egy maszkot varrt egy elhanyagolt kisfiúnak, mert már nehezen bírta nézni, hogy ugyanazt az „egyszerhasználatosat” nyűvi lassan három hónapja. A kisautós anyagból pont egy akkorka darabja maradt a múltkori varrás után, amekkora ehhez kellett. Percek alatt készült el ez az apró dolog, de nagy örömet okozott, és persze egészségesebb volt a régi vacaknál.

nak is, aki nyáron mindig kiül a ház előtti padra beszélgetni az arra járókkal. Nem is sejtette, hogy ennyire boldoggá teszi őket. Kicsit persze szót is váltottak, ami azért is jó volt, mert éppen akadt egy kis gond az iskolában, ahol dolgozott. A néni úgy csaptak le az imádkoznivalóra, mintha csak erre vártak volna eleve. Ő meg tudta, hogy most már hátszele lesz, többen is hordozzák szeretetben. Talán egyszer a lánya álmáért is összeülnek majd egy kis együttes imára.

A kakasvágáskor mindegy volt, hogy két vagy három tarajost pucol-e meg, hát

eggyel többet kapott el az udvaron, és átvitte a húscsomagot az egyik családnak, azoknak, akik nagyon sok kölcsönt vettek fel. Jól is esett nekik az ajándék. Küldtek fotót, hogy milyen finomságot készítettek, és mennyire felvidította a gyerekeket is a közös főzőcskézés.

Feltöltött néhány tolltartót is. Igen, mindenki elmondta már, hogy ez nem az ő dolga. De van olyan gyerek, akinek nincs gazdája. Hiába telnek a hetek, gyűlnek a fekete pontok, a kicsi nem tudja ezt egyedül megoldani, neki meg elég sok maradék színes összegyűlt. Alig férnek már ebben a kicsi táskába, még jó is, ha adhat belőlük másnak. Az unokák már alig-alig színeznek. Pont jó helyük lesz a ceruzáknak így. Észre sem vette, hogy ez is valami.

Közeledett az ünnep. Nagyon elégedett volt, hogy nincs tele a szekrény olyan holmikkal, amiket már most bán, hogy megvette. Nincs meggymagozó automata meg körömlakkszárító miniventilátor, nincsenek új plédok, amik rosszabbak a régieknél, divatos mintás ágynemű rémes műszáלבól. Valami könnyűséget érzett, jólesett. Na, sikerülni fog. Idén nem lesz ajándékörület. A gyerekeket is meggyőzte erről: az igazi ajándék maga a karácsony, a földre jött Istenember közelsége.

És akkor megcsörrent a telefon. Magdi volt, egy régi foltvarró barátnője. Csak egy pillanatra ugrik be – mondta. Tudja, nagy ilyenkor a jövés-menés, de épp egy táskányi anyaga maradt ki a madaras mintájú anyagból, és elkészítette. Pont olyan iskolába való, nagy méretű táska lett belőle, amilyenről még régen beszéltek, hogy jó lenne egyszer.

Épphogy letette, ismét csörrent a készülék. „Tanánő, ugye nem haragszik, a kislányom készített magának egy nyakláncot. Gyöngyfűzés a hobbija. Jó, kisgyerekmunka, de nagy szeretettel készült. Egy piros halacska, mert nagyon tetszett neki, hogy ez egy keresztény jelkép. Ugye beadhatjuk hazafelé menet?”

A harmadik csörgés a legkisebb lánya volt: „Anyu, szentestére tartogattuk a hírt, de most már tizenkét hetes a babácska, csak neked elmondom, hogy sikerült. Megfogant végre az unokád!” – újságolta boldogan a meddőnek hitt Kincső.

Zsani meg csak állt a konyhája közepén fehér kötenyben, és arra gondolt, hogy mindig Isten a legjobb ajándékozó. Nem is érti, mit erőlködött egészen eddig, hogy lekörözze.

■ FÜLLER TÍMEA

És mi érkezőben vagyunk?

Adventus: latin szó, azt jelenti, megérkezés. Itt az advent, a hívó ember számára a Jézus születésére való várakozás időszaka. A nem hívó ember nem biztos, hogy tudja, valójában minek az időszak ez; annyi talán megvan neki, hogy a karácsony előtti négy vasárnap meggyújt egy-egy gyertyát az adventi koszorún, mert ez a szokás, így látta otthon, így csinálta mindig a nagymama is.

Itt az advent, s ez az időszak a világi életünkben összerosódott a karácsony előtti nyüzsgéssel, a nagy akcióknak, leárazásoknak tűnő, de valójában csak a vásárlást ösztönző ünnepi árképzéssel, a kedvezőnek feltüntetett THM-mel kecsegtető áruhitelek kissé kényszeredett felvételével, hogy legyen mit a karácsonyfa alá tenni. Hogy legyen mit elmondani másoknak: mit tettünk a karácsonyfa alá, vagy ha olyan nagyot álmodtunk a kölcsönből, akkor valahova a fa mellé.

A hívó ember ilyenkor örül annak, hogy tisztában van az ünnepkör, a karácsony és az advent eredeti értelmével és üzenetével, ahogyan néhány évvel ezelőtt az *Evangelikus.hu*-n megjelent írásban olvastam: „Jézus születésére várni békeséget is feltételez. A négyhetes időszakban az ember bünbánatot tarthat, végiggondolhatja az elmúlt egy évet, és megtisztulhat szívében, megbékélhet a világgal és az emberekkel.”

Advent van, várakozunk. Hívóként felkészítjük a lelkünket Jézus eljöveteleire, várakozunk, és jó ez így, minden évben jó. De talán még jobb, és a számunkra kijelölt földi utunk végigjárásában nagy segítséget jelent, ha a lehető legőszintebben tartunk önvizsgálatot: vajon megérkeztünk-e, vagy legalábbis érkezőben vagyunk-e már ahhoz, aki annyira szeret minket, aki annyira vár minket mindennap.

Mert Isten a mi születésünkre, a Jézusban való újjászületésünkre vár szün-

telen. Türelmével, megbocsátó szeretetével és persze sokszor félreérthetetlen, kemény figyelmeztetéseivel, útbaigazításával újra és újra esélyt ad nekünk arra, hogy megújíthassuk életünket. Egész évben, mindennap, de advent idején kicsit még nyitottabb lélekkel tarthatjuk magunkra is érvényesnek és követendőnek azt, amit Pál apostol így fogalmazott meg az *Efezusiakhoz írott levelében*:

„...újuljatok meg lelketekben és elmétekben, öltsetek fel az új embert, aki Isten tetszése szerint valóságos igazságban és szentségben teremtett. Ezért tehát vessétek le a hazugságot, és mondjatok igazat, mindenkori a felebarátjának, mivelhogy tagjai vagyunk egymásnak.”

(Ef 4,23–25)

Advent van. Díszítünk, mert várjuk Jézus megszületését. Díszítünk, fénybe borítunk, hívók és nem hívők, de hagyományt ápolók, egyszerűen csak az ünnepi hangulatot szeretők. Jól meghatározott napja van ennek, hogy mikor kezdjük a várakozást. Az év többi – és sokkal több – napján hivatalosan nem várakozunk. Nem várakozunk arra, aki viszont az év minden napján várakozik ránk. Vár ránk minden órában, minden másodpercben, várja, hogy megtérjünk hozzá. Az vár minket szüntelen, aki nem tud, nem akar minket nem a teljes fényünkben, feldíszítve, a magunk tökéletes tökéletlenségében látni. Olyannak, amilyenek voltunk már akkor is, amikor még nem is voltunk. Legalábbis önmagunk számára nem, hiszen a teremtés időtlenségében Isten számára voltunk, vagyunk, és Jézusban kifejezésre jutott életajánlatában lehetünk is: örökre.

■ – BALCZÓ –

HARMINCÉVES AZ ÖKUMENIKUS SEGÉLYSZERVEZET

Stabil jelen, tervezhető jövő

Látogatóban sorsfordító házak lakóinál

Kastélyosdombó a nevéhez illően egykor királynői birtok volt. A ma kétszáz lelkes község a Dráva völgyében, Somogy megye Barcsi járásában fekszik. Ékessége a Dráva-kastély, amely sokáig szociális otthonként működött. A hatalmas, gondozott telken álló, felújított épületegyüttesben az Ökumenikus Segélyszervezet 2013-ban megnyitotta a Szociális és Fejlesztő Központ, Családok Átmeneti Otthonát. Az egyszerű negyven fő befogadására alkalmas intézményben életviteli, szociális vagy családi krízisből menekülőknek nyújtanak átmeneti ellátást. Az intézmény célja, hogy a család egysége megmaradjon, és a hányatott sorsú emberek a másfél éves bentlakás után saját lábára állva új életet kezdhessenek. A „sorsfordító házak” lakói közül néhányan megosztották velünk a történetüket.

Az ország délnyugati részéig, a horvát-magyar határig hosszú az út – s nem csak földrajzi értelemben. A családoknak, a bántalmazott anyáknak és gyermekeiknek lélekben is meg kellett érkezniük ide. Korábbi életüket maguk mögött hagyva indultak el az ismeretlenbe. Segítő kezek várták őket az Ökumenikus Segélyszervezet (MÖS) átmeneti otthonában, ám a sebek gyógyítása nem könnyű. Erős el-tökéltséggel és szorgalommal azonban az esélyből egy stabil jelen és tervezhető jövő születik.

A NYUGALOM A LEGFONTOSABB

Elsőként a kastélyhoz legközelebbi portára kopogtatunk be Horváth-Tiszberger Katával, a családok átmeneti otthonának vezetőjével. A fiatal nő elhivatottsága, hozzáértése megragadó: mindvégig nagy empátiával jellemzi a gondozottakat.

Egy földszintes ház konyhájában üljük körül az asztalt a háziasszonnyal, Krisztinával, férjével, Attilával és lányukkal, a hetedikés Nikolett-tel. „2013 augusztusában jöttünk Kastélyosdombóra. Előtte Szombathelyen albérletből albérletbe vándoroltunk. Sok adósságunk halmozódott fel, szinte kilátástalan volt a helyzetünk. A helyi családsegítő javasolta ezt az otthont” – kezd mesélni Krisztina. A párja a már nem velük élő, most huszoneves nagyfiúval jött előre terepszemlére, majd ideköltözött a család. „Vonattal jöttünk, alig találtunk ide.

Niki még nagyon kicsi volt, nem is emlékszik az egészre. Egy évig közmunkában dolgoztunk, tanfolyamokra jártunk, én most is ott, a mezőgazdaságban, az állattenyésztésben dolgozom, Attila Pécsen egy építőipari cégnél van, az nem közmunka.”

Hamar megszokták az itteni létet, megtalálták a közös hangot a családokkal. Az otthonban komoly szabályok vannak: megkövetelik a jó magaviseletet, a rendezett környezetet, dolgozni, iskolába járni kötelező. Krisztinának megfeleltek. Egy év múlva közölték velük a hírt: a közeli utcában sorsfordító házba költözhetnek. „Azt hittük, csak viccelnek velünk.

Nagy öröm volt” – idézi fel az asszony. A kérdésre, hogy mit éreztek először belépve, ezt feleli: „Felszabadultságot. Hogy külön lehetünk.”

A faluban befogadó a közösség. Niki is beilleszkedett az iskolába, idén is volt nyári táborban, szeret sportolni. A család álma, hogy megvegyék ezt a házat, mindenképpen szeretnének itt maradni. „Annyira jó itt” – mondják egymásra nézve.

A lakhatás nincs időhöz kötve. Krisztinának is, ahogy a többi sorsfordító házban élő család, a bejelentett fogyasztás alapján fizetik a rezsijüket, és az előtakarékoskodással havonta kötelezően gyűjtött összeget későbbi lakhatásukra fordíthatják majd. A szervezet nem zárkózik el az elől, hogy egy család megvásárolja a számára most otthont adó házat.

Niki mutatja a szobáját: az itt töltött évek alatt saját ízlésükre formálták a lakóterüket. A férj, Attila elmondja: „Nem volt jó helyünk, állandó lakásunk, most itt élünk, ebben a családi házban. Szeretek itt lakni. A viharok elkerülnek, hála Istennek. Dombó jó hely, a szomszédokkal jóban vagyunk. A dánnal csak integetünk egymásnak – nevetnek össze. – A kislány tud

„A viharok elkerülnek, hála Istennek” – vallja Attila és családja

A felújított épületegyüttesben kialakított modern, kényelmes otthon új életesélyt kínál a családoknak

fejlődni, okosodik, nyugalom van. Esélyt kaptunk, hogy jobban éljünk. A nyugalom, ez a legfontosabb.” Kérdésünkre, hogy mindig ilyen jókedvűek-e, Attila bólogat: „Hát miért idegeskedjünk?”

ÍGY MÁR LEHET ÉPÍTKEZNI

Egy másik dombói ház felé vesszük az irányt. Különleges helyre érkezünk. Itt két anyuka lakik két-két gyermekkel: Edit a két kamasszal, Karolinával és Kristóffal, Jolán pedig három gyermeke közül kettővel, Vandával és Milánnal. A világitó kék szemű kisfiú elő-előszalad, a nővére szobájában van éppen.

A központi hely itt is a konyha, innen nyílnak a szobák. Pár hete költöztek be, s máris látszik a női kezek munkája: színes függönyök, személyes tárgyak, könyvek, plüssjátékok. Ki-ki elkezdte kialakítani a maga kis birodalmát. A közös helyiségeket pedig együttesen szeretnék csinosítani – árulják el az anyukák. Környezetük azt sugallja: már nem sodródni; kezdi tartani az életüket.

Edit és Jolán története hasonlóan drámai módon indult, két irányból érkező fonódott össze a sorsukat itt egyesítő

szál. Editéket üldözte a gyerekek apja, a lakhatásuk is rendezetlen volt. Az átmeneti otthonba menekültek előle, és másfél évig ott laktak.

„Terrorból jöttünk, albrétből albrétbe vándoroltunk a zaklatása elől. Már évek óta nem voltunk együtt, de nem hagyott békén minket. Alkalmi munkákból éltem, teljes bizonytalanságban. Eljött a nap, a dátumát nem tudnám megmondani, de jött egy impulzus, hogy ezt nem bírom tovább. Elmentem a helyi családsegítőkhöz, akikkel már kapcsolatban voltam. Hívogatták az intézményeket. Aztán hirtelen felgyorsultak az események, a kríziskezelők segítségével vonattal idejöttünk. Számtalanszor kezdtem újra az életemet, annyi holmival, amennyit épp elbirtunk. Négy vonattal jöttem a két gyerekkel, folyamatosan telefonon egyeztettem, merre járunk. Szigetvárra elénk jött a MÖS autóval. A gondozónk itt várt ránk – idézi fel Edit. Közben a távolba mered, s érződik, sok mindent nem bír még most sem kimondani. – Munkám lett: kezdetben talélért [kézpénzre nem váltható pénzhelyettesítő a családok átmeneti otthonának munkaprogramjában – a szerk.], majd közfoglalkoztatásba kerültem az intézményben.

Tavaly nyáron sikerült elhelyezkednem a barcsi tejüzemben. Ám ősszel leépítés volt, újra közfoglalkoztatásba mentem. Idén aztán visszavettek az üzembe.”

Az esélyről határozott véleménye van Editnek. A múltra visszatekintve mérlegeli, hogyan hatott rájuk, amin keresztülmentek: „A valódi segítséget itt, a MÖS-nél kaptam meg, itt minden létező módon segítenek a családoknak. Próbálunk lábra állni, összeszedni magunkat. De lelkiileg nem lehet, ezt soha nem lehet! Hallottam bent durva történeteket, ezek hosszú távon nem gyűrhetők le, úgy vélem. A gyerekeimen is meglátszik a nyoma. Így lettek kihordva, így születtek, így kezdték az életüket. Kristóf alaplól érzékenyebb, labilisabb típus, epilepsziát diagnosztizáltak nála nemrég. Karolina kiskamasz, megvívjuk a mindennapi harcaikat.”

És a jövő? „A stabilitás felé mozdult el a mérleg nyelve. Itt már minden azon múlik, hogy mi hogy tesszük oda magunkat. Ha nem jön közbe semmi – például a munka elvesztése –, akkor így már lehet építkezni. Nem arról szólnak a napok, hogy túléljünk, hanem hogy rendezzük kívül-belül a dolgainkat. Kis lépésekben ugyan, de haladunk – mondja Edit. ▶

„Jó itt, anya!” – öleli Jolánt kislfia

– A létbizonytalanság miatt eddig nem volt lehetőségem, sokszor tb-t sem tudtam fizetni, örültünk, ha volt ennivalónk. Hogy a problémáimat leküzdjem, és a mindennapokkal is megbarcoljak, hiába van körülöttem segítség, azt akkor is magamnak kell lerendeznem. Ezek belső harcok. Nem tudom, hogyan lehet ebből kijönni, de az ember arra teremtődött, hogy felfelé kapaszkodjon. Ezt próbálom szem előtt tartani.”

Edít mutatja nőies színekkel berendezett szobáját, könyveit, egy barátnője által ásványokból készített ékszereket. Tudatosan választ olvasmányt, a lelki egyensúlyát, harmóniáját keresi. Látszik, hogy a gyerekek is otthonosan mozognak, jól érzik magukat a házban.

EGYRŐL A KETTŐRE

Jolán fiatal édesanya. Bár már dél van, ma még nem aludt: éjszakai műszakja volt a barcsi tejüzemben. Nem látszik fáradtnak, és megosztja velünk a történetét. „Három gyermekkel érkeztem 2020. december 16-án. Engem is bántalmazott a párom. A legnagyobb fiam, aki tizenhat éves, végül hazament az apjához még decemberben.”

Jolán pedig maradt a két kissebellel. Le akarta zárni ezt a kapcsolatot, és új életet kezdeni. A bántalmazások elől a gyermekjólétisek menekítették ki, feltették a vonatra, hatszáz kilométert utazott, négy vonattal jött. „Lakást, kocsit, munkahelyet hagytam ott. Szerencsére hamar találtam munkát. Eredeti végzettségem szociális gondozó és ápoló. Szeretnék mielőbb a szigetvári kórházban elhelyez-

kedni. S amint lehetséges, felvenni a falusi csokot [családi otthonteremtési kedvezmény – a szerk.], hogy saját lakást vegyek itt, Dombón. Ez még idén megvalósulhat – bizakodik. – A kislányom tizenégy, a kislám nyolcéves. Nehezen viselték a zaklatott életet, a sok félelmet. Jó ez a nyugalom.”

Edít és Jolán a családok átmeneti otthonában barátkozott össze: egy lakótérben laktak, egy munkahelyen dolgoznak. Kezdetől jól kijöttek egymással, természetes volt, hogy ellátják egymás gyerekeit is, amikor a másik dolgozik. „Közösen vettünk dolgokat a fürdőbe, a konyhába, függönyöket is, együtt csinósítjuk a házat. Szeretnék kifesteni. Egyről a kettőre haladunk. Nyugodtan kelünk, nyugodtan fekszünk. Itt jó! Eleinte nem ismertem senkit, de már megbarátkoz-

tam a szomszédokkal, a falubeliekkel is megismerkedtem, köszönünk egymásnak. Sok segítséget kaptunk mindenkitől” – összegzi Jolán.

A sorsfordító ház adta esélyről így gondolkozik: „Új életet kaptunk ezáltal. Tervezhetjük, hogyan jussunk előrébb. Az eddigi akadályokat legördítjük. Itt már tudunk kertet művelni, állatokat tartani, nem egy szobában élünk. Olyan, mintha saját otthonunkba mennénk haza, amikor leszállunk a buszról. Biztonságban, szeretetben összetartunk, nem veszünk. Esténként kiülünk a lépcsőre, és beszélgetünk. Olyan, mintha Edit a nővérem lenne. Nem hagyjuk senkinek, hogy visszafordítson ebből az új életünkből. Van az otthonban egy fiatal lány kisbabával, ő mintha az örökbe fogadott lányom lenne, a kicsi pedig az unokám. Nekik én próbálok segíteni, tanácsokat adni.”

AKI KERES, AZ TALÁL

Mielőtt a harmadik helyszínünkre indulnánk, a kastély irodájában Pintér-Buruzs Anikó központvezető tájékoztat bennünket: „2013-ban egy adventi gyűjtés összegéből sikerült felújítani, berendezni a kastélyt. Az ország egész területéről fogadjuk a családokat, akiknek munkát tudunk biztosítani a szociális gazdaságban. Tizenegy szobánk van, tágasak, világosak, fenyőbútorral berendezve. Volt már tízfős családunk is, ők is elfértek. A konyhában egyszerre többen tudnak főzni, mosogatni; beosztás szerint használják, hogy ne zavarják egymást. A közös helyiségeket is maguk takarítják. A fürdő, vécé is kényelmesen van kialakítva.”

Pintér-Buruzs Anikó központvezető szívvel-lélekkel áll a családok mellett évtizedek óta

Adventi kihívás

Azt mondják, régen csendesebbek voltak a telek. A szántóföldi munkák befejeződtek, az emberek a házaikba húzódtak, és több lett a szabadidejük. Ez olyan, mintha ma nem így volna. Pedig most is hamar sötétedik, valahogy fáradtabbak is vagyunk a fény hiánya miatt, de a rohanás marad ezekre a hónapokra is. Az órák meg a különórák után már nem nagyon marad igazi figyelmünk.

Ha komolyan akarjuk, hogy adventünk legyen, érdemes rá valóban kinyitni a szívünket és a szemünket. Ha mi nem érezzük meg az ünnepre, az ünnep akkor is megérkezik, csak esetleg kevesebbet tudunk belőle befogadni. Isten ad, de hogy mennyit vagyunk készek elfogadni, az kicsit rajtunk is múlik.

Idén egy új kihívással készültem nektek. Van benne mozgás, csend, figyelés, ima és cselekvés. Kinek mi a nehezebb. Próbálgatok meg csatlakozni. Egy jó csapat tagjai lehetnek így: négy héten át ti is Istenre figyelve várhatjátok az ő áldását. Mellesleg ezalatt néhány jó szokás is kialakulhat bennünk.

„Mily szép, ha feltűnik a hegyeken az örömhírt hozó lába! Békességet hirdet, örömhírt hoz, szabadulást hirdet. Azt mondja Sionnak: Istened uralkodik!”
(Ézs 52,7)

Az első héten mindennap sétálj tíz percet. Ha lehet, a szabadban, ha ez nem lehetséges, akkor akár otthon, helyben.

1. Első nap imádkozz azokért, akik jární tanítottak: szüleid, nagyszüleid, közvetlen családotd tagjai.
2. Ma imádkozz azokért, akikkel együtt járod a hétköznapi utját: iskolatársak, tanárok, edzők.
3. Ma imádkozz azokért, akik számára nehéz vagy lehetetlen is a gyaloglás (idősek, sérültek, betegek).
4. Séta közben imádkozz ma azokért, akik segítenek, hogy egészséges legyél vagy maradj (orvosok, ápolók, egészséges ételek előállítói).

5. Ma imádkozz azokért, akiket az utad során látsz. Nem tudhatod, mi mindent hordoznak, nem kell kitalálnod, mire van szükségük, csak nézz rájuk, és gondolatban tedd őket Isten elé.
6. Péntek van, a mai sétád során imádkozz azokért, akik arra laknak, ahol megteszed az utat.
7. Ma látogass meg vagy hívj fel valakit, akit mostanában elhanyagoltál. Kérdezd meg, hogy van, esetleg menj el vele sétálni.

„...egyenesedjétek fel, és emeljétek fel a fejetekeket, mert közeledik a megváltásotok.”
(Lk 21,28)

A második héten nyújtózni fogunk. Állva és fekvésben is (olyankor jobb kéz – bal láb, bal kéz – jobb láb irányban). Ezt is körülbelül tíz percig végezzük naponta. Ha megszeretted a sétát, nyugodtan folytasd azt is.

1. Nyújtózni több okból is szoktunk. Például amikor felkelünk. Gondolj ma imádságban azokra, akiknek a nyugodt pihenésedet köszönheted (a szüleid, a munkahelyük, a lakások építői, az ágyad elkészítői). Vasárnap van, a nyugalom napja, az Úr napja. Istennek is kedves, hogy pihenünk. Adj hálát a lehetőségért.
2. Amikor valami magasan van, azért is lábujjhegyre állunk, pipiskedünk, hogy elérjük. Ma a feletteseinkért, a vezetőinkért, igazgatóinkért, döntéshozóinkért imádkozzunk. Adj nekik Isten bölcsességét – fölfelé figyelni is.
3. A gerincünknek jót tesz a nyújtózkodás. Azt mondják, az embernek akkor egyenes a gerince, ha becsületes. Gondold végig, mi az a tett vagy gondolat, amelyet nem szeretnél, ha tudnának rólad mások. Ezeket mondd el ma Istennek.
4. Ha sok a gondunk, vagy bánatosak vagyunk, akkor is görnyedten járunk. Ki az, aki bánt vagy elszomorít téged? Ma meséld erről Istennek. Ha kész vagy rá, próbálg megbocsátani annak, aki vétett ellened. Ha még nem megy, beszéljess erről egy megbízható családtagoddal vagy baráttal.
5. Azt tartja a mondás, addig nyújtózkodj, ameddig a takaród ér. Gondolkodj el azon, mikre van igazán szükséged, és mi az, amit tudnál nélkülözni. Átnézheted a ruháid, könyveid, játékaid is. Ha van fölösleged, a szüleiddel egyeztetve továbbadhatod egy olyan gyereknek, aki nehezebb körülmények között él, mint te. Ilyenkor akár a cipősdobozos csomagok, akár más gyűjtőpontok is segítségre lehetnek az adakozásban.

6. A tegnapi gondolatokat folytatva ma imádkozz azért, hogy bölcsen tudd beosztani azt, amid van. Sikerüljön megbecsülni a tárgyaidat, vigyázni az értékeidre. Feladat: egy régen nem használt játékot elővenni és használni valamelyik családtagoddal közösen.
7. Tölts ma időt valakivel, akit régen nem kerestél már föl. Találjatok ki együtt valami olyan vidám tevékenységet, amely nem kerül pénzbe.

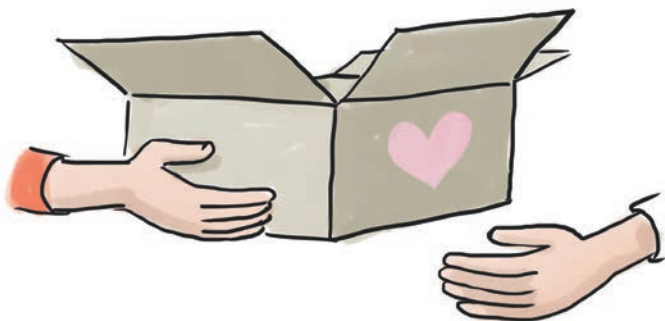

„Íme, a szűz fogan méhében, fiút szül...” (Mt 1,23a)

A harmadik héten a befogadást fogjuk gyakorolni. Az ehhez tartozó mozgás: nagy levegővételre kitárt karok. Végezz ebből a gyakorlatból legalább tízet napon. Azért tesszük, hogy jobban megtanuljuk a többiekkel éreztetni a szeretetünket. Amikor valaki érezheti, hogy szeretjük, ez megerősíti őt.

1. Gondold végig, ki szokott téged gyakran szeretettel megérinteni. Ma öleld át vagy karolj bele, hadd tudja, hogy fontos a számodra.
2. Gondold végig, ki szokott téged jó ajándékokkal meglepni. Ma te is adj neki valami kedveset, hadd érezze, hogy szereted.
3. Gondold végig, ki segít neked, amikor elakadsz valami feladatodban. Ma te is tegyél neki valami szívességet (készíts neki egy teát, tisztítsd meg a cipőjét, pakolj el utána is, stb.), hogy lássa, sokat jelent neked.
4. Gondold végig, ki tölt veled örömmel időt. Ma te is találj néhány percet, amikor csak rá figyelsz oda. Ezzel azt üzened neki, számíthat rád.
5. Gondold végig, ki szokott megdicsérni, biztatni. Ma te is mondj neki valami kedveset, amiből tudni fogja, hogy értékeled őt.

6. Biztosan van olyan valaki a környezetemben, akit nehéz szeretni. Ma szánj rá időt, hogy leírd őt jó tulajdonságát. Döntsd el, hogy az eddig gyakorolt szeretetnyelvek egyikén (érintés, ajándék, szívesség, közös idő, biztató szavak) barátságos leszel hozzá, amikor találkoztok. (Nem biztos, hogy barátok lesztek, de vedd észre ma benne a jót. Mindkettőtöknek hasznára lesz ez.)
7. Ezen a napon gondold végig, kik szeretnek téged, és adj értük hálát Istennek!

„...akit Immánuélnak neveznek» – ami azt jelenti: Velünk az Isten.” (Mt 1,23b)

A karácsony hetében öt adventi napunk lesz még. Hogy megérezzük, milyen közel van hozzánk Isten, gyakoroljuk a kicsiséget. Gömbölyödjünk össze minél kisebbre mindennap egy időre, és érzékeljük tudatosan azt a sok jót, amit Isten adott nekünk.

1. A kisbabák anyatejet kapnak, amely édes ízű és nagyon tápláló. Te ma milyen jóízű dolgokban részesültél? Adj hálát értük.
2. A kicsik mindenre fölnéznek. Ma nyisd ki jól a szemed, és keress tíz szép dolgot a környezetemben, aminek örülsz.
3. A babák és az anyák az illatukról is megismerik egymást. Neked milyen illatok a kedvenceid? És a szerettednek? Ha teheted, ajándékozz meg ma valakit egy illatos dologgal. (Ez lehet egy tea is akár.)

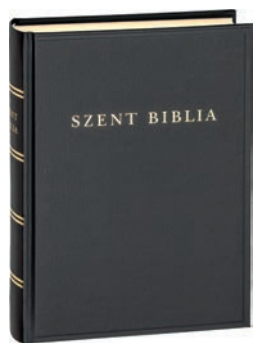

BÓDI KATALIN RAJZAI

4. A picik már a születésük előtt megismerik a szüleik hangját. Számodra milyen hangok okoznak örömet? Van kedvenc zenéd? Oszd meg ma mással is. Van olyan dal, amelyet nagyon szeretsz? Énekeld el a családdal!
5. Az emberek beszélni szoktak egy titokzatos hatodik érzékről, amelynek a segítségével „tanácsot” kapunk, ha elakadunk. Én azt gondolom, hogy ez az Isten Lelkének a munkája bennünk. Ma hagyj időt magadnak, hogy meghalld, megérezd ezt a belső hangot. Talán rámutat valamire, amivel még kifejezhetnéd a szeretetedet valaki felé. Talán egy jó ötlet jut eszedbe, amivel szebbé teheted valakinek a napját. Talán csak azt érzed meg, hogyan tart téged Isten a tenyérén, hogyan van közel hozzád.

A következő napod már a szenteste napja lesz. Szeretettel gondolok rád, és hálával az együtt megtett útért. ■

MEGJELENT!

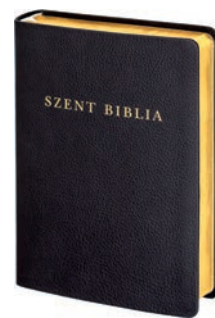
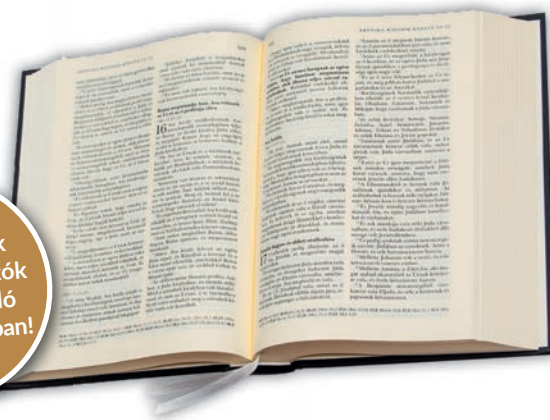
Nagy családi méret

- 175 × 248 mm
- 1312 oldal
- keménytáblás
- 9300 Ft

SZENT BIBLIA

Revideált Károli (1908) mai helyesírással (2021)

A kiadványok megvásárolhatók a Luther Kiadó könyvesboltjában!

Nagy méret

- 157 × 217 mm • 1312 oldal
- keménytáblás
- 7000 Ft
- 157 × 217 mm • 1312 oldal
- bőrkötés, arany élmetszés
- 20 000 Ft

A mai magyar helyesírás kiválómainak megfelelően, de megőrizve az 1908-as revideált Károli-Biblia szövegét Javított, ellenőrzött keresztthivatkozások a ma használatos bibliai könyvcím- rövidítésekkel

Mai hangzású szakaszcímek

Napjainkban alig használt kifejezések magyarázata a lábjegyzetben

Hagyományos betűtípus és kéthasábos tördelés

Magyar Bibliatársulat Alapítvány 1113 Budapest, Bocskai út 35. info@bibliatarsulat.hu www.bibliatarsulat.hu

Keresztyén karácsonyi könyvvásár

2021. december 3–4.

péntek 14–20, szombat 10–19 óra

Lónyay Utcai Református Gimnázium
1092 Budapest, Kinizsi utca 1–7.

Bibliák, egyéb könyvek, ajándéktárgyak

Bibliák, bibliaolvasó sorozatok a digitális világban

A bibliafordítások sokszínűségének tanulmányozására több digitális oldal is lehetőséget ad. Mára a Szentírás, valamint az olvasásához útmutatóként szolgáló bibliaolvasó kalauzok számos változata elérhető az interneten és applikáció formájában is. Ezek közül ajánlunk két kiváló, ingyenesen elérhető felületet.

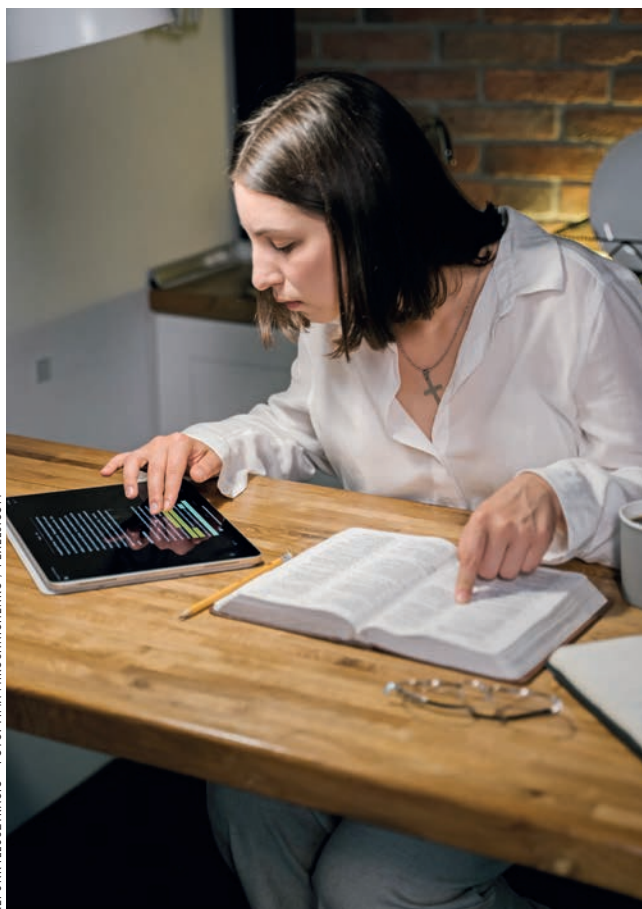
Egyesített bibliaolvasó (EBO). A Károli Gáspár Református Egyetem Egységes Bibliaolvasó Kutatócsoportja hároméves előkészületi munka után tette mindenki számára díjtalanul elérhetővé azt az eddig páratlan oldalt, amelynek segítségével tizenkilenc magyar és hét idegen nyelvű Biblia párhuzamos olvasására, a szövegek összevetésére nyílik lehetőség – ráadásul a kínálat fokozatosan bővül.

Magyar nyelvű Bibliákat már korábban is lehetett több fordításban olvasni (például hat különböző kiadást a *Szentiras.hu* honlapon), de az *Ebo.kre.hu* felület úgy teszi lehetővé mindezt, hogy egymás mellett láthatjuk a szövegeket, így egy közös lapon nyerünk rálátást a szakaszok egyes szövegváltozataira.

A magyar nyelvű bibliafordítások között megtaláljuk az eredeti, 1590-es Károli-féle *Újszövetség* szövegét is, amelyet egy egyszerű mozdulattal társíthatunk és párhuzamosan tanulmányozhatunk a revideált változataival. A honlapra felkerült többek között Luther Márton 1545-ös bibliafordításának szövege, a 2008-as lovári nyelvű fordítás és az Izraelita Magyar Irodalmi Társulat fordítása, valamint természetesen a Magyar Bibliatársulat 2014-es revideált új fordítása (RÚF) is.

A különleges honlapon különböző felekezetek napi bibliaolvasási útmutatóit is nyomon követhetjük. Megtalálható a római katolikus *Igenaptár*, amelyben minden napra ki van jelölve egy ószövetségi, evangéliumi és episztolai ige; a református *Bibliaolvasó kalauz*, amely egy rövidebb ószövetségi és egy hosszabb újszövetségi szakasz mindennapos olvasatásával és egy rövid magyarázattal vezet végig az éven; a baptisták napi áhítatai; valamint az evangélikus *Útmutató* napi igéi, kiegészülve az evangélikus lelkészek ó- és újszövetségi igék alapján írt áhítataival és imádságaival.

„Az EBO azt a célt szolgálja, hogy különböző felekezethez tartozó gyakorló bibliaolvasók – akik útmutatókat, kalauzokat használnak – megismerjék, hogy mely útmutatóbeli igét olvassák velük párhuzamosan ugyanazon a napon más felekezeteknél. Az EBO nemcsak nyelvészeknek, hanem mindazoknak hasznos, akik úgy olvassák a Bibliát, hogy a szavak értelmét keresik. Minden fordítás értelmezés, ezért izgalmas ezzel a gazdagsággal megismerkedni – foglalja össze a komparatív bibliaolvasás új lehetőségeit a projekt ötletgazdája, Fabiny Tibor irodalomtörténész, teológus, egyetemi tanár, a kutatócsoport vezetője. – Munkatársaim, Király Levente Zoltán és M. Pintér Tibor kitartó munkájának köszönhetően az EBO-val nyomon követhetjük az aznapra kijelölt igeszakaszt testvérfelekezeteknél. Ez a projekt tehát ökumenikus nyitás is egyben.”

KEPINK ILLUSZTRÁCIÓ - FOTÓ: TINA MIROSHNICHENKO / PEXELS.COM

Bible Study applikáció. A *The Sword Project* keretrendszerében működő, párhuzamos bibliaolvasást segítő alkalmazások a világ számos különböző nyelvű bibliafordítását teszik mindenki számára elérhetővé. A több mint kétszáz szövegváltozat közül jelenleg öt magyar nyelvű Biblia érhető el a *Swordön* keresztül. Az önkéntes alapon gazdagítható platformon számos, elsősorban idegen nyelvű bibliaolvasót, kommentárt és teológiai művet elérhetünk. A *Bibletime.info* oldalon asztali számítógépre (Windows, Linux, MacOS) is telepíthető alkalmazás található, androidos telefonokra az *And Bible* nyílt forráskódú projekt keretében fejlesztett alkalmazás ajánlott.

„A *Swordre* épülő különféle bibliaolvasó alkalmazások többféle felhasználást tesznek lehetővé. Használhatjuk őket tudományos összehasonlító forráselemzést segítő alkalmazásként, de a napi bibliaolvasásra is alkalmasak – mondta Szabó Kristóf Imre, a magyar fordítások moduljainak gondozója, aki az *And Bible* alkalmazás magyarítását is önkéntesen végezte. – A jogi engedélyezéseket követően tudtam ezeket a Bibliákat közzétenni a felületen. A fordítások között a Magyar Bibliatársulat legújabb fordításán kívül megtalálható többek között a Káldi-Neovulgáta is” – bátorít az oldal használatára Szabó Kristóf Imre.

■ – GALAMBOS –

Haragtól, viszálytól a népbíróvá perig

Lelkész és jegyző párharcáról tanúskodó iratok

A történeti kutatások sok esetben mutatnak rá kevésbé kellemes eseményekre, s derül ki belőlük, hogy egy-egy közösség életének voltak nehéz, akár viszályokkal teli időszakai is. Azonban ezek is hozzátartoznak a gyülekezet, a település történetéhez. Arról nem is beszélve, hogy a közelmúlta irányuló tényfeltáráshoz is fontos adalékkal szolgálhatnak azok a források, amelyek megvilágítják egy-egy 20. századi esemény sor háttérét. A dokumentumok ilyenkor sok esetben világi gyűjteményekben is keresendők.

A jegyző, a lelkész és a tanító – ők hárman alkották a kommunista rendszer előtti falusi társadalom „vezérkarát”. Jó esetben kiváló viszonyban, kart karba öltve, együttesen végezték a munkájukat, ha azonban viszály támadt a település vezetői között, az igencsak felkavarta a helyiek életét. Így történt ez Hernádvécsén is, ahol Adorján Bálint körjegyző és Erdős Mihály evangélikus lelkész legalább két évtizeden át viaskodtak egymással, az ott élők egyes rétegeit maguk mellé s így egymással is szembeállítva.

„LELKÉSZVÁLASZTÁSI HARC”

A történet 1927-re vezethető vissza. Ekkor került a községbe – még helyettes lelkészként – Erdős Mihály. Viszonya a hernádvécsői körjegyzőséget 1917 óta vezető Adorján Bálinttal már a kezdettől feszült volt. Adorján utóbb ezt azzal magyarázta, hogy a lelkész egy olyan sikkasztás miatt különbözött össze vele, amelyet nem ő, hanem az egyik segédjegyzője követett el.

Viszályuk középpontjában csakhamar már egymás pellengérré állítása volt. Erdős a szegények védelmére hivatkozva a jegyzőt önkényeskedéssel, jogtalan adókvetésekkel és a falusiak megrövidítésével vádolta, miközben Adorján – és környezete – összeférhetetlenséggel gyanúsította a lelkészt és annak tanító nejét. Talán ezzel is magyarázható, hogy a helyettes lelkész megérkezése után két és fél évig tartó „lelkészválasztási harc” zajlott, amely végül Erdős megválasztásá-

val, illetve rendes lelkészi hivatalába való beiktatásával ért véget.

A falu közigazgatási és evangélikus lelki vezetője kezdetben csak haragban állt egymással, ám nem sokkal később már perben is. Legkevesebb két évtizedes viszályukat számos bírósági eljárás kísérte. Az első dokumentált összecsapásra 1930-ban került sor. A kezdeményező fél Adorján főjegyző volt, aki a községi bírót és a hiteseket [esküdtek, a falu tanácsának tagjai – a szerk.] azzal az utasítással küldte a lelkészhez, hogy tőle árverezendő búzát és árpát foglaljanak le. Minthogy azonban érkezésükre hajnali hat órakor került sor, és a hivatalos idő csak két órával később kezdődött, a lelkész felháborodottan utasította ki őket.

Válaszul a körjegyző az encsi főszolgabírórságon hatósági közeg megsértése, majd az ügyészségen sikkasztás vádjával indított eljárást Erdős Mihály ellen. A miskolci törvényszék a sikkasztás vádjára alól felmentette a lelkészt, az encsi főszolgabírórság azonban a községi bíró és a hites vallomása alapján „hatóságsértésért” pénzbírságra ítélte 1931 tavaszán.

Ez csak olaj volt a tűzre. Erdős Mihályné rendkívül felháborodott már az eljárások megindítása miatt is, de a főszolgabírónál tapasztalt sértő hangnemet már bizonyosan nem emésztette meg. Panaszát 1931 novemberében a *Magyar Jövő* című miskolci napilapban tette közzé. Nyílt levelében a községi bírót hazugsággal, a főjegyzőt jogtalan díjbeszédessel vádolta, de kifogásolta a szolgabíró bántó megjegyzéseit is. A cikk miatt persze rágalmazás

vádjával citálták a miskolci törvényszék elé, amely ugyanakkor, a lelkész feleségének állításait látván igazolva, 1932-ben felmentette őt a vád alól.

FOLYTATÓDÓ PERESKEDÉS

Időközben a körjegyző-lelkész „párviadal” újabb elemmel bővült. Még 1930 őszén ugyanis a lelkész két hívével együtt valóság elleni tiszteletlenséggel gyanúsította meg Adorján Bálintot. Panaszuk szerint a községi előljáróság következetesen mindig akkor doboltatott a templom előtt, amikor istentiszteletet tartottak. A jegyző ezért ismét rágalmazás címén perelte be a lelkészt. A szikszói járásbírórság 1931 márciusában – miután Adorján szándékosságát bizonyítani nem tudták – Erdőst marasztalta el, és száz pengő pénzbüntetésre ítélte. Viszályukra jellemző lehet az a sajtóbeli tudósítás is, amely szerint „a szenvedélyek oly erővel lángoltak fel a tárgyaláson, hogy a vezető járásbíró alig tudott rendet teremteni”.

A rágalmazási perek később is folytatódtak. 1934-ben Erdős Mihálynak kétszer is bíróság előtt kellett bizonyítania a jogsértésekről szóló állításait, s minthogy mind a szikszói járásbírórság, mind pedig a miskolci törvényszék az ő igazát fogadta el, már annak a lehetősége is felmerült, hogy a jegyzővel szemben indul büntető-eljárás. Erre azonban nem került sor, Adorján Bálint még hosszú évekig megtarthatta hivatalát.

A körjegyző és a lelkész közötti ellenséges viszony ezután sem javult, de tíz évig mellőzték, hogy vitájukat büntető-jogi eljárással vegyítsék. 1945-ben azonban minden megváltozott. A frissen „felszabadított” országban megkezdődtek a népbíróvá perig eljárások, és hamar kiderült: egyesek számára nem a háborús bűnösök megbüntetése az egyetlen cél. Személyes bosszúra áhító emberek tömege jelentett fel addig tekintélyes vezetőket, mi-

közben a kommunisták megtették az első lépéseket a „horthysta” társadalmi elit felszámolására.

A NÉPBÍRÓSÁG ELŐTT

Ilyen körülmények között került sor az egyaránt népellenes büntettel megvádolt Adorján, majd Erdős népbíróági perére.

Adorján Bálint már a „felszabadulás” első napjaiban megkapta az első jelzést a jövőjére vonatkozóan: a rendőrség őrizetbe vette. Sorsa miatt már ekkor Erdőst hibáztatta, és fennhangon kiáltozta: „Ezt köszönhetitek a lelkészeteknek.” 1945 augusztusában ismét lefogták, és – hamis beismerő vallomás kicsikarása érdekében – olyan súlyosan bántalmazták, hogy nyolc napon túl gyógyuló sérüléseket szerzett. Előzetes letartóztatására végül csak szeptember 29-én került sor.

A későbbi vádirat szerint azzal vádolták, hogy a „falú népével legszarnokibb, a legdurvább módon bánt, a leventék és katonák bevonultatását a legszigorúbban végrehajtotta, cipő- és más akciós utalványt csak azoknak adott, akik neki ingyen dolgoztak, s általában az utolsó ideig a szegény népet hátrányba részesítette az előjáróság tagjaival szemben, s ezekkel hivatali ténykedése során következetesen népellenes fasiszta-barát hivatali működést fejtett ki”.

Adorján a bíróság előtt határozottan tagadta bűnösségét, és az ellene indított hajsza mögött – ahogy fogalmazott – „halálos ellenségét”, az evangélikus lelkészt, annak bosszúját vélte felfedezni. Tény, az Erdős házaspár is tett terhelő vallomást a főjegyzőre, az asszony egyenesen kiskirálykodással vádolta. A tanúvallomások azonban korántsem mutattak egyöntetű képet, így a népbíróóság 1945. november 22-én felmentette Adorján Bálintot a népellenes büntett vádjára alól, és szabadlábra helyezte.

Még tartott a körjegyző elleni nyomozás, amikor – szabadlábán hagyása mellett – Erdős Mihállyal szemben is megkezdődött az eljárás. Az ügyész végül azzal vádolta a lelkészt, hogy „1944. év őszén Hernádvécse községben kényszerű szükség nélkül a demokráciaellenes hírverés szolgálatába szegődött azáltal, hogy munkásait, valamint a templomban a hívőket az orosz hadsereg ellen uszította, az oroszokat erkölcsstélenséggel vádolta, s munkásait az oroszok bejövételével fenyegette”.

A szabadlábán védekező Erdős tagadta a vádakot, és hangsúlyozta, hogy temp-

A hernádvécsei főjegyző és az ev. lelkész rágalalmazási pere

Szikszó, március 4

Érdekes rágalalmazási pert tárgyalt szerdán a szikszói járásbíróóság, melynek vádlottja Erdős Mihály evangélikus lelkész, akit Adorján Bálint főjegyző jelentett fel rágalalmazásért és becsületsértésért.

Még a múlt év őszén Hernádvécseről feljelentést küldtek a belügyminiszterhez, melyben a községi előjáróságot *vallás elleni tisztetlenséggel vádolták meg.* A följelentést Erdős Mihály hernádvécsei evangélikus lelkész és két híve: Belusesák István és Urbán János földművesek küldték a miniszterhez, akinek a följelentésben elanaszolták, hogy *a községi előjáróság következetesen mindig akkor dobott az evangélikus templom előtt, amikor ott istentiszteletet tartanak.* Előfordult, hogy délelőtt és délután is dobott az istentisztelet alatt, amin a hívek megbotránkoztak.

A belügyminiszterhez intézett följelentésről tudomást szerzett Adorján Bálint, a község főjegyzője, aki rágalalmazásért és becsületsértésért tett feljelentést Erdős Mihály lelkész és társai ellen.

A bizonyítás kiegészítése miatt elnapolt első tárgyalás szerdán érkezett epilógusához, melynek folvámán a bíróság ismét több tanút hallgatott ki, akik azt bizonyították, hogy a főjegyző nem adott

olyan utasítást, amellyel szándékában lett volna bármely felekezet istentiszteletét megzavartatni.

A szenvedélvek oly erővel lán-goltak fel a tárgyaláson, hogy a vezető járásbíró alig tudott rendet teremteni.

Végül kihirdette ítéletét, amely bűnösnek mondotta ki Erdős Mihály ev. lelkészt a rágalalmazás vét-ségében és az enyhítő szakasz alkalmazásával 100 pengő pénzbüntetésre, Belustyák és Urbán gazdákat pedig 32—32 pengő pénzbüntetésre ítélte. A vádlottak fel-lebbeztek.

Hernádvécse evangélikus lakossága most bizakodva emlegeti:

— Majd a belügyminiszteri vizsgálat . . .

Megválasztották Budapest alpolgármestereit

Budapest, március 4

Budapest törvényhatósági bizottsága szerdai rendkívüli közgyűlésén töltötte be a két alpolgármesteri, árvaszéki, tiszti fő-ügyészi és tiszti főorvosi állásokat. Összesen 219-en szavaztak, Borvendég Ferenc alpolgármester 216, Lieber Endre alpolgármester 211, Ágoston Géza árvaszéki elnök 211, Szemethy Károly tiszti fő-ügyész 215 és Csordás Elemér tiszti főorvos 185 szavazatot kapott.

TUDÓSÍTÁS A PEREKEDŐRŐL (MAGYAR JÓVÓ NAPILAP, 1931. MÁRCIUS 5.)

lomi beszédeibe politikát sohasem kevert. Meghurcoltatása mögött ő is haragosának, a körjegyzőnek a bosszúját látta. Már a jegyző ügyében tett egyik vallomásában is panaszkodott annak rágalomhadjárata-ra: „Adorján a község kommunista lakosságát azzal uszítja ellenem, hogy én reakciós vagyok, míg a nem kommunistákat azzal, hogy mint kommunista dolgozom a faluban a falu ellen.” Adorján Bálint szerepe azonban az események menetében nem kimutatható, ő maga vallomást sem tett a lelkész ügyében.

Az Erdős Mihály elleni eljárás igencsak elhúzódott. Bár 1946 januárjában megtartották az első tárgyalást, az ítélethirdetésre csak 1947. december 20-án került sor, amikor is a népbíróóság felmentő ítéletet hozott ügyében.

A körjegyző és a lelkész közötti harc története ezzel véget ért, az iratok legalábbis hallgatnak arról, hogy folytatódott volna. A kimenetelével azonban egyikük sem járt jól. A rövidebbet Adorján Bálint húzta, aki a szabadságát egy időre, az ál-

lását pedig véglegesen elveszítette. Talán mindkettőjük számára gyümölcsözőbb lett volna, ha a viszály helyett az együttműködésre töreksenek.

Ellenségeskedésük okára vonatkozóan érdekes adalékokkal szolgáltak a népbíró-sági eljárások során tett tanúvallomások. A falusiak egy része konfliktusuk mögött asszonyaik ellentétét látta: a községi fő-jegyző „felesége hatása alatt állott, aki gromba volt... Erdőssel haragban voltak a felesége miatt, és inkább a két asszony miatt élesedett ki a helyzet”. Ilyen egyszerű volna? Cherchez la femme? Ezt ma már nem lehetséges megállapítani.

(A cikkben felhasznált dokumentumok: HU-MNL-BAZML-XXV.4. 595/1945. [Erdős Mihály népbíróági ügye]; HU-MNL-BAZML-XXV.4. 398/1945. [Adorján Bálint népbíró-sági ügye].)

■ Kis József

A szerző a Magyar Nemzeti Levéltár Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Levéltárának igazgatója

Búcsú Szirmai Zoltántól

(1935–2021)

Szirmai Zoltán nyugalmazott lelkész testvérünkől búcsúzunk, aki életének nyolcvanhetedik évében november 6-án hunyt el otthonában, szerettei körében. Életútjára tekintve a *Zsidókhoz írt levél* buzdítása álljon előttünk: „*Ne feledkezzetek meg vezetőitekről, akik az Isten igéjét hirdették nektek. Figyeljetelek életük végére, és kövessétek hitüket.*” (Zsid 13,7)

Szirmai Zoltán 1935. március 27-én hívő evangélikus család negyedik fiaként született Budapesten. Mátyásföldi otthonukban kisgyermekként tapasztalta, hogy a világháború félelmei között mit jelent az imádság. Felvidéki gyökerű édesanyja, Bednárovcics Margit a Deák téri gyülekezet nőegyletének és a Lutheránia énekkarnak is aktív tagja volt. Édesapja, Szirmai Olivér olajipari szakemberként vállalt ugyanitt presbiteri szolgálatot.

Zoltán tizenkét évesen csatlakozott az ifjúsági körhöz. 1949-ben konfirmált Keken András vezetésével, aki lelkiatyjaként a lelkészi élethivatásra vezető úton is döntő hatást gyakorolt rá. Középkisiskolai tanulmányait a Lónyay Utcai Református Gimnáziumban kezdte meg, majd annak államosítása után az Eötvös József Gimnáziumban fejezte be. Az Eötvös Loránd Tudományegyetem magyar irodalom szakára felvételizett, innen azonban polgári származása miatt elutasították. Munkát a diósi csapágygyárban vállalt. 1955-ben nyert felvételt az Evangélikus Teológiai Akadémiára.

Szirmai Zoltánt 1960. június 19-én szentelte lelkésszé Káldy Zoltán püspök a Deák téri templomban. Első segédlelkészi állomáshelye a tolna-baranyai Gyöng és a környező filiák voltak, majd másfél év után a budapest-ferencvárosi gyülekezetben lett feladata a József Attila-lakótelepen élő evangélikusok összegyűjtése. Ezt követte a fasori gyülekezet 1964-től, ahol Koren Emil mellett sokrétű feladatok között kellett helytállnia. 1967 őszétől a svájci Bossey-ba kapott kiküldetést ösztöndíjjal, az Egyházak Világtanácsának Ökumenikus Szemináriumába, majd fél éven át egy genfi gyülekezetben szolgált.

1971. július 11-én parókus lelkészének hívta el a fasori evangélikus gyülekezet, itt szolgált 2006-os nyugállományba vonulásáig. Nemzedékek lelkipásztoralása közben mindvégig hangsúlyos volt igehirdetői szolgálata, a fiatalok megszólítása, az egyházi kapcsolatok ápolása és a fasori templom szeretete.

Ighirdetéseit közvetlenség, jó stílusérzék és krisztusi emberség hatotta át. A fasori ifjúság körében a bibliai üzenet

átadása együtt járt a művészetekre nyitott, örömteli hívő életre neveléssel, és életre szóló baráti közösségek alakultak ki. 1980-tól az ő vezetésével és fiatal lelkésztársak bevonásával indultak a gyenesdiási nyári konferenciák, ahol generációk számára vált kulcsélménnyé a hitbéli közösséghez tartozás. Mai egyházunk lelkészei közül sokan Gyenesen kapták meg a hívő szót a szolgálata.

Szirmai Zoltán fasori lelkészsége idején baráti légkörű ökumenikus közösség épült ki a környék keresztény gyülekezeteinek vezetőivel. A Pesti Egyházmegye espereseként 1984-től 2003-ig két szakaszban munkálkodott. Közgyeházi szerepet vállalt a Lutheránus Világszövetség 1984-es budapesti nagygyűlésén és az újrászerveződő Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium 1989-es indulásakor. Feleségének egyházi külügyi vezetői támogatásával máig eleven testvérgyülekezeti kapcsolatot épített a fasori közösség és a bajorországi Trostberg között.

Figyelmet fordított a fasori evangélikus templom szépítésére, háborús sérüléseinek helyreállítására. Szolgálatának időszaka alatt történt a díszítőfestés teljes körű megújítása (1973–

1974), a szentély elpusztult ólomüveg ablakainak helyreállítása az elveszettnek hitt, de általa egy raktárban megtalált eredeti Róth Miksa-tervek alapján (1997–1999), a világháború alatt rekvirált nagyharang pótlása (1999) és a templom falátvágásos szigetelése (2002).

Feleségével, Nacsa Margittal, Matival 1962-ben kötöttek házasságot. Házasságukat Isten két gyermekkel, Lászlóval és Andreával áldotta meg; nyugdíjas éveiket bearanyozta öt unokájuk.

Életútját 2006-ban Pro Urbe Erzsébetváros díjjal, 2018-ban a Déli Evangélikus Egyházkerület Ordass Lajos-emlékplakettjével ismerték el.

Szirmai Zoltán temetése november 26-án, pénteken 14 órakor lesz a Farkasréti temető Makovecz-ravatalozójától szabadtéren. November 28-án, advent 1. vasárnapján 15 órakor a fasori evangélikus templomban emlékező istentiszteletet tartunk, melyhez a szomszédos gimnázium dísztermében szeretetvendégség kapcsolódik (az aktuális járványügyi helyzet figyelembevételével).

Emléke, szolgálata legyen áldott közöttünk!

■ ARADI GYÖRGY

Várom őt, várom, hogy rám néz

Cili unokám újságolta nemrégén nagy izgalommal: „Hamarosan négyéves leszek. Még öt nap, aztán négy, három, kettő – számolta a kis ujjain –, és születésnapom lesz.” A gyerekek nagyon tudnak várni és örülni.

”

*„Ujjongj, örülj,
Sion leánya, mert
jövök már, és veled
fogok lakni – így
szól az Úr.”*

(Zak 2,14)

Az ígéret és a várakozás öröme hangzik fel Zakariás próféciájában is. Az ígéret és a várakozás öröme szól hozzánk is advent havában. Jövök már – mondja Isten –, és szívünk felujjong, mert beteljesedik, amire régóta vágyakozunk. Ahogyan egy kánonban énekeljük: „Vége van már a szolgaságnak, Sion foglyait várja kész örökség. / Vigadoz a szívünk, szánk vidám éneket mond azért, mit a csoda hú Ura tett.” (EÉ 590)

Az advent gyönyörű időszaka az évnek. Igaz, odakint sűrű az ég, hamar sötétedik, mégis tudjuk, hogy idebent a lakásainkban kigyúlnak az adventi fények, és tudjuk, hogy nemsokára reánk köszönt a születésnap, a karácsony ünnepe. A sötétséget háttérbe szorítja a várakozás öröme, és elűzi a szomorúságot. Sütő András írja az *Advent a Hargitán* című színdarabjában: „Nincs üresség, ahol várnak valakire. S mindenre válasz jön, ha megtanulunk várni.” De mire is várunk? Van, aki arra, hogy meggyógyul a betegségéből. Van, aki arra, hogy javul az anyagi helyzete. Van, aki arra, hogy szeretetet kapjon.

Zakariás próféta azt hirdeti, hogy nem valamire, hanem valakire várunk. Istenre magára, aki azt ígéri, hogy eljön népéhez, és velük fog lakni. Havi ígénk egyben karácsonyi ígéret is. Azon az éjszakán, amikor Jézus megszületett, Isten beteljesítette ígését. Jézusban eljött közénk, hogy velünk lakjon, nekünk adja szeretetét, és megváltson minket a bűn és a halál sötétségéből. Jézusban velünk lakik Isten, velünk szenved, velünk hordozza a világ nyomorúságát, bűneinket, velünk hal meg, és közben mindvégig szeret.

A karácsony nem azt jelenti elsősorban, hogy ajándékokat vásárolunk, szépen feldíszítunk egy fenyőt, sütünk-főzünk, hanem azt, hogy ujjongunk, örülünk Jézusnak. Jézus jövele lenullazza a mi ünnepi kereszténységünket. Ő nemcsak az ünnepre látogat meg minket, hanem velünk akar lakni. Kész vagy-e erre? Arra, hogy Jézus jelen legyen mindennapjaidban, tanácsoljon, figyelmeztessen? Istennek nem mondhatjuk: „Akármilyen kedves vendég, három napig éppen elég.”

Olvastam egy kis német történetet az ébredés idejéből. Élt egy városkában egy cipészmester. Mély hitű ember volt, a maga módján misszionált. Akivel találkozott, attól megkérdezte: „Mondja, ismeri maga Jézust?” Egyszer egy fiatal segédlelkész került abba a városba, és a cipész tőle is megkérdezte:

– Lelkész úr, ismeri maga Jézust?

A segédlelkész nagyon zavarba jött, és így válaszolt:

– Hogyne, hogyne, még egy kép is van róla a szobám falán.

Mire a cipészmester elmosolyodott, és azt mondta:

– Lelkész úr, Jézus a falon nagyon szeled, de ha majd a szívébe is beköltözik, akkor lesz szent felfordulás.

Vállaljuk-e hát, hogy Jézus beköltözzön az életünkbe, hogy beleszólhasson a dolgainkba, és ennek eredményeképpen néha szent felfordulás legyen az életünkben? Nem kell félni! Isten nem azért akar velünk lakni, hogy zsarnokoskodjon az

életünkön, hanem azért, hogy gazdaggá, boldoggá tegye. Hogy szívvel és örömmel énekelhessük *Evangelikus énekeskönyvünk* 481. számú énekét:

*Mily boldog ház, hol befogadtak téged,
Mi Urunk Jézus, te legjobb barát,
És ha betérnek szeretett vendégek,
Mind közt legdrágább vagy és várva várt!*

*Mily boldog ház, hol szeretetben egyek,
És hitben járnak férj és feleség,
S mint akik, Jézus, benned egygyé lettek,
Egy keskeny úton sietnek feléd!*

*Mily boldog ház, hol szülők imádsága
Rád bízta, Jézus, a kicsinyeket,
És ahol őket, gyermekek barátja,
Hú szeretettel véded, vezeted!*

*Mily boldog ház, amelynek szorgos népe
Téged a munka közben sem feled,
Mert neked végzi, egy hő vágytól égve,
Hogy teljesítse szent tetszésedet!*

*Mily boldog ház, hol te töröld a könnyet,
Megsebzett szívek áldott orvosa!
Mily boldog ház, hol víg napok ha jönnek,
Téged akkor sem felednek soha!*

Ujjongj, örülj! Jézus eljött a betlehemi járszolba, és angyalok hirdették eljövételének nagy örömét. Virágvasárnap, amikor bevonult Jeruzsálembe, a sokaság ujjongott: „Áldott, aki jön az Úr nevében!” És újra el fog jönni, amikor elhozza országát, amelyben nincs többé sem könnyhullatás, sem fájdalom, sem szenvedés, sem halál. Csak ő lesz, minden mindenkiben, az örökkévaló élő, aki együtt fog lakni velünk, magához ölel minket, és az ő békéjét és örömét adja nekünk. Akkor célhoz ér várakozásunk, és beteljesedik örömünk.

Várod-e Jézust? Várd őt úgy, mint a kisunokám a születésnapját: izgalommal, örömmel, ujjongva. Mert ő biztosan eljön. Péter apostol írja: bizonyos eljövételének ígérete. Ő mondta: „Nem hagylak titeket árván, eljövök hozzátok.”

■ BALICZA IVÁN

Kedves Olvasóink!

Az *Evangelikus Élet*nek idén még két száma jelenik meg, 2021. december 12–19-i és december 26. – január 2-i dátummal. Ünnepi lapszámunkat már az utolsó adventi héten kezükben tarthatják. A 2022. évi első számunk január 16–23-i dátummal jelenik meg. Áldott adventet kívánunk!

Harang eladó! Új öntésű, 725 kg, G hangú, füles. Érdeklődni: (06) 30/728-8161; www.harangontes.hu.

<p>TRADICIONÁLIS HARANGOK ÖNTÉSE</p> <p>GOMBOS MIKLÓS ÉS FIA, FERENC</p> <p>www.harangontes.hu</p>		<p>Cím: 2162 Órbottyán Rákóczi u. 134. Pf. 10.</p> <p>Mobil: +36 30 9489575 +36 30 7288161 Tel.: 06 28 360 170</p> <p>E-mail: gombosmi@harangontes.hu info@harangontode.hu</p>
---	--	--

EVANGÉLIKUS Élet

A Magyarországi Evangélikus Egyház lapja

Megjelenik kéthetente

E-mail: evelet@lutheran.hu • EvÉlet online: evangelikusélet.hu • Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu
 • Előfizetés: kiado@lutheran.hu • Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 06-20/824-5519.
 Szerkesztőségi titkár (hirdetési ügyek referense): BALLA MÁRIA (maria.ball@lutheran.hu)
 • Főszerkesztő: KÉZDI BEÁTA (beata.kezdi@lutheran.hu) • Hírszerkesztő: VITÁLIS JUDIT (judit.vitalis@lutheran.hu) • Olvasószerkesztő: DOBSONYI SÁNDOR (sandor.dobsonyi@lutheran.hu)
 • Korrektor: MÁTÉ TÓTH ZSUSZÁNNA (matetot@gmail.com) • Tervezőszerkesztő: SZABÓ DÁVID KÁROLY (david.szabo@lutheran.hu) • Rovatvezetők: BALLA MÁRIA – Oratio oecumenica (maria.ball@lutheran.hu), SZABÓNÉ MÁTRAI MARIANNA – A vasárnap igéje (mariann.matrai@lutheran.hu), FÜLLER TÍMEA – Gyermekeknek (f.timea.71@gmail.com), TAMÁSY TAMÁS – Új nap – új kegyelem (tamytam@t-online.hu), DR. ECSEDI ZSUSZA – Cantate (ezsu@lutheran.hu), KOVÁCS ELEONÓRA – Thesaurus (eleonora.kovacs@lutheran.hu), BODA ZSUSZA – Népszerű teológia, Evangélikus arcképcsarnok (bodazsuzsalutherkiado@gmail.com) • Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu), 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 06-1/317-5478, 06-20/824-5518 • Felelős kiadó: ANTAL BÁLINT, a Luther Kiadó igazgatója (balint.antal@lutheran.hu) • Nyomdai előállítás: *MondAe Kft.* (2600 Vác, Nádas utca 2.) www.mondae.hu; Felelős vezető: NAGY LÁSZLÓ • Árusítja a kiadó. • Terjeszti a Magyar Posta Zrt.
 Terjesztési ügyekben reklamáció a Magyar Posta Zrt. Hírlapüzletág telefonszámán: 06-1/767-8262 és a Luther Kiadónál. • INDEX 25 211, ISSN 0133-1302 (nyomtatott), ISSN 1787-0313 (online)
 • Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyedévre 3900 Ft, fél évre 7800 Ft, egy évre 15 600 Ft, más európai országba egy évre 52 500 Ft, egyéb külföldi országba egy évre 61 400 Ft. A lap digitálisan is előfizethető a Luther Kiadó webáruházában. • Digitális előfizetés negyedévre 1950 Ft, fél évre 3900 Ft, egy évre 7800 Ft. Egy digitális lapszám ára: 450 Ft. • Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével regisztrálni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. • Beküldött kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
 • Címlapfotó: PETE DÓRA

ORATIO OECUMENICA

Örök Istenünk, mennyei Atyánk, aki szeretett Fiadban Szabadítót küldtél a mi megváltásunkra, hallgass meg kéréseinket, amikor bizalommal fordulunk hozzád!

Mennyei Atyánk! Hálát adunk azért, hogy ma is szóltál hozzánk igédben. Segíts minket, hogy szavadat komolyan vegyük, megszívleljük, és engedelmes szívvel meg is cselekedjük, amit kívánsz. Szentlelked segítsen gyümölcstermő életre minket. Jézus Krisztusért kérünk...

Urunk, hallgass meg minket!

Mennyei Atyánk! Elhívtál minket egyháza közösségébe: segíts minket, hogy meglássuk és betöltsük téled kapott küldetésünket gyülekezetünk építésében. Add, hogy só és világosság legyünk a világ számára. Jézus Krisztusért kérünk...

Urunk, hallgass meg minket!

Mennyei Atyánk! Segíts meg minket, amikor a hétköznapok terheit viseljük. Támogasd a szülőket hivatásuk betöltésében. Segítsd a gyermekeket és ifjakat, hogy előtted és az emberek előtt való kedvességben nevelkedjenek. Óvd meg őket a világ kísértései közepette, hogy hozzád hűségesek maradhassanak. Jézus Krisztusért kérünk...

Urunk, hallgass meg minket!

Mennyei Atyánk! Kérünk téged minden szükségét szenvedő emberért: a testi és lelki betegségben szenvedőkért, az erőszak áldozataiért, az üldözöttekért, a kizsároltakért, az árvákért, a magányosokért. Segíts minket, hogy az imádság mellett észrevegyük azt is, mit tehetünk értük. Jézus Krisztusért kérünk...

Urunk, hallgass meg minket!

Mennyei Atyánk! Készítsd fel szívünket Jézus Krisztus Urunk visszatérésére. Segíts, hogy néped tudatosan élje életének minden egyes pillanatát, és szüntelen készen álljunk a veled való találkozásra.

Kegyelmes Atyánk, hallgass meg minket Jézus Krisztus Urunkért, amikor az ő nevében fordulunk hozzád. Ámen.

ADVENT 2. VASÁRNAPJA – LK 13,6–9

Legyél te is az irgalom embere!

A füge a török korban terjedt el hazánkban. Akkor tájt jobbra csak a déli területek fagyvédett zugaiban maradt meg, ma már a klímaváltozás következtében a pesti kiskertekben is látni gyümölcsből roskadozó fügefákat. Az én kertemben is van egy jól megtermett bokor, és különös élvezet keresgélni a nagy levelek között megbúvó érett, mézédéses fügeket.

A füge alaptermészete a termékenység; tavasszal, még a levelek zsendülése előtt megjelennek a gyümölcskezdemények, csak a jó időt várják, hogy begyűjthessék a napfényből áradó édességet. Jézus példázata szerint mégis előáll az az abszurd helyzet, hogy Isten népe terméketlen fügefává válik, nem érlel jó gyümölcsöket.

A fejsze a fák gyökerén van, de ma még lehet...! A messiási próféciák évszázadokon át táplálták Izrael reménységét a szabad életre. *„Mindenki a saját szőlőjében vagy fügefája alatt ülhet, senki sem retenti őket. Maga a Seregek Ura mondta ezt!”* (Mik 4,4) A reménység valóra vált, a Messiás eljött, Krisztus után 70-ben Jeruzsálem mégis elpusztult. Lukács ezután írta le evangéliumát és benne ezt a példázatot, mely szerint a vincellér még egy év kegyelmi időt kér a terméketlen fügefának, azaz Izrael népének.

A végzetes tragédia bekövetkezett, ennek ellenére Lukács nem siratót ír, hanem evangéliumot. Miért? Mert a terméketlen fügefát ugyan kivágták, de a gyökerekből friss hajtás sarjadt, újraéledt a remény. Új időszámítás vette kezdetét. Az első advent beteljesedését követően újraindult és minden mértéket felülmúlóan meghosszabbodott a kegyelmi idő. Kétezer év óta napjainkig sok egymást követő generáció kapott új esélyt a megtérésre, de a gyümölcsstelen időszakokat is megtélte az egyház Ura, és a fejsze lesújtott a terméketlen fa gyökerére.

2021 adventjén egyszerre szól a „prolongált kegyelem” örömhíre és a megtérést sürgető felhívás: küszöbön a második advent, a fejsze a fák gyökerén van – de még tart az irgalom éve. (A 2021. év igéje: Lk 6,36) *„Ma még lehet, ma még szabad, / Borulj le a kereszt alatt!”* (Halleluja! énekeskönyv 173)

”

„Időt kérek!” A csapat vesztesre áll, az edző időt kér, mert tudja, hogy aki időt nyer, életet nyer. Pár másodpercben taktikai eligazítást ad a játékosoknak. Biztató vagy éppen kemény szavak kíséretében lelket önt beléjük. Lehet, hogy nagyon kicsi az esély a győzelemre, de hátha mégis sikerül! Amikor a vincellér időt kér, maga is tudja, hogy az aránytalanul nagy befektetés mellett

is bizonytalan az eredmény. Az egyik oldalon a verejtékes munka – „körülásom, megtrágyázom” –, a másik oldalon pedig egy bizonytalan „hátha terem” áll.

Sokan érzik úgy, hogy Krisztus egyháza vesztesre áll. Tőlünk nyugatabbra vészesen hanyatlak a keresztyénség: templomokat zárnak be, bontanak le, a keresztyén életforma nem vonzó. Nálunk még templomok épülnek, de fogyóban van az elkötelezett hívók száma. Különösen is a fiatalok, fiatal házaspárok maradnak el az istentiszteletekről. Bár szép zöldék a levelek, egyre kevesebb az érett gyümölcs a fán.

Ilyen mértékű hanyatlás láttán úgy érezzük, hogy a „hátha terem” optimizmusa nagyon kevés, de Krisztus, az Isten vincellérje ma is teljesen „bedobja önmagát”. Nemcsak az ítéletet hárítja el, hanem

elveszi bűneinket is, ezzel megszüntetve terméketlenségünk okát. Így szabadít fel minket a gyümölcsstermő életre, ami azt jelenti, hogy magunk is vincellérré válhatunk.

Legyél te is az irgalom embere! Advent második vasárnapjának evangéliuma a meghosszabbított kegyelem és a közelgő ítélet együtt hangzó üzenetével készítet minket a gyümölcsstermő életre. Lehetsz, hát legyél az irgalom évében az irgalom embere az Úr gyümölcsösében, amíg tart a ma! *„Jöjj, add tovább a jó hírt! / Mozgass meg minden megmozgathatót!”* (EÉ 564)

■ GYŐRI GÁBOR

Imádkozzunk! *Áldunk téged, Krisztusunk, mert eljöttél, és közbenjártál értünk. Kérünk téged, Krisztusunk, hogy késztesd minket gyümölcsstermő életre. Várunk téged, Krisztusunk, töltsd be ígéretedet, és tégy késszé visszajövedre. Ámen.*

KÉPÜNK ILLUSZTRÁCIÓ

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (december 5.) *Jézus így válaszolt: Én vagyok az út, az igazság és az élet; senki sem mehet az Atyához, csak én általam.* Jn 14,6 (Zsolt 86,11; Lk 21,25–33; Jak 5,7–8[9–11]; 1Sám 2,1–10) Jézus megkerülhetetlen: csak benne érthetjük meg életünk célját, általa érhetjük azt el, tőle indulunk, és hozzá érkezünk meg, miközben végig velünk van az úton is. Tőle kapunk erőt a folytatáshoz, a kezdéshez és a befejezéshez. Egyszerre oka és következménye, eszköze és ajándéka is az életünknek. Nélküle nemcsak színtelenebb és nehezebb lenne, de egyenesen lehetetlenné is válna, hogy életünk végével eltaláljunk az üdvösségbe.

Hétfő (december 6.) *Isten ekkor azt mondta [Mózesnek]: Ne jöjj közelebb! Oldd le sarudat a lábadról, mert szent föld az a hely, ahol állsz!* 2Móz 3,5 (Zsid 12,28; Ézs 25,1–8; Zak 5,1–11) „Nem mindennap harminchét éves az ember!” – indokoljuk meg hasonló szavakkal életünk különlegesnek gondolt pillanatait, és megpróbáljuk valamilyen ünnepléssel, a hétköznapinál valami nemessebbel elkülöníteni azt a többi naptól. Pedig harminchét és egynegyed éves sem lesz az ember mindennap, sőt ezen az elven életünk minden egyes pillanata különlegesnek számítana, hiszen abból sem lesz több. Amikor pedig rádöbbenünk arra, hogy létünk megismételhetetlen csoda, egy lépéssel közelebb kerülünk ahhoz, hogy megértsük azt a hatalmas szeretetet, amely megalkotta. Végül megszületik a szándék, hogy elhagyva a hétköznapit, egész életünket teljes ünneplésként szánjuk oda az Örökkévalónak.

Kedd (december 7.) *Az Úr ereje alkotta a földet..., az ő értelme feszítette ki az eget.* Jer 10,12 (Zsid 11,3; Ézs 26,7–12[13–15]; Zak 6,1–8) *Az óceánjáró zongorista legendája* című film főszereplője egy hajón születik, amelyet egész életében nem hagy el. Megszokja ugyanis, hogy az egész világ, amelyet ismer, ott van a hajón. A szárazföld ehhez képest végtelennek és kiismerhetetlennek tűnik számára. A hatalmas ismeretlennel való találkozás számunkra is borzongató élmény, amikor a természet erejével szembesülünk. A teremtmény találkozása ez teremtőjével, s e találkozásban rádöbbenhetünk: az ő kezében van az életünk.

Szerda (december 8.) *Vigyázzatok, testvéreim, senki ne szakadjon el közületek az élő Istentől hitetlen és gonosz szívvel. Sőt buzdítsátok egymást minden egyes napon...* Zsid 3,12–13 (2Móz 32,31b–32a; Jel 2,1–7; Zak 6,9–15) A jó téglafal építőelemeit „kötésben” kell egymásra tenni, azaz úgy, hogy egy harmadik téglát átfogja az alatta levő kettő illeszkedését. Így

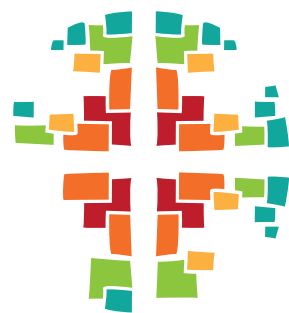
összekapaszkodva válik a fal ledönthetetlenné. Ha a köveket egymástól elkülönülve pakolnánk csak egymásra, és semmi közük nem volna egymáshoz, az építmény talán még magától is összedőlné. Egymáshoz kötődve találják meg a keresztyének is a kapcsolatot az élő Istennel, és válhatnak „erős várrá”.

Csütörtök (december 9.) *Ti pedig legyetek hasonlóak az olyan emberekhez, akik várják, mikor tér vissza uruk...* Lk 12,36 (Jóel 2,11c–12; 2Kor 5,1–10; Zak 7,1–14) Aki már felszállt a buszra, annak meg kell várnia, hogy a többiek is feljussanak, addig nem indulhatnak el. Micsoda butaság lenne, ha egy már helyet foglalt utas megelégné a várakozást, és közben a hátsó ajtón leszállna! Pont olyan, mint mikor egy megtért ember azért fordul el Istentől, mert Urunk még másokat is meg akar szólítani. A busz még vár, a kegyelem még tart, ami számunkra is figyelmeztetés: folyamatos önvizsgálattal vegyük észre, hogy egyáltalán fent ülünk-e még az üdvösség járatán. S ha időközben le találtunk szállni, igyekezzünk vissza a felszállók közé!

Péntek (december 10.) *[Isten] eltörölte a követeléseivel minket terhelő adóslevelet, amely minket vádolt, és eltávolította azt az útból, odaszegezve a keresztfára.* Kol 2,14 (Ézs 60,10b; Zak 2,14–17; Zak 8,1–8) Bezárni az ajtót, majd odaadni a kulcsot valakinek értelmetlennek tűnik? Nyilván nem, hiszen azt akarjuk, hogy ő bejusson a lakásba, míg másoknak ezt lehetetlenné szeretnénk tenni. Ezek szerint annak is van értelme, hogy az Isten törvényt ad, amely kizár az országából, majd a megváltás művével kulcsot is ad hozzá, hogy a bűnbocsánat mozdulatával bejuthassunk. Ezáltal válik az üdvösség személyessé, nekünk szólóvá, mi pedig nem egyszerűen beengedetté, hanem meghívottakká válunk a mennyei otthonba.

Szombat (december 11.) *Semmivé teszi az Úr a nemzetek tervét...* Zsolt 33,10 (1Kor 1,20; 1Thessz 4,13–18; Zak 8,9–19) „Ember tervez, Isten végez” – szoktuk mondani, amikor egy szabadteri programot le kell mondanunk a rossz időjárás miatt; amikor egy előreláthatatlan betegség vagy baleset megghiúsít egy találkozót, vagy bármilyen váratlan keresztülhúzza a számításainkat. Ráeszmélhetünk ilyenkor, hogy jövőnk valójában nincs a mi kezünkben: nincs korlátlan hatalmunk az alakítása felett. Felesleges lenne akkor tervezni? Célokot kitzúzni magunk elé? Álmodozni? Semmiképpen. Csupán ismernünk kell hozzá a jövőnk kezében tartó mindenható Urunkat. Az ő akaratát követve válhatnak valóra terveink, hiszen azok akkor egybeesnek Isten tervével. Nem helyettünk, hanem velünk alakítja akkor jövőnket.

Evangelikus Hittudományi Egyetem

MÁSODDIPLOMÁS LELKÉSZKÉPZÉS

MODULOK:

ókori nyelvek ♦ teológiai alapozó ♦ teológiai MA-képzés ♦ gyakorlati portfólió

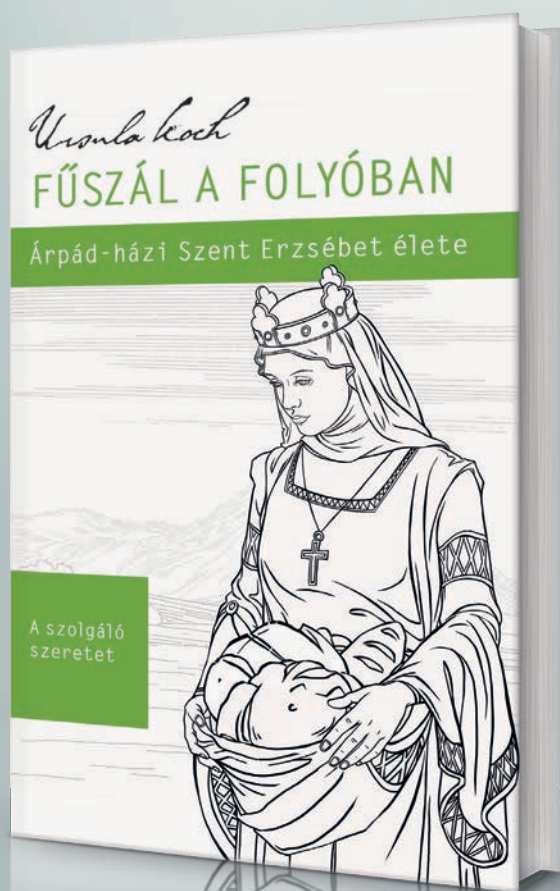
**JELENTKEZÉSI HATÁRIDŐ:
2021. december 6.**

A képzés egy-egy modulja – előképzettségtől
függetlenül – külön is végezhető.

Bővebb információ ♦ uni.lutheran.hu » **FELVÉTELI**

1141 Budapest, Rózsavölgyi köz 3.
tanulmanyi.teol@lutheran.hu ♦ (+36) 1/469-1050

MEGJELENT!

3200 Ft helyett 2560 Ft

Ursula Koch

Fűszál a folyóban

Ki volt Árpád-házi Szent Erzsébet? Tragikus sorsú királylány, a szegények és betegek istápolója, a középkori egyház szentje, a szociális érzékenység máig élő példája – de legelőször is Istentől megszólitott lélek.

Életrajzi regényében Ursula Koch úgy mutatja be Erzsébetet, mint aki minden politikai, egyházi és társadalmi nyomásnak ellenállva csupán egyvalamire törekedett: mindenben Isten szavának engedelmeskedni és áldozatkész szeretettel megélni az elesetteket felkaroló jézusi evangéliumot.

Lutherkiado.hu

Evangélikus könyvesbolt: 1085 Budapest, Üllői út 24.

Nyitvatartás: hétfőtől péntekig 8.30–17 óra között.

kiado@lutheran.hu • +36 1 411 0385 • +36 20 824 5518